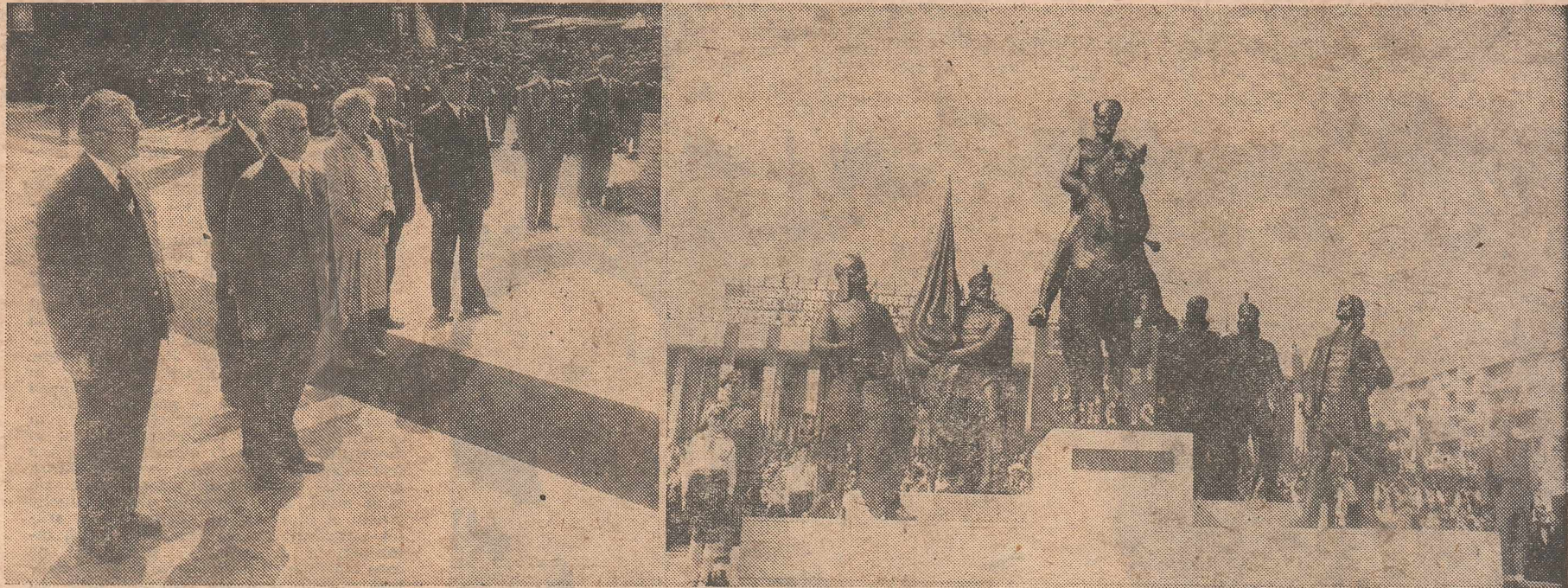

Istoria României prin vitejii ei de ieri și de azi: Nicolae Ceaușescu, primul Președinte al României socialiste, față în față cu monumentul primului Voievod al unirii tuturor Românilor, Mihai Viteazul

Intr-o atmosferă entuziastă, de mare sărbătoare, tovarășul Nicolae Ceaușescu a inaugurat la 28 septembrie 1982 monumentul lui Mihai Viteazul din municipiul Sfinu Gheorghe. Eveniment plin de o adincă semnificație istorică, exprimând, deopotrivă, ideea că națiunea română și unirea Moldovei, Țării Românești și Transilvaniei sînt veșnice, precum și unitatea oamenilor muncii din România, fără deosebire de naționalitate, în opera comună de făurire în țara noastră a socialismului și comunismului, de realizarea statului marele voievod în orașul de reședință al județului Covasna a constituit pentru cei ce trăiesc și muncesc pe aceste meleaguri încă un prilej pentru a-și exprima, alături de întregul popor, dragostea și atașamentul pentru conducătorul partidului și statului nostru. Monumentul lui Mihai Viteazul inaugurat la Sfinu Gheorghe este menit să poarte în veșnicie mesajul de gândire și simțire al unui popor liber și stăpîn într-o țară liberă și suverană.

Un nou vaccin

Sînt aproape trei ani de cînd „Flacăra” a prezentat în premieră absolută un nou produs românesc folosit în tratamentul bolilor reumatismale: un vaccin stafilococic, datorat medicului Nicolae Eftimescu de la Spitalul clinic al municipiului București. Am precizat atunci că preparatul, utilizat de autor într-o foarte largă gamă de afecțiuni reumatismale, ca și în unele boli de colagen, a fost brevetat de OSIM, în 1979, generalizarea acestui nou procedeu terapeutic necesitînd în continuare investigații clinice și de laborator, precum și avizul de specialitate al unor foruri medicale de decizie. Cu toate acestea pe adresa redacției noastre au sosit aproape o mie de scrisori, corespondenții noștri, mulți dintre ei, solicitînd mijlocul procurării vaccinului. Am răspuns în mai multe rânduri acestor doleanțe, arătînd în cuprinsul revistei noastre că legea interzice folosirea unui medicament înscris pe test și că vom anunța la timp data difuzării vaccinului. Spre re-

(Continuare în pagina 7)
LIVIU TIMBUS

Cîteva probleme de educație (V)

Activizarea binelui în fiecare om și a oamenilor buni, în genere, mi se pare o acțiune căreia educatorii trebuie să-i acorde întreaga lor capacitate de convingere. S-ar părea că, într-o țară în care există un singur partid, problema educației cetățenilor e simplă și la îndemînă. Avîndu-i pe toți de aceeași parte a baricadei, ce ne mai punem, oară, atîtea probleme? Toate pirghiile sînt în mîinile unui singur partid, el decide, ce ne mai întrebăm, ce ne mai omorîm cu întrebări? Educația decurge din fiecare faptă, de zi cu zi, a membrilor acestui partid, din fiecare faptă a celorlalți oameni, care chiar dacă nu sînt în rîndurile partidului, înfăptuiesc politica acestui partid de guvernămînt, partid care hotărăște din vrea poporului și pentru întregul popor. Așadar, din moment ce toate formele de învățămînt, toate instituțiile culturale și toate mecanismele comunicării sociale sînt în mîinile acestui partid, de ce să problematizăm unde nu e nimic neclar? De ce să ne indoim cînd noi sîntem și proprietarii și lucrătorii și beneficiarii tuturor bunurilor acestei țări? Nu e cumva periculos să căutăm contradicții acolo unde există numai sens unic? Partidul nostru nu are el resursele de a-și educa pe toți membrii săi, pe cei tineri, pe uteciști, pe copii, pe toți cetățenii, numai prin împrejurarea că reprezintă toată țara și interesele ei fundamentale?

Cred că problema e mult mai complicată decît poate să pară. Una e să ai o idee genială, cum a avut tovarășul Nicolae Ceaușescu, întemeind „Cîntarea României” și alta e să se facă, de către toți oamenii și, în primul rînd, de către oamenii de cultură eforturile necesare pentru ca această „Cîntarea României” să nu se deterioreze, în nici un spațiu al ei, să nu se demonetizeze, să nu ajungă cumva în posesia unor nepricepuți care s-o umple, aberant și harnic, cu mediocritate și banalitate. Una e ideea, alta e transformarea ei în realitate. Ideea cea mare îi aparține Președintelui, realizarea ei trebuie să fie problema noastră a tuturor. „Cîntarea României” e diversă ori monotonă, strălucitoare ori amorfă, în funcție de forța noastră, a tuturor, de a o implini. Unii au tendința de a-și acoperi lipsa de inspirație și de vocație, raportînd totul la sursa de unde s-a născut ideea inițială. A-ți exprima adeziunea față de politica partidului, a secretarului său general, trebuie să însemne a-ți face datoria. Mai clar de-așa nu vîd cum ar putea fi. Dar, de aici, decurge că și procesul de educație nu e realizat numai prin aceea că partidul nostru și-a asumat toate pirghiile, toate responsabilitățile în fața istoriei. Abia de aici începe munca propriu-zisă. Referindu-mă la probleme mai generale ale culturii, trebuie să spun că prin statutul partidului și Constituție, fiecare om are dreptul la opinie,

(Continuare în pagina 5)
ADRIAN PĂUNESCU

Trei echipe românești de fotbal s-au calificat în turul II al-cupelor europene

Felicitările ce se cuvin formațiilor Dinamo București, Universitatea Craiova și Corvinul Hunedoara trebuie adresate, în primul rînd, căpitanilor lor, Dinu, Ștefănescu și Klein (de la stînga la dreapta).

Citiți în pag. 20 relatările trimișilor noștri la Praga, Florența și Hunedoara.

39
ANUL XXXI (1425)
Vineri, 1 octombrie 1982
Flacăra
Săptămînal editat de Frontul Democratiei și Unității Socialiste

Recunoașterea priorităților unui savant român

— Stimate tovarășe Mihai Drăgănescu, înainte de a intra în subiect, permiteți-ne să vă facem o scurtă prezentare, alegînd cîteva date dintr-o fișă mai amplă pe care stă scris, între altele, profesor doctor docent, șef al Catedrei de dispozitive, circuite și aparate electronice din I.P.B., director general al Institutului central pentru conducere și informatică, membru corespondent al Academiei R.S.R. etc., etc. Ați publicat pînă acum, singur sau în colaborare, o mulțime de cărți, după socotelile noastre 14 la număr, iar recent ați îngrijit apariția „Psihologiei consonantiste” a lui Ștefan Odobleja, care a văzut lumina tiparului în cadrul Editurii științifice și enciclopedice. Exact despre asta am dori să discutăm, stimate tovarășe profesor, despre „Psihologia conso-

(Continuare în pagina 5)
OVIDIU IOANITOAI

Baba Dochia pictură de SABIN BĂLAȘA

Fotografie de A. MIHAILOPOL

In atmosfera de emulație generată de apropiata Conferință Națională a partidului

VIZITA TOVARĂȘULUI NICOLAE CEAUȘESCU

Primire cu piine și sare, după datina străbună, la Hirleu

Calde stringeri de mină din partea muncitoarelor de la „Moldotex” Huși

La Intreprinderea de tricotațe și perdele „Siretul” din Pașcani.

In lanul de porumb al cooperativei agricole din Heleșteni.

Și în județele Vaslui, Iași și Covasna dialogul de lucru al tovarășului Nicolae Ceaușescu cu colectivele de muncitori, cu lucrătorii unor reprezentative unități agricole cooperatiste și de stat, cu reprezentanții organelor locale de partid și de stat, cu cadre de conducere și specialiști din economie a prilejuit o cuprinzătoare analiză a modului în care se îndeplinesc prevederile privind creșterea producției fizice și a producției nete, realizarea exportului și a celorlalți indicatori de bază ai planului pe anul în curs, ai întregului cincinal. Toatădata, în centrul atenției s-a aflat stabilirea măsurilor corespunzătoare în vederea îndeplinirii în cele mai bune condiții a obiectivelor stabilite de cel de-al XII-lea Congres al partidului.

Atât în timpul întâlnirilor cu oamenii muncii din unitățile vizitate, la care au participat tovarășa Elena Ceaușescu, tovarășii Iosif Banc, Emil Bobu, Gheorghe Oprea și Petru Enache, cât și în cuvântările roștite la marile adunări populare organizate cu prilejul vizitelor, secretarul general al partidului a scos în evidență cele mai importante sarcini în momentul de față. O atenție deosebită a fost acordată, și în cadrul acestor întâlniri, necesității valorificării depline, la un înalt nivel, a capacităților de producție create, a investițiilor. „Trebuie — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — să înțelegem că acumularea puternică pe care am făcut-o în industrie și în agricultură, marile investiții realizate, mai — cu seamă în ultimii 15 ani, trebuie să se transforme acum într-o producție de înaltă calitate și de o valoare superioară. Să obținem, pe această bază, creșterea puternică a venitului național, a bogăției naționale, singura cale pentru a asigura dezvoltarea în continuare a patriei noastre socialiste, ridicarea continuă a bunăstării materiale și spirituale a poporului”.

Dar o valorificare la cel mai înalt nivel a capacităților de producție presupune cadre calificate, bine pregătite. De aceea, fiindcă seama de noile întreprinderi moderne care s-au construit, este necesar să se acorde pretutindeni o mare atenție ridicării nivelului de cunoștințe profesionale și tehnice al oamenilor muncii, al muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor, al cadrelor de conducere din toate sectoarele de activitate. „Trebuie să înțelegem — se spune în cuvântarea roștită la marea adunare populară din municipiul Vaslui — că esențialul îl reprezintă acum asigurarea tuturor condițiilor pentru a putea minui la perfecție utilajele de înaltă tehnicitate și pentru a realiza produse și utilaje competitive cu cele mai bune existente pe plan mondial. Aceasta este una din problemele vitale pentru asigurarea îndeplinirii Programului partidului, a hotărârilor Congresului al XII-lea privind noua calitate! O nouă calitate înseamnă o calitate nouă a muncii, un nivel înalt de pregătire profesională, tehnică, științifică — și este necesar să facem totul, dragi tovarășii, pentru a vă însuși la perfecție cele mai noi cunoștințe, pentru a stăpîni și conduce mașinile cu rezultate cit mai bune! Să deveniți buni muncitori, buni ingineri, buni comuniști, buni revoluționari, constructori ai socialismului și comunismului!”.

A fost din nou evidențiată necesitatea de a se acționa cu toată fermitatea în direcția reducerii consumurilor materiale, a energiei și combustibilului, pentru recuperarea și re folosirea materialelor, cale importantă de sporire a producției nete, de creștere a beneficiilor, de asigurare a unei aprovizionări a activității economice, de îndeplinire a hotărârilor Congresului al XII-lea privind asigurarea independenței energetice a țării noastre și dezvoltarea mai puternică a bazei ei de materii prime.

Printre problemele care au stat în centrul dialogului cu oamenii muncii din județele Vaslui, Iași și Covasna a fost și ridicarea continuă a nivelului tehnic și calitativ al producției în toate sectoarele de activitate, pentru ca produsele românești să poată fi competitive pe plan internațional. Legat de

ÎN JUDEȚELE VASLUI, IAȘI ȘI COVASNA

aceasta, a fost pusă cu putere în evidență necesitatea de a se acționa cu toate forțele pentru realizarea în bune condiții a producției pentru export, pentru realizarea exportului. „Realizarea unei producții de export de bună calitate — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — de o valoare superioară, realizarea exportului în general, trebuie să constituie o preocupare permanentă, de zi cu zi, a tuturor oamenilor muncii, a consiliilor de conducere, a organizațiilor de partid. Aceasta constituie dovada că activitatea se desfășoară cu rezultate bune — și trebuie să facem totul în această direcție“.

Vizitele în județele menționate au cuprins și numeroase obiective și probleme din domeniul agriculturii. Au fost remarcate recoltile bune obținute, fapt care va determina, fără îndoială, o îmbunătățire a aprovizionării populației cu produse agroalimentare, în spiritul programului alimentar elaborat de partid. Secretarul general al partidului a arătat că este esențial să se strângă rapid recolta, fără nici o pierdere, să se asigure depozitarea ei în bune condițiuni. În același timp, s-a insistat asupra necesității de a se acționa cu toată hotărârea pentru efectuarea la timp și de bună calitate a arăturilor și însămânțărilor de toamnă, cu scopul de a pune o bază solidă recoltelor de anul viitor, de a obține în anul viitor producții mai mari decât în acest an.

Întâlnirile secretarului general al partidului cu oamenii muncii din cele trei județe au constituit, de asemenea, prilejuri pentru reafirmarea poziției României în cele mai importante probleme care preocupă omenirea în momentul de față. Tovarășul Nicolae Ceaușescu a arătat că România, ca țară socialistă în curs de dezvoltare, desfășoară o largă activitate în vederea soluționării problemei subdezvoltării, a instaurării unei noi ordini economice internaționale. În acest cadru, este necesar să se facă totul pentru a se pune capăt stării de subdezvoltare în care se găsesc două treimi din omenire, pentru lichidarea decalajelor tot mai mari dintre țările bogate și cele sărace, întrucât numai astfel se vor crea condiții pentru dezvoltarea economico-socială a întregii omeniri și, prin aceasta, se vor putea asigura pacea, independența și colaborarea internațională. Arătând că țara noastră acordă o mare însemnătate dezvoltării continue a relațiilor cu toate statele socialiste, că, în același timp, dezvoltă larg relații cu țările în curs de dezvoltare, precum și cu țările capitaliste dezvoltate, tovarășul Nicolae Ceaușescu a subliniat că numai punând totdeauna la baza relațiilor cu toate statele principiile egalității, respectării independentei și suveranității naționale, neamstecului în treburile interne și avantajului reciproc, se asigură participarea la rezolvarea problemelor a tuturor statelor, indiferent de orinduire sau de mărime. Țara noastră dorește să fie create condiții cât mai bune ca țările mici și mijlocii, țările în curs de dezvoltare, țările nealiniate să participe activ la soluționarea problemelor pe plan internațional.

Efectuate în atmosfera de emulație generată de apropiata Conferință Națională a partidului, noile vizite ale conducătorului partidului și statului nostru în județele Vaslui, Iași și Covasna sint menite, prin analiza făcută la fața locului, prin măsurile eficiente stabilite, să contribuie la realizarea cu succes a sarcinilor acestor județe pe anul în curs și pe întregul cincinal, la ridicarea pe un plan calitativ superior a activității în toate domeniile, în concordanță cu cerințele actualei etape de dezvoltare a României socialiste.

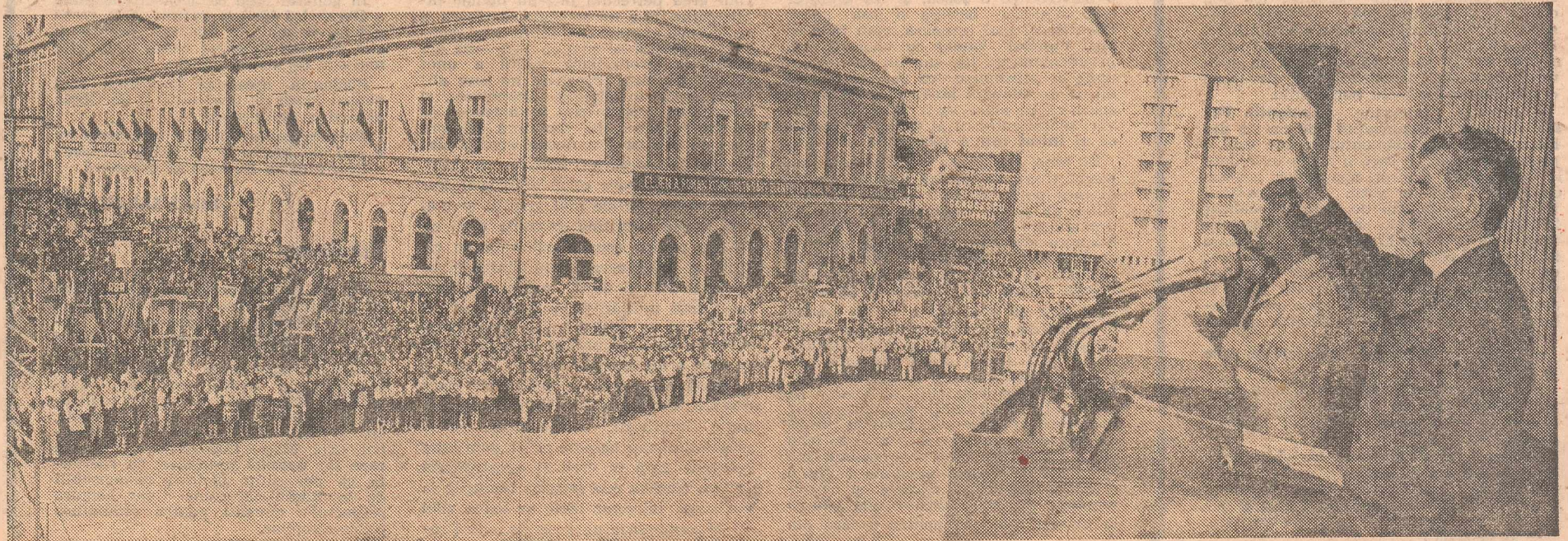
ION D. GOIA

In timpul vizitei la Intreprinderea de încălțăminte „Hușana“.

Hora frăției în municipiul Sfintu Gheorghe.

La marea adunare populară din Sfintu Gheorghe.

O sarcină prioritară:

Reducerea consumului de energie

— De multe ori — ne mărturisesc Petru Ionescu, directorul Întreprinderii „Flacăra” din Ploiești — prietenii și cunoscuții îmi spun: — Ce faceți voi acolo, la „Flacăra”? Obiecte de uz casnic? Asta-i treaba de om serios? Chiar și de dv. mă mir că ați ajuns până aici; cei mai mulți ziariști se opresc, de regulă, la „1 Mai”, care, ce-i drept, prezintă și avantajul că se află chiar lângă gară. Dar eu, dînd cuvenită înțietate producției de turbine, de locomotive, de sonde ș.a.m.d., cred că mai la inima omului sînt obiectele casnice.

— De ce?

— Pentru că aceste obiecte fac parte din universul nostru cotidian. Oricine știe că e mai importantă o turbină decît o sobă de gătit. Dar de turbină omul nu este legat sufletește; mulți n-au văzut în viața lor cum arată o asemenea utilaj. Pe cînd cu lucrurile din casă situația e alta. Printr-un contact zilnic cu aceste lucruri, omul ajunge să se împrietenească cu ele, să le iubească. De aceea, spre deosebire de turbine, locomotive sau instalații de foraj, obiectele casnice au pentru cei ce le utilizează, în afară de valoarea lor propriu-zisă, și o valoare afectivă.

— Toate?

— Nu, bineînțeles. Cele de proastă calitate, scumpe, cu consum ridicat de energie, cele urite declanșează din partea oamenilor o reacție inversă, de nemulțumire, de enervare, în ultimă instanță de respingere. Iată de ce în stabilirea profilului producției noastre ținem cont atît de factorii economici, de necesitatea îmbunătățirii continue a caracteristicilor tehnice de exploatare, cit și de cerințele confortului modern.

— Care sînt factorii economici?

— După cum a subliniat în mai multe rânduri — inclusiv la plenara din iunie anul acesta — secretarul general al partidului, tovarășul Nicolae Ceaușescu, în actuala etapă de dezvoltare a societății socialiste trebuie să facem totul pentru a produce cit mai mult, cit mai bine, la o calitate cit mai înaltă, cu cheltuieli cit mai mici, să asigurăm creșterea continuă a eficienței economice. Avînd în vedere aceste cerințe, în prezent în întreprinderea noastră are loc o largă acțiune de reproiectare a aparatelor și obiectelor pe care le producem, în sensul reducerii atît a consumurilor materiale și de energie pentru fabricarea lor, cit și a energiei necesare funcționării și utilizării acestor aparate și obiecte casnice — firește, fără ca parametrii tehnici și de exploatare, precum și calitatea, să aibă de suferit.

— Concret, ce produse ați reproiectat?

— Între altele, sobele de încălzit. În locul vechilor tipuri „Prahova-1” și „Prahova-2”, am introdus în producție tipuri noi, pe care le vedeți aici, în expoziția fabricii: „Flacăra-5” și „Flacăra-7”, cu caracteristici mult îmbunătățite. Astfel, „Flacăra-5”, deși cîntărește mult mai puțin decît „Prahova-1”, pe care o înlocuiește, are o forță calorică mult mai mare, de 5 000 kilocalorii pe oră (față de 3 600 kilocalorii/oră ale tipului vechi). Dacă ținem cont de consumul de combustibil pe kilogramul de metal, diferența dintre cele două sobe este de 2 500 kilocalorii/oră. Noul tip intră rapid în parametrii termotehnici, cu alte cuvinte, încălzește repede camera, nu trebuie să așteptăm ore în șir. În afară de aceasta, „Flacăra-5” costă mai puțin, are dimensiuni mai reduse, ocupînd, astfel, mai puțin loc în încăpere, și beneficiază de un design plăcut, care se asortează cu celelalte elemente ale confortului modern.

După părerea mea, un virf al concepției colectivului din întreprinderea noastră îl constituie o mașină de gătit multifuncțională, cu aspect artizanal. Ea va fi folosită la gătit în bucătărie, va încălzi alte camere prin caloriferi (cu apă caldă) și va furniza apă menajeră consumului propriu din bucătărie și din baie. Prin sistemul în care este concepută, noua mașină de gătit multifuncțională va avea un randament termic ridicat, devenind economică în toate bucătăriile.

— Dealtfel, intervine Constantin Petre, secretarul organizației de partid din întreprindere, randamentul termic este o problemă-cheie pe care o avem în vedere la proiectarea tuturor aparatelor noastre de încălzit sau de gătit. Astfel, cazanul F-25, care pe bancul de probă a realizat 28 000 kilocalorii/oră, are un randament termic de peste 75 la sută. Cazanul poate furniza căldură pentru patru apartamente; cele 350 kg ale sale reprezintă doar jumătate din cantitatea de metal ce-ar fi fost necesară în cazul în care ar fi trebuit să se pună sobe în fiecare apartament.

— Cu ce funcționează aparatele pe care le produceți?

— Cu orice combustibil solid, și în primul rînd cu cărbune brichetat. Se economisește în felul acesta petrolul, păcura, gazul.

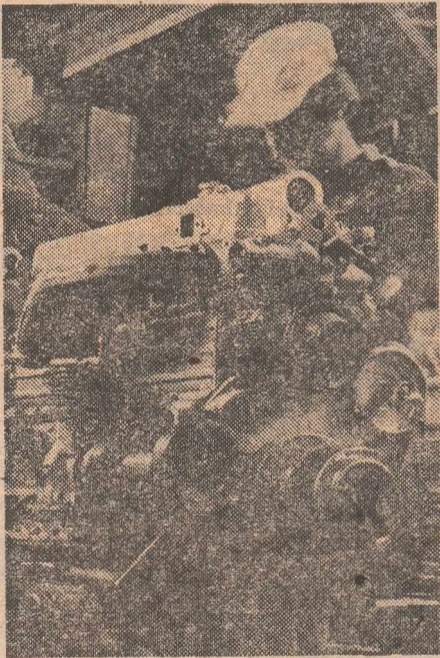
— După cum vedeți, reia cuvîntul directorul întreprinderii, cea mai mare parte a vaselor de gătit sînt din fontă emailată. Acest fapt reprezintă încă un aspect al acțiunii de reproiectare a produselor noastre.

— În ce sens?

— Al încălzirii în parametrii termoteh-

nici și culinari moderni. Astfel, vasele de gătit trebuie să economisească energia calorică, să se preteze la toate sursele de căldură. Pentru a răspunde la aceste cerințe vasele sînt — ca formă, dimensiuni și protecție la suprafață — în așa fel construite încît să nu realizeze izolație termică, să aibă loc un proces de conducție și repartiție egal în structura lor. În acest scop, partea de jos a vasului, care intră în contact cu sursa de căldură, trebuie să fie de culoare închisă, nemailată, striată, astfel încît să aibă un randament termic cit mai ridicat. În sfîrșit, tot pentru sporirea randamentului termic și, totodată, pentru economisirea timpului cetățenilor, capacele trebuie să fie grele, astfel încît în interiorul vasului să se creeze o presiune a aburilor, pentru ca preparatele să fiarbă mai repede. În ceea ce privește parametrii culinari, menționăm că un bun vas de gătit trebuie să îndeplinească mai multe condiții: să nu ardă, să nu afume, să nu lipească și să rețină în proporție cit mai mare vitaminele și substanțele nutritive din alimentele care se gătesc. În plus, design-ul modern este obligatoriu. Vasele trebuie să fie frumoase, să-ți încînte privirea, să creeze o ambianță plăcută, care să dea o bună dispoziție. Bineînțeles, noi ne-am străduit ca prin reproiectarea producției, produsele noastre să răspundă tuturor cerințelor moderne la care ne-am referit. Sperăm că am reușit, însă adevăratul verdict îl vor da, firește, zecile de mii de gospodine, bărbați și femei, care ne folosesc produsele.

ION D. GOIA

Opinia unui alegător

Obrazul țării

Ce poate fi mai viu semnificativ pentru ideea de Poartă a țării decît acel loc unic aflat pe o graniță anume prin care efectiv și la propriu se intră într-o țară, acel loc unde se află o barieră, pe o șosea, și un grănicer care deschide bariera și lasă liberă intrarea și apoi urmează, cum bine se știe, Punctul vamal cu vameșii, cu, întotdeauna, un bar sau un restaurant, unde se presupune că serviciul ține direct de Obrazul țării, cu o ambianță specifică în stare să-ți dea, într-adevăr, sentimentul că ai trecut o graniță, că ai intrat într-o țară nouă etc., etc.

Ei bine, cu aceste sentimente am trecut și eu, de curînd, granița venînd în țară pe la punctul vamal Stamora Moravița și am călătorit mai departe urcîndu-mă în trenul care plecă din Stamora Moravița și mă simt dator să nu trec cu vederea nimic din ceea ce consider că afectează nefericit ideea de Poartă a țării și de Obraz al țării.

Trebuie să spun că o foaie deloc elegantă dă acestui punct vamal o înfățișare nu prea inspirată, iar restaurantul lasă foarte serios de dorit sub raportul serviciului și al țînutei vestimentare a personalului, al fetelor de mese, al maturanțului și lustruitului, încît totul te duce cu gîndul la un fel de birt de provincie oarecare, pe cînd eu, în năvălătea mea cetățenească, mă așteptam la o grijă exemplară. Nu e cazul să mă insist, e cazul ca departamentul de care ține povestea asta să ia măsuri grabnice pentru a face din

Un vis al îndrăzneților la Brașov

La Casa de știință și tehnică pentru tineret a Comitetului județean U.T.C. Brașov, poate unică în țară pe planul activității ei multilaterale și al realizărilor tehnice, în cadrul reuniunilor organizate periodic aici cu prestigioase participări din întreaga țară s-a pus problema unei reconsiderări a „actualei ordini din tehnologie”. N-au fost numai vorbe, fiindcă astăzi această Casă a tineretului a devenit titulară (deocamdată!) a 14 brevete de invenții și și-a luat angajamentul să nu rămînă un titular formal, ci să materializeze și să valorifice aceste invenții, direct ancorate în necesitățile economice ale țării. Este vorba de noi tehnologii de elaborare a oțelurilor, de sudare, de tratamente termice, mașini de încercare a materialelor, care în ansamblu duc — după cum s-a demonstrat experimental pe prototipuri — la eficiențe energetice sporite nu doar cu cîteva procente ci cu 200% — 300% mai mult. Se poate vorbi deci, grație acestor invenții, de reducerea consumurilor de la ordinul tonelor la ordinul sutelor de kilograme. Și aceasta nu reprezintă decît începutul!

Așa după cum am mai consemnat în „Flacăra”, s-a pus aci în discuție o nouă idee: intrucît actuala Casă de știință și tehnică din orașul de sub Timpa s-a dovedit neincapătoare pentru preocupările actuale și de perspectivă, de ce să nu se construiască o nouă casă, pe baza beneficiilor rezultate din invențiile pe care ea însăși le-a propus și al căror titular este, așa cum am arătat. Există și un loc adecvat: terenul viran Livada Poștei, în plin centrul orașului și situat într-o poziție pitorească.

Dar însuși conceptul de construcție este profund original, și anume se preconizează ca să fie clădită, în mare măsură, din materiale recuperate. Un exemplu edificator: conductele și țevile de la termocentrale și din industria chimică, devenite azi necorespunzătoare la solicitările termice și mecanice la care fuseseră destinate inițial (sute de grade și de atmosfere) pot deveni, afirmă unii specialiști, un excelent material de construcție pentru structura de rezistență a unei asemenea clădiri. Pînă în prezent aceste materiale se recuperau doar prin topire, ceea ce implică însă importante consumuri de energie, or, acest inconvenient ar fi cu totul eliminat prin sus-menționatele utilizări în construcții.

Dar nu numai atît. Se preconizează ca noua clădire să fie complet ansularizată și să-și producă întreaga energie necesară — nu numai pentru încălzit, ci și pentru atelierelor care urmează să se instaleze aci și în care să se realizeze prototipuri etc. — din resurse-deșeuri neutilizabile azi, altfel spus din materii secundare. Ca posibile surse de energie electrică și calorică se înscriu acele reziduuri menajere și industriale ale Brașovului care deocamdată se aruncă, dar care prin gazificare și alte metode ar putea produce energie electrică și termică prețioasă. De asemenea, se studiază posibilitatea ca ele să fie transformate parțial în îngrășăminte cu un spectru biochimic mult mai amplu decît al acelor produse de

industria noastră chimică pînă acum. Călătorul care vine de la București la Brașov poate vedea în marginea orașului un deal care, an de an, se înalță tot mai mult în zona întreprinderii de șuruburi: este un deal artificial format din deșeuri și care ar putea fi „consumat” ca materie primă de Centrala termoelectrică a noii Case de știință și tehnică pentru tineret. În final, prin această folosință s-ar elibera și teren agricol. După un calcul preliminar se pare că o uzină ca aceea care ar urma să fie amplasată în subsolul noii case ar satisface nu numai nevoile proprii, ci și pe cele ale unui număr de circa 5 000 de apartamente din împrejurimi. Ideea a fost lansată de inginerul Alexandru Forje, titularul a aproape 100 brevete de invenție, cercetător științific principal la ICEMENERG și imbrățișată de conducerea Casei de știință și tehnică pentru tineret. S-a oferit și un proiectant-șef: inginerul șef de lot de la Trustul de construcții industriale și montaj Tiberiu Cîrstea. La Congresul internațional de istoria științei de la București, din septembrie 1981, la care a fost cel mai tînăr participant, el a prezentat nu numai un concept general pentru construcția noii clădiri ci și elemente noi pentru calculul structurii de rezistență.

În legătură cu acestea apar și alte aspecte neașteptate. Să ne aducem aminte de filmul care a rulat nu demult și pe ecranele noastre „Infernul din zgîrie nori”, cu Steve Mc Queen, în care se reprezenta un incendiu devastator produs ca urmare a aprinderii incidentale a unor circuite electrice. În noul concept, un asemenea accident nu ar mai fi posibil. În adevăr, în proiect se preconizează, după cum am arătat, înlocuirea oțelului beton cu țevi și conducte recuperate, care ar avea însă o dublă funcțiune, servind atît ca structură de rezistență cit și ca trasee pentru circuite electrice, termice, de apă etc. Evident, circuitele „îngropate” în asemenea conducte ar fi cvasiimune la accidente.

În viziunea proiectantului clădirea ar urma să aibă un subsol tehnic în care, fi amplasată uzina energetică — această din urmă fiind în același timp microfabrică de îngrășăminte. Subsolul ar atinge cota de minus 34 m, iar relevelul clădirii de 24 etaje s-ar situa la peste 100 de metri. Noua casă ar deveni și o suigeris uzină de prototipuri în care se vor dezvoltă și materializa invenții create de colectivul care acționează sub oblăduirea ei. Pentru început, cele 14 brevete citate mai înainte vor intra în obiectiv. Prin valorificarea acestora și a altora care vor urma, și prin munca patrioticii a tineretului brașovean s-ar putea obține resursele materiale necesare.

Desigur, noua Casă de știință și tehnică pentru tineret nu există deocamdată decît ca proiect al unor ingineri sufletiști și competenți, frămîntați să dea soluții proprii problemelor energetice cu care sîntem confrunțați. Dar pentru a nu fi acuzată că lansăm o idee care nu și-a găsit încă materializarea și nu a trecut prin toate filierele administrative, vom spune că, indiferent de detaliile soluției finale și de aspectele pur constructive, deosebit de importante și de actuale ni se par a fi ideile de bază de la care s-a pornit:

- finanțarea prin forțe proprii, prin valorificarea materiei cenușii (ea există, brevetele valorificabile există și ele!);
- noua viziune despre amploarea recuperării: readucerea în circuit economic util a ceea ce un oraș întreg „aruncă”.

LIONEL NIȚESCU

restaurantul de la Stamora Moravița și din finuta personalului acestuia un model pentru eticheta unui comerț întreg.

Nu mă sfîșie deloc să spun că mă așteptam ca și vameșii să țînă mai mult la înfățișarea lor vestimentară, la caracterul absolut impecabil al condiției lor de reprezentanți ai unei instituții care se distinge și prin obligativitatea și eleganța uniformei și prin felul elegant cum e purtată această uniformă. Altfel am avut mereu impresia că bieții oameni se află după cine știe ce marșuri sau după o noapte cam grea petrecută într-un bivouac întimplător. Mie mi se pare că țînuta și atitudinea vameșului sub raportul comportamentului se cere să aibă ceva din distincția protocolară înaltă a unor unități de elită. Precizez, nu pun absolut deloc în discuție competența și activitatea propriu-zisă a vameșilor de la acest punct de frontieră despre care se știe că sînt foarte iscusiți, dar „protocolul meseriei” lasă rău de dorit.

Mie mi se pare că și grănicerii trebuie să-și verifice mai grijulii și mai militărește uniforma și țînuta căci, un fel de pe loc repaus odihnitor se citește în înfățișarea unora dintre ei pe cînd eu i-aș fi dorit, ca în alte țări, mult mai milităreși în țînută, susținînd și ei cu modul lor de comportament ideea unei unități de elită. Cum și este arma grănicerilor.

Ce să mă spun cum arată gara noastră din Stamora Moravița, cum arată îmbrăcații lucrătorii ei, cit de mototolite stau hainele pe ei, cum vine șeful de gară în civil și apostrofează lumea, cum se mai incurcă lucrurile la vînzarea biletelor încît în seara zilei de 24 septembrie un grup de actori ro-

mâni au fost înșelați bine, vînzîndu-li-se bilete de clasa întâi la vagonul de dormit iar locurile erau de clasa a treia și cel mai lipsit de răspundere era chiar șeful stației, în civil, cum ziceam și pe care numai un agent de circulație cu binecunoscuta fiolă l-ar mai fi putut testa. Eu cred că Ministerul Transporturilor și Telecomunicațiilor ar avea datoria să ia urgente măsuri pentru ca o gară atît de importantă prin faptul că și ea reprezintă Obrazul țării să fie încredințată unui lucrător responsabil nu unui gălăgios vîtaf de moșie.

În general cred că această chestiune a Obrazului țării la graniță și la vamă e bine să mai fie luată în discuție și sînt convins că se va vedea ușor cite mai sint de pus la punct.

Pledoaria mea este în primul rînd pentru ideea de civilizație și de Obraz al țării cu orice preț.

Nicăieri contactul cu o țară nouă nu e mai viu izbitor și de altele ori semnificativ ca la Punctul de frontieră.

DINU SARARU

Precizare

De mai multă vreme, la Televiziune se manifestă o tristă lipsă de respect față de semnătura colaboratorilor diverselor emisiuni. Așa s-a întimplat și marți seara, cînd au dispărut de pe genericul episodului „Marele vis”, transmis în cadrul emisiunii Teatru-TV, atît numele meu, ca realizator al acestui serial în 3 episoade, cit și cel al scenografului principal, arh. Virgil Luscov. Drept pentru care fac această precizare, cu speranța că pe viitor factorii responsabili de la Radioteleviziune vor asigura respectul cuvenit pentru semnătura colaboratorilor.

(Urmare din pagina 1)

nantistă" și despre contribuțiile lui Ștefan Odobleja la întemeierea ciberneticii. Vă așteptăm.

— Se impune, cred, o precizare. Cartea la care vă referiți, la editarea căreia am lucrat alături de conferențiarul doctor Pantelimon Golu, nu reprezintă altceva decât traducerea în limba română a unei opere de gândire a lui Ștefan Odobleja intitulată „Psychologie consonantiste”, tipărită în franceză, la Lugoj, și difuzată prin celebra „Librairie Maloine” din Paris. Difuzată e, din păcate, un fel de-a zice, căci declanșarea războiului a împiedicat răspândirea celor două volume, scoase în 1938 și 1939. Sint convins că altul ar fi fost destinul operei lui Odobleja dacă mediile științifice și culturale ale Europei ar fi putut, la vremea respectivă, s-o cunoască și să reflecteze asupra ideilor pe care le conține. Așa, în ciuda citorva recenzii, una din ele apărută chiar într-o revistă americană, „Psychological abstracts”, peste valoroasa contribuție a lui Ștefan Odobleja s-a așternut uitarea, trebuind să treacă 35 de ani până la readucerea ei în discuție.

— O spunem cu mindrie, „Flacăra” s-a aflat, de la bun început, în prima linie a luptei pentru reconsiderarea meritelor medicului severinean. Exagerăm făcând o astfel de afirmație?

— Cu nimic. Încă în 1974, „Flacăra” a ridicat problema, după care a militat pentru ea cu energie, cu consecvență. Între alte merite, „Flacăra” îl are și pe acela de a-l fi făcut cunoscut pe Ștefan Odobleja marelui public, luptând totodată, cu armele sale, pentru recunoașterea priorităților medicului severinean.

— Când l-ați întâlnit prima oară pe Odobleja, ce ce prilej?

— În toamna lui 1975, pe când lucram la C.N.S.T., doctorul Odobleja a venit la noi, aducând și o adresă, din partea Ministerului de Externe, prin care eram rugați să-i cercetăm opera, cele două volume de „Psychologie”, și să constatăm eventualele sale priorități în cibernetică. Mi-a spus, din primul moment, că n-are încredere în mine, dar trebuie să recunosc că, la vremea aceea, nici eu n-aveam încredere în revendicările sale.

— Ce motive avea Ștefan Odobleja să vă privească, dintru început, cu rezerve?

— Devenise, poate firesc, bănuitor, iar rezerva față de mine era legată de faptul că, în 1972, publicasem o prefață la cartea lui Wiener „Sint matematician”. Odobleja, sfios cum îl știți că era, taciturn, mi-a atras chiar atenția: „sint convins, tovarășe profesor, că aveți deja o părere formată despre Wiener și că nu veți renunța la ea”. Nu m-am supărat. I-am promis că-i voi examina lucrarea cu toată atenția și l-am rugat să-mi acorde un răgaz. Până la urmă, discuția noastră s-a încălzit și, la plecare, Ștefan Odobleja mi-a încredințat și manuscrisul viitoarei

sale cărți „Psihologia consonantistă și cibernetică”, tipărită mai târziu, în 1978, la Editura „Scrisul românesc”. O carte, o spun deschis, ale cărei idei nu m-au încântat în totalitate.

— Chiar cu riscul de a brusca cronologia, am fi tentați să vă întrebăm de ce?

— Am mai spus-o și o repet, e o greșală, o întreprindere sortită eșecului, să-l așezi pe Odobleja în rivalitate cu Wiener, să zici că primul a făcut totul și celălalt nimic?! Wiener trebuie considerat întemeietorul științei ciberneticii și el e cel care a influențat, în cea mai mare măsură, gândirea științifică a celei de a doua jumătăți a acestui secol. Independent de Wiener și, de reținut acest as-

și-a plecat. Am întors cele două volume din „Psychologie” pe-o parte, le-am întors pe cealaltă și m-am îndoit încă o dată. De ce, m-am, întreb, să studiez eu o carte de psihologie?! L-am chemat pe unul dintre cei mai destoinici asistenți ai mei, pe Gheorghe Ștefan, și l-am rugat s-o analizeze. Să-mi spună dacă are și elemente de cibernetică. După citeva săptămâni, Ștefan mi-a spus, entuziasmat, că lucrarea lui Odobleja e un adevărat tezaur de gândire și că ea conține și multe elemente de cibernetică. Mi-a prezentat, ulterior, și un studiu, „Concepția cibernetică a lui Ștefan Odobleja”, care a fost și tipărit. M-am apucat atunci, serios, de studiu și cartea a însemnat

— Unii da, alții nu, dar numărul celor din urmă mi se pare în scădere. Recenta apariție a cărții a șocat, generind reacții dintre cele mai diverse. Totul e ca și cei prudenți, ca și cei neîncrezători, cei mai mulți situați într-o astfel de rezervă din necunoașterea de cauză, s-o citească. Citind-o, cred că se vor convinge și vor deveni, și ei, adepți ai priorităților lui Odobleja. Îmi dau însă seama că până la o recunoaștere unanimă mai e mult. E vorba, cum ziceam, de un proces care va mai dura, în țară și, deopotrivă, în străinătate.

— O clipă, stimate tovarășe profesor. Odobleja pretindea că Wiener s-ar fi inspirat din cartea sa, excludeți o asemenea posibilitate?

— N-o exclud dar, ca om de știință, vreau dovezi. Și dovezi, deși am căutat, n-am. Am căutat, de pildă, în câteva biblioteci din Washington, la indicațiile expres ale lui Odobleja, n-am găsit nimic. Poate că timpul va elucida și această problemă. Odobleja era un om modest. El era convins, e adevărat, de prioritatea lui asupra lui Wiener, dar nu încerca să-și impună punctul de vedere. N-dreapta uitare de care a avut parte, până prin 1973—1974, îl făcuse circumspect.

— Vorbeați despre o recunoaștere oficială. Cine ar trebui să dea tonul în această direcție?

— În mod normal, Academia R.S.R. Numai că, așa cum ziceam, păreriile sînt încă împărțite. Anul trecut, de exemplu, am înaintat o lucrare privitoare la prioritățile lui Odobleja celui de al XVI-lea Congres internațional de istoria științei și, după ce mi-a fost acceptată, a fost exclusă din program?! Am protestat în scris, dar la ce mi-a folosit, un moment prielnic a fost ratat. Impunerea, mai ales în străinătate, a ideilor lui Ștefan Odobleja seamănă cu cucerirea unei redute. E nevoie și de strategie, Wiener e privit ca un titan, nu-i simplu să-i alături un precursor, și de timp. De răbdare. În acest sens, mă străduiesc să pătrund pe unde pot. Am primit din Danemarca o carte, de la Universitatea tehnică din Lyngby, i-am trimis, în schimb, reputatului profesor O. I. Franksen o „Psihologie”. Mi-a răspuns imediat că-l interesează. Franksen a mușcat, cum se zice, deci el poate fi cîștigat de partea cauzei. Am procedat la fel cu japonezii, cu americanii de la Asociația pentru promovarea științei, aștept semne și din partea lor. Acest recurs la istoria științei, cum bine scria „Flacăra”, e în curs, iar probele lui sînt, după opinia mea, tot mai concludente.

— Vă mulțumim, tovarășe profesor Mihai Drăgănescu, și vă urăm succes în cîștigarea recursului de care aminteați. Locul lui Ștefan Odobleja e chiar acolo, în panteonul marilor descoperitori, și sîntem siguri că, mai devreme sau mai târziu, și-l va ocupa. Nu se va face atunci o favoare, ei un act de justiție. Vă mulțumim încă o dată.

Prof. dr. doc. Mihai Drăgănescu, editorul „Psihologiei consonantiste”:

„Sper că nu-i departe ziua în care meritele excepționale ale lui Ștefan Odobleja vor fi unanim recunoscute”

pect, înaintea lui cu 10 ani, Wiener și-a publicat lucrarea în 1948, Ștefan Odobleja a reușit să descifreze, ca idee, legitățile generale ale ciberneticii.

— Asta e mult, stimate tovarășe profesor Drăgănescu?

— E enorm. Ștefan Odobleja a fost, fără discuție, premergător al lui Wiener și am să repet aici o comparație la care am recurs și în Studiul introductiv al „Psihologiei”. Raportul lui Odobleja față de Wiener e acela al lui Faraday față de Maxwell în privința undelor electromagnetice. Ultimul a dat formularea matematică, valabilă și azi, a undelor respective, dar cel care a exprimat, pentru prima dată, ideea existenței fizice a undelor electromagnetice a fost Faraday.

— Bine, dar Faraday e prezent în toate cărțile de fizică, numele lui e cunoscut și respectat! Altfel se pune, nu-i așa, problema cu Odobleja?

— Va veni, sper, o zi cînd și meritele lui Odobleja, excepționale în ciuda unor limite firești, limitele timpului, vor fi recunoscute. Cum bine scria „Flacăra”, chiar săptămîna trecută, prioritățile lui Odobleja sînt în recurs. Personal, sînt încredător în șansele acestuia de cîștig.

— V-am întrerupt mai devreme, ne cerem scuze. Cum a decurs, în continuare, prima dumneavoastră întrevvedere cu Odobleja?

— Asta a fost tot, mi-a lăsat cărțile

pentru mine o adevărată revelație. Am trecut, hotărît, de partea lui Odobleja și, în septembrie 1977, i-am făcut savantului o primă mare bucurie. Am mers la Turnu Severin și am ținut acolo, în orașul său natal, o comunicare privind prioritățile sale. Între timp, mutindu-mă la Institutul central pentru conducere și informatică, am informat Consiliul științific despre importanța gândirii medicului severinean și l-am propus, în cadrul aceluiași for, ca membru de onoare al institutului. Din păcate, dispariția lui Ștefan Odobleja a împiedicat îndeplinirea intenției noastre.

— Susțineți că după ce ați citit cartea, ați trecut, cu totul, de partea lui Odobleja. Ce a hotărît această poziție?

— Am descoperit, rezumînd, că multe din ideile lui Norman Wiener au fost gândite mai înainte de o minte românească. Toți cei care, pînă la Wiener, au merite în cibernetică au constatat o parte mai mică sau mai mare de adevăr, cazuri particulare. Primul care și-a dat seama de legitatea generală a feedbackului, a conexiunii inverse, a fost Ștefan Odobleja. El a previzionat apariția inteligenței artificiale, rolul său, de precursor, fiind de excepțională importanță.

— Asta e opinia dumneavoastră, ați vorbit în acest sens, ați scris în acest sens, care e însă părerea oamenilor de știință, împărțităse ei un astfel de punct de vedere?

Citeva probleme de educație (V)

(Urmare din pagina 1)

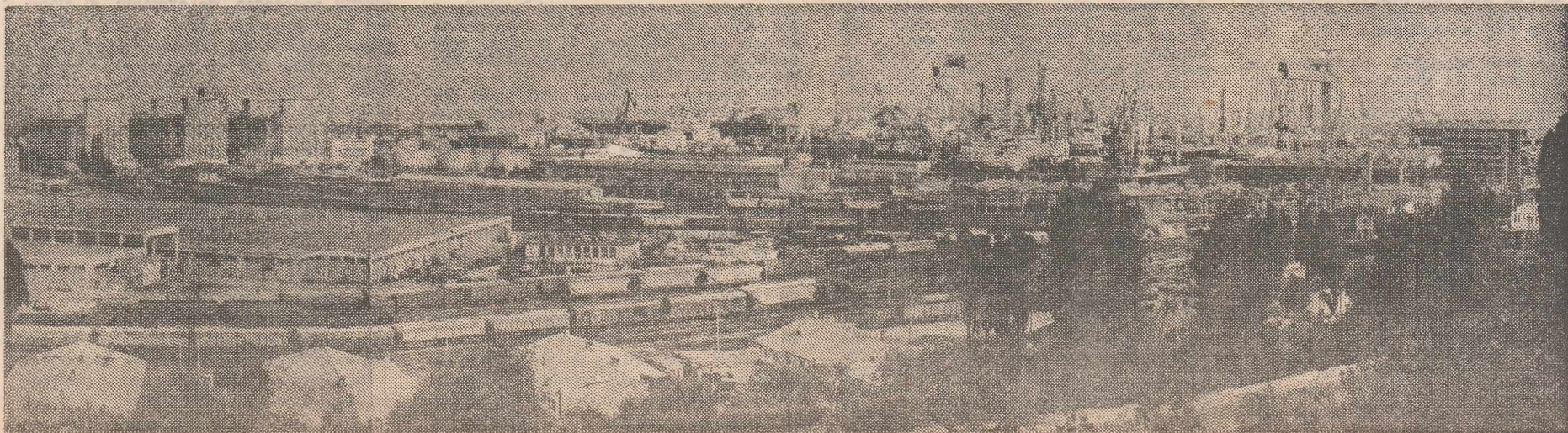
în toate privințele, cu alit mai mult dreptul la opinie în probleme de cultură care pretind tocmai gust personal și personalitate, deci este problema personală a fiecăruia dintre noi să accepte ori nu o formă a culturii, o manifestare a ei, o carte, o expoziție, un film, un anumit fel de muzică, o personalitate. Mulți dogmatici au crezut și cred că existența pe scena social-politică a unui singur partid înseamnă că ei sînt de neînlucuit, sînt unici, sînt singurii. Din moment ce unic e partidul nostru, și-au zis ei, unici sîntem și noi. Unicii și indiscutabili. Așa gîndesc unii dogmatici, mai aprigi și mai focosi. Unde să se ducă tineretul dacă noi avem cheile tuturor lăcașurilor de cultură, educație și distracție? N-are unde, așa că nu mai tot umblați voi cu chestii de-astea, cu calitatea, cu valoarea, cu celelalte. N-avem timp! N-avem răgaz de educație subtilă.

Opinia mea e că, în cadrul unicității sale istorice, partidul nostru comunist are aștăzi, în interiorul său, în rîndurile sale, o largă diversitate umană. Sînt destule deosebiri, în privința felului de a înțelege lumea, între membri ai aceluiași partid. Nu toți vom iubi același pictor, nu toți vom învăța aceeași poezie, nu toți vom visa aceeași vise, nu toți vom face parte din aceeași formație corală. Și, apoi, ceea ce uită dogmaticii e că acolo unde nu-i place cultura oferită formal, omul are acum posibilitatea de a căuta pe scara radioului și chiar a televizorului altceva care să-l satisfacă sau să-l răzbune pentru eșecul pe care l-a simțit în contact cu ceea ce i se oferă acasă. Și chiar dacă n-ar face așa, dacă tineretul, decepționat de banalitatea și lipsa de farmec a unor emisiuni culturale sau pentru tineret ale televiziunii noastre, n-ar căuta pe altă lungime de undă altă emisiune de televiziune sau de radio, chiar dacă nu s-ar instrăina în favoarea altora, există un pericol și mai mare: ca tineretul să se instrăineze de emisia noastră de idei, pur și simplu, să devină de-a dreptul imun, opac la orice tratament al nostru și să înceapă să-și construiască el, din el însuși, o altă cultură, alte legi ale educației, alte criterii morale, alți idoli, să rupă orice punte către noi, să devină „trup sfînt și hrană sieși”. Sistemul social în care trăim nu trebuie, cred eu, să ne scutească de lupta pentru calitate, valoare și competență. Știu, simt că mai ușor se bat

recorduri cînd mai mulți alergători se întrec pe o pistă. Dar ce teribilă e lupta cu tine însuși! Ce reconfortant e să dobori un record uman, prin mobilizarea de esență a resurselor tale, să te întreci cu tine însuși și să te înalți prin tine însuși! Lupta pentru calitate, valoare și competență, mi se pare principala luptă a păcii noastre, sub aspectul înclăstărilor de conștiință. În cadrul acestei lupte se impune, cred, activizarea întregului bine potențial din fiecare om și a tuturor oamenilor buni din societate. Scoaterea din funcțiune a unor valori care au dat și ar putea da lumină sistemului național de iluminare spirituală îmi apare ca o slăbire acceptată a întregului nostru organism social. Am constatat că oamenii buni sînt mai pasivi, adesea, decît cei de o calitate indoielnică sau răi.

Într-o sală de spectacole, e liniște. Deodată cineva fluieră. Atmosfera se strică. A fluierat cineva. Un om pe care cel puțin patru vecini (stînga, dreapta, jos, sus) l-au auzit. Și totuși cu greu ei, cei buni, îl pun la punct pe cel din cauza căruia întreaga atmosferă suferă. Li se pare jenant, dar nu e treaba lor, ei nu sînt paznicii atmosferei. Ce să se bage ei? Rareori, oamenii buni sînt și activi. Aceasta se numește mobilizarea opiniei publice în apărarea intereselor sale legitime. De asta avem nevoie. În Proclamația de la Izlaz, din 1948, revoluționarilor cereau „gwardie națională”. Fiecare cetățean să fie, adică, și ostaș. Președintele Nicolae Ceaușescu a înviat această mare idee, dîndu-i rostire și viață, în 1968. Gwardie națională! Dar dacă vorbim de gwardia tuturor în probleme de apărare, apărare cere și cultura, din partea beneficiarilor ei. Cum ar putea apăra artistul arta sa decît făcîndu-l pe spectatori s-o lubească pînă la a-i transforma în partizanii ei activi? Într-o colectivitate de citeva mii de oameni este imposibil orice act autentic de cultură dacă oamenii care îl primesc sînt distanți și răi, comози sau înstrăinați. În clipa cînd oamenii buni sînt activați, ei devin și oameni de ordine și cutie de rezonanță a actului artistic și educațional. Dar se cuvine să spunem că nici o valoare produsă de poporul român nu trebuie lăsată în afara sistemului unic de captare, conciliere și retrimiter spre oameni a energiei fiecăruia.

Izbăvirea noastră, salvarea noastră depind de felul în care vom ști să apărăm, potențăm și activizăm valorile noastre și în fiecare dintre noi, să apărăm, potențăm și activizăm partea cea bună, partea cea luminoasă și generoasă. Altfel, istoria ne-ar condamna să concurăm singuri și să ieșim pe locul doi.

Pretutindeni în lume, specialiștii și nespecialiștii redescoperă valoarea mediciniei naturiste. Este reacția unui secol suprasaturat și intoxicat de droguri farmaceutice. De aici interesul pentru acupunctură, apiterapie, homeopatie, și plante medicinale, pentru cura de ape minerale și termale, pentru fizioterapia făcută în condiții naturale, chiar pentru bucătăria tradițională. Sînt cîteva din noile direcții ale terapiei actuale, care se trudește (atît cît e posibil și atît cît e necesar) să scoată medicina de sub dominația medicamentului de sinteză și a bombardamentului cu radiații.

În acest sens deosebit de utile se dovedesc metodele de tratament ale mediciniei tradiționale, ea și nenumăratele ierburi de leac, aflate în scrierile, tradițiile și memoria mediciniei populare. Rîndurile care urmează aduc și ele cîteva exemplificări în această privință. Exemplificări și, totodată, sfaturi demne de urmat.

Propunere pentru un institut de medicină tradițională

La o analiză atentă a mediciniei secolului nostru se poate ușor constata că, în timp ce nivelul de cunoaștere a structurii și funcției organismului uman a atins cote nebănuite, posibilitățile terapeutice disponibile pentru tratarea bolilor cronice degenerative care participă cu aproape 2/3 în mortalitatea generală, au rămas departe de așteptările cele mai modeste. Pornind de la ideea gresită, aceea a „găsitii medicamentului ideal” care să rezolve definitiv o tulburare sau alta, s-a ajuns în prezent la producția și consumarea zilnică a tone întregi de medicamente. După 2-3 decade de dezvoltare în această direcție, treptat s-a ajuns la concluzia că de foarte multe ori dezavantajele utilizării prelungite a diferitelor medicamente sînt evident mai mari decît avantajele ei. În prezent „patologia medicamentoasă” a atins niveluri îngrijorătoare, justificînd apariția unei noi secții în cadrul farmacologiei, aceea a farmacovigilenței.

În fața acestei situații s-au făcut tot mai frecvent auzite voci care exprimau îngrijorarea față de continuarea dezvoltării mediciniei pe această cale. Tehnicizarea asistenței medicale nu a însemnat numai chinizarea medicamentoasă a bolnavilor, dar și o îndepărtare treptată a medicului de pacient. Pe măsura dezvoltării tehnologiei de investigație, efortul medical s-a mutat din camera de consultații în laboratorul de slături, contactul pacient-medic fiind din ce în ce mai tehnic, dar în același timp din ce în ce mai puțin uman.

Ca o ripostă la această stare de lucruri în ultimele două decenii s-a înregistrat un interes crescînd, atît al medicilor cît și al bolnavilor, pentru o serie de tehnici tradiționale de tratament care timp de milenii, au reprezentat singurul sprijin al omului în lupta continuă dusă împotriva diferitelor boli. Reîntoarea lor, după o perioadă de uitare, a dus la concluzia surprinzătoare, că din punct de vedere conceptual, ele s-au situat totdeauna pe o poziție mai fiziologică decît cea pe care s-a dezvoltat medicina modernă. Dealtfel în concepția partidului nostru, a tovarășului Nicolae Ceaușescu cu privire la orientarea asistenței medicale, către prevenirea bolilor și menținerea stării de sănătate a populației, poziția mediciniei tradiționale își găsește adevăratul și legitimul sprijin.

Printre avantajele modalităților tradiționale de tratament, dintre care cele mai importante sînt fitoterapia (utilizarea plantelor medicinale), acupunctura și homeopatia, putem enumera:

1. Caracterul lor „nemedicamentos”;
2. Eficiența de cele mai multe ori mai mare decît a metodelor moderne de tratament, care în schimb sînt incomparabil mai costisitoare;
3. Lipsă aproape complet de nocivitate, avantaj care conferă o superioritate netă față de metodele medicamentoase de tratament;
4. Cost de aplicare foarte scăzut.

Pe plan mondial există un interes crescînd pentru aceste metode de tratament. În multe țări ele ocupînd o poziție avansată față de alte metode terapeutice. Dezvoltarea lor a fost impulsionată de recomandările făcute recent de Organizația Mondială a Sănătății privind necesitatea valorificării superioare a tezaurului reprezentat de tehnicile tradiționale de tratament.

În țara noastră există, de asemenea, un interes deosebit pentru dezvoltarea „metodelor naturiste de tratament”, metode care au fost analizate critic și apreciate ca valoroase în cursul sesiunii Academiei de Științe Medicale a R.S.R., din mai 1981.

O dezvoltare științifică particulară a fost înregistrată în domeniul acupuncturii, care pe plan internațional și-a căpătat un prestigiu recunoscut, oglîndit și în recenta solicitare făcută de către Societatea daneză de acupunctură de a urma în țara noastră un curs de inițiere în această terapeutică milenară. În urma debutului fructuos al acestui prim curs internațional de acupunctură în România se întrevede posibilitatea unor sesiuni similare pentru medicii din țările nordice (Norvegia, Suedia, etc.). Menționăm că desfășurarea acestui program internațional nu ar fi fost posibilă fără experiența Centrului de perfecționare a personalului sanitar superior din cadrul Ministerului Sănătății, care în prealabil a organizat asemenea programe pentru medicii din țară.

Deși Ministerul Sănătății a arătat interes deosebit pentru dezvoltarea metode-

lor tradiționale de tratament, multe dintre ele, ca de exemplu utilizarea plantelor medicinale, au rămas încă într-o etapă rudimentară, datorită absenței unui cadru organizatoric adecvat.

În acest sens, pentru o valorificare superioară a potențialului existent în țara noastră în domeniul tehnicilor terapeutice tradiționale (acupunctură, plante medicinale, apiterapie, homeopatie etc.) se face resimțită tot mai mult necesitatea unui institut de medicină tradițională, care să focalizeze toate eforturile înregistrate în prelucrarea și dezvoltarea creatoare a unor terapii care și-au dovedit valoarea și eficiența prin proba timpului.

Această necesitate a fost deja subliniată de președintele țării, tovarășul Nicolae Ceaușescu, care a formulat, pentru sectorul medical, sarcini precise în acest sens.

Atributele unui institut de medicină tradițională ar trebui să fie:

1. Asistența medicală: înființarea unor cabinete de consultații axate pe specificul metodelor abordate (acupunctură, fitoterapie, apiterapie, homeopatie).
2. Invățămînt: introducerea în învățămîntul medical universitar a unui curs de medicină tradițională incluzînd acupunctura, fitoterapia și homeopatia. Aceste cursuri trebuie să asigure un fond de date necesar fiecărui medic pentru aprecierea oportunității, indicațiilor și contraindicațiilor metodelor de tratament respective.
3. Cercetarea: asigurarea unor studii prin care să se vizeze descifrarea mecanismului de acțiune al fiecărei tehnici tradiționale folosite precum și dezvoltarea lor în acord cu progresele medicale moderne.

În legătură cu învățămîntul și cercetarea, institutul de medicină tradițională și-ar putea lua sarcina editării unei reviste europene de acupunctură, în prezent existînd deja promisiunile îndeplinirii unui astfel de obiectiv.

Intrucît pe plan internațional asemenea organisme sînt puțin numeroase și adesea rudimentare, urgentarea înființării în țara noastră a acestuia i-ar putea conferi un statut de prioritate, și, în consecință, de interes din partea medicilor străini. Închis în circuitul Organizației Mondiale a Sănătății, el ar putea funcționa ca un „centru de referință” în domeniu, cu toate avantajele morale și materiale ce ar decurge dintr-un astfel de statut.

Dr. C. IONESCU - TIRGOVIȘTE
șef de lucrări la Clinica de nutriție și boli metabolice București.

Bolile veacului nostru

sînt rezultatul

îndepărtării omului

de condițiile sale

naturale de viață

Foarte binevenită această idee a „Flăcării” de a aduce în cuprinsul actualului număr o pagină dedicată mediciniei naturiste. Personal am astfel și ocazia de a răspunde celor care mi-au scris, celor care mi-au telefonat, tuturor celor care doresc să afle cîte ceva din ceea ce eu consider că se poate chema viață rațională, un modus vivendi văzută în cadrul legăturii indisolubile dintre om și natură. Omul este o creație a naturii și nu poate supraviețui decît cunoscîndu-i și respectîndu-i legile. Azi mai mult decît altădată și mine mai mult decît azi, nesocotirea acestei cerințe de bază a existenței noastre poate aduce grave prejudicii stării noastre de sănătate.

Voi începe prin a reaminti că, în ultimele decenii, electrografia și electrocardiografia (domeniu în care cercetarea românească este foarte avansată) a pus în fața științei una din cele mai fabuloase descoperiri în clipa în care a izbutit să fotografieze și să urmărească pe monitoarele de televiziune emisiunile energetice ale naturii vii. S-a adevărit astfel că structura materială a organismului este alcătuită dintr-o entitate fizică, pipăibilă, și o entitate energetică, demonstrabilă, ce se condiționează reciproc. S-a mai dovedit, lu-

cră extrem de important, că orice afecțiune, chiar cea mai mică dereglare fiziologică, debutează printr-un dezechilibru energetic. Prin acest semnal — pe care aparatele electronografice îl înregistrează cu promptitudine — poate fi semnalată apariția bolii într-un moment în care aparatele obișnuite de investigație nu indică nici un semn patologic. S-a demonstrat cu acest prilej că senzorii vii sînt într-adevăr oameni înzestrați cu facultatea naturală de a percepe vibrațiile energetice produse de corpul uman. Asemenea oameni sînt puțini la număr și ei pot suplini deocamdată viitoarele aparate de detecție, mult mai perfectionate, ce se vor naște în viitor. Printre asemenea oameni s-a nimerit și mă aflu și eu, așa cum s-a scris și în „Flacăra” în mai multe rînduri. O experiență de mai bine de 20 de ani mi-a permis să constat mai repede și mai exact decît alții care pot fi unele cauze ce conduc la îmbolnăvirea semenilor noștri. Nu voi spune lucruri într-un tot noi, dar voi reliefa și prin mijlocirea unor observații proprii cîteva din principiile de bază ce condiționează o viață rațională.

Voi începe prin a spune că păstrarea unui echilibru energetic în corpul nostru înseamnă: menținerea stresului între limitele de toleranță, organizarea unei diete alimentare în funcție de sezon, de zonă geografică și de necesitățile proprii ale fiecărui organism în parte, reglarea respirației, eliminarea toxinelor prin căile excretorii și transpirație, respectarea cu strictețe a orelor de somn și odihnă.

Observații îndelungate mi-au permis să constat că nutriția nerațională produce încărcări energetice foarte puternice. Ele sînt evidente de-a lungul tractului digestiv și în organele de filtrare: ficat, rinichi, plămîni, colecist, pancreas. Un individ cu muncă sedentară nu are voie să consume mai mult de 1.500—2.000 de calorii. Și, în general, pe cît e posibil, să consume alimentele în stare proaspătă. Mîncărurile sofisticate sînt cauza directă a bolilor degenerative și de nutriție. Animalele mîncînc exact ceea ce au nevoie și exact cît trebuie de aceea nu cunosc nici bolile de stomac, nici pe cele de ficat și inimă și nu se plîng de migrene și tensiune arterială. Și încă ceva: două organisme perfect sănătoase reacționează diferit în fața aceluiași aliment. Unii tolerează prunele, alții nu. Patru miezuri de nucă (dar nu singure, ci însoțite de mere sau struguri) sînt foarte binevenite. Mai mult decît atît, înseamnă a încălca sistemul biliar. Dar din păcate, cu perseverență și inconștiență omul poate frînge sistemul de apărare al organismului. V-ați întrebat de pildă de ce salivează omul cînd taie o lămîie? Răspunsul e simplu: deoarece organismul, prin senzorii lui, anticipează îngurgitarea unui aliment acid (cu un P.N. între 3—4) și atunci ia toate măsurile pentru a-l dilua aciditatea. Și în legătură cu aceasta, propun celor ce suferă de ulcer următorul experiment: înainte de a se așeza la masa de prînz, să taie o lămîie și apoi să o privească în timp ce mestecă bucăți de pine uscată (fiecăre bucătică va fi mestecată de 100 de ori). Îi asigur că după terminarea prînzului digestia se va face fără dificultăți.

Din păcate obiceiurile proaste alimentare abundă. A deschide masa cu un pîhărel de țuică sau a bea pe stomacul gol este o practică oribilă. Excitarea sucurilor gastrice produce o întregă derută în sistemul nutrițional, omul mîncîncă mai mult decît trebuie, deoarece alcoolul viciază sistemul de control al creierului și dăunează celor 600 de funcții ale ficatului. Gresită este și practica de a se introduce brînză printre aperitive. Un centimetru cub de brînză conține 65.000 de bacterii care pot facilita digestia numai dacă acest aliment este introdus în stomac la sfîrșitul mesei.

Vorbînd despre o alimentație rațională sînt nevoit totuși să mă despart de unele prescripții ale medicilor nutriționiști. Laptele de vacă — și o spun nu numai eu ci și alții — nu constituie, așa cum se crede, un aliment ideal. Mai ales dacă laptele se consumă după ce a fost fiert la 100 de grade, proces prin care a fost distrusă toată încărcătura de enzime. Excepție face doar laptele de vacă băut îndată după muls. Dar chiar și în această situație, el este departe de a avea calitățile laptelui de capră, aliment ce conține mult azot nealbuminat, precum și niacină și tiamină. Gandhi spunea: capra mea mă hrănește și mă îmbracă. Din păcate, acest aliment curat și sănătos a devenit extrem de rar, capra fiind considerată un animal nerentabil.

Și fiindcă tot sîntem în sezonul conservelor și al murăturilor, mă încumet să fac recomandarea de a se folosi în exclusivitate oțetul de mere. El conține acid malic, necesar digestiei, element ce lipsește din oțetul de vin.

Ca încheiere la aceste considerații despre o alimentație rațională, așa mai putea recomanda ca lichidele să fie mestecate iar alimentele să fie băute. Asta înseamnă, deci, că omul este dator să mestece îndelung alimentele, permițînd sistemului tactil al cavității bucale să elibereze enzimele necesare, și să consume lichidele nu dîndu-le pe gît dintr-o dată, ci după modelul în care procedează degustătorii de vinuri.

Revenînd la structura energetică a organismului, pot să afirm că în viitor — și viitorul, sper, îmi va da dreptate — ea va constitui una din problemele principale ale mediciniei curative. La ora actuală aparatele existente sînt extrem de

puține și nu pot îndeplini pe larg operațiile de diagnostic și tratament. Senzorii vii sînt și ei extrem de rari așa că nu se poate proceda cu ajutorul lor la investigații în masă. Sînt sigur însă că specialiștii vor proiecta și construi după modelul omului aparatele necesare. În fond omul îmiță natura din prima zi a vieții sale antropoid. După patentele naturii el a creat avionul, vitaminele, radarul, motoarele cu ardere internă, becul cu filament și afișele aite. Iată de ce sînt convins că după modelul senzorilor vii, în viitoarele decenii vor apărea următoarele aparate. În primul rînd un dispozitiv capabil să preia, să computerizeze și să stocheze vibrațiile organismului uman astfel încît, în diferite momente, el să indice pe un ecran eventuala suferință a organismului investigat. Un aparat apoi care, detectînd necesarul de moment al unui organism, să indice pe loc ce aliment trebuie să mîncească persoana respectivă. (Eu pot să realizeze acest lucru, detectînd emisiunile energetice ale persoanei investigate.)

În sfîrșit sînt la fel de sigur că se va proceda și la împărțirea indivizilor pe grupe energetice, așa cum se procedează azi prin disocierea populației după grupele de sînge. Acest lucru va facilita enorm transplantul de organe.

Sînt sigur că aceste gînduri, ce par la ora actuală scoase dintr-o carte de Jules Verne sau dintr-un roman de anticipație, vor prinde viață în anii viitorului. Și poate, abia atunci aceste rînduri vor aduce dovada indubitabilă că am avut dreptate.

VALERIU POPA

Rolul tradiției într-o alimentație rațională

Trebuie să recunoaștem că există o gravă poluare în sistemul nutrițional modern. Dar, într-adevăr, ea să ajungem la purificarea rațională a artei culinare actuale, noi înșine avem nevoie de o purificare a concepțiilor nutriționale, poluate de influențele nocive ale bucătărilor străine, apusene și orientate, neraționale și, uneori, excentrice. Cînd vorbim despre purificare în alimentație, automat trebuie să mergem cu multe secole înapoi, la bucătăria strămoșilor strămoșilor noștri, la rețetele lor ancestrale, care asigurau cert și dăinuitor nu numai o viață lungă, sănătoasă și cumpănită, dar și sirul generațiilor vitale și evolutive, atît fizic cît și psihic, intelectual. Desigur, poporul român, avînd un trecut multimilenar, are și tradiție nutrițională și rețete culinare valoroase, posedînd și factori terapeutici, asemănători celor chinezești, capabili să treacă proba timpului.

Un grăitor exemplu în acest sens, din bucătăria tradițională română, îl constituie pregătirea salatei verzi nu numai cu oțet (și nu cu lămîie!), dar și cu untdelemn, pe cînd străinii refuză uleiul, mod de preparare dezavantajos, știut fiind că salata are un conținut însemnat de tocoferol, care este o vitamină liposolubilă (vitamina E).

Alt exemplu: bucătăria noastră tradițională, în locul supelor dulci, preferă ciorbele, acrite cu bors, oțet, zeamă de varză, bulion, măcriș, aguridă etc., ale căror roluri benefice sînt cunoscute. Acestea, în frunte cu oțetul, printr-un pH corespunzător, sînt conservante, stabilizatoare ale multor substanțe, mai ales ale vitaminei C (oțetul în special al tocoferolului, care fiind moleculă labilă, ca și acidul ascorbic și dehidroascorbic, se descompune ușor înainte de bioabsorbție). După o prejudecată, lipsită de orice temelie științific, cerealele ar fi dăunătoare. În cantități mari, dar, altfel împotriva! Pe lîngă rolul energogen, ele reprezintă, mai ales în timp de iarnă, izvor multipu de vitamine, de oligoelemente, de si-tosterol (prevenitiv al aterosclerozei, fiind inhibitor al resorbției și reabsorbției colesterolului exo și endogen). Asta cu condiția să consumăm — ca și strămoșii noștri — pine neagră (cea albă este indicată numai în anumite regimuri dietetice), aceasta, datorită drojdiilor de bere (faex medicinalis), fiind foarte bogată în vitamine, mai ales ale complexului B etc.

În ceea ce privește comparația între efectul energogen, de exemplu, al slăniei și al cerealelor, tabla nutriției tradiționale chineze are perfectă dreptate. Orice efort fizic este un randament bioenergetic, ce necesită din partea tesuturilor musculare, un plus de consum vitaminic — mai ales al vitaminei B1 — precum și de glucide, ce sînt asigurate tocmai de cereale și nicidecum de grăsimi (nici măcar de carne, deși unii repetă cu emfază falsul dicton: „dacă nu mîncînc carne, nu am putere”). S-a constatat, recent, că după un randament bioenergetic susținut, dacă s-a consumat regulat pine neagră, precum și păstăioase, în special linte, refacerea celulelor musculare se produce mai repede decît în cazul consumării grăsimilor ori cărnurilor.

De asemenea, trebuie să accentuăm rolul important al linteii în alimentația noastră tradițională și reactualizată. Peste o-

chilibrul său acido-bazic perfect, linte, între altele, este o sursă bogată de fosfați bioabsorbabili, molecule de bază în formarea fosfocreatinei și a acidului adenozin trifosforic, principalele surse de energie musculară. Repede trebuie să luăm deci exemplu de la strămoșii noștri, care cultivau abundent acest păstăios indispensabil. Loboda, urzica, măcrișul, dragavețul și altele, folosite de veacuri de poporul nostru, sînt bogate în biometale și oligoelemente bioabsorbabile (din acest punct de vedere fierul din urzici este superior celui din spanac), de la fier și pînă la cobalt, acestea posedînd proprietăți nu numai antianemice, dar și psihonergice.

Privitor la prepararea mîncărilor, s-a dovedit, științific, că nu numai pregătirea lor cu rintaș (preluată, în unele regiuni, de la unguri), dar și fierberea de lungă durată și în ulei sau grăsimi este dăunătoare sănătății. Și din acest punct de vedere era mult mai avantajoasă bucătăria noastră tradițională, care trecea legumele prin abur. Așa nici fitoncidele antimicrobiene și antimicotice, inductorii de interferon, biostimulini și vitaminele, nu se degradează, ci își păstrau calitățile, legumele avînd astfel și efecte antiinfecțioase.

Trebuie să subliniem și un alt aspect al problemei. Unii, dintr-un mimetism dăunător, preferă fructele și legumele din export celor indigene. Această concepție este greșită și neștiințifică. Azi știm că fiecare regiune, fiecare macro- și microclimat geografic posedă diferite georadiații electromagnetice, cu frecvență, fază și amplitudine distincte, dintre care unele sînt nocive. Pentru anularea acestui fenomen negativ, în decursul timpului, materia biostructurală (Eugen Macovschi) a fiecărui regn vegetal local elabora o armă biochimică naturală de apărare, prin anumite molecule organice și (sau) subcelulare reactice (Hans Selye), structurate stereozomeric și izotopic cu proprietăți biochimice și biofizice speciale. La fel se întîmplă și cu fitoalexinele topice, arme generate de plante împotriva infecțiilor microbiene și micotice locale. Consumînd fructe și legume indigene, produse local, consumăm și „medicamentul” antiradiant natural, nesintetizat încă de farmacologia modernă. Deocamdată, se cunoaște însă că vitaminele A și E, mai precis carotenele și tocoferolii, au efecte terapeutice antipoluante.

În domeniul luptei împotriva stresului, flagel al secolului nostru modern și agitat, bucătăria noastră tradițională se apăra și prevenea și stresul prin consumarea preferențială, în pregătire adecvată, mai aproape de starea naturală, crudă, a leguminoaselor și fructelor, ele conținînd compuși naturali ai magnezului, ale căror proprietăți antistress sînt dovedite.

Cu toate că în prezenta schiță am enumerat numai cîteva aspecte pozitive ale tradiției nutriționale daco-romano-române și cîteva idei și explicații în legătură cu ea, aceste exemple, de urmat, îi dovedesc pe deplin utilitatea și actualitatea. Așadar, o tradiție străveche minunată ne stă la dispoziție. Numai de noi și de cei competenți depinde însușirea și aplicarea grabnică a obiceiurilor strămoșilor noștri în realizarea unei alimentații cu adevărat rațională și sanogene.

Dr. TIBERIU B. BANGA
membru al Asociației
Oamenilor de Știință din
R.S.R.

Farmacia naturii în tradiția populară

Primă din partea lui Ion Bejan, str. Popa Șapcă 30, Timișoara, următoarea notă, care considerăm că interesează dată fiind îndelungata experiență a semnatarului ei în domeniul utilizării terapeutice a plantelor medicinale. Ce-a constatat Ion Bejan?

„Pentru bolile psihice, frasinul, păpădia și urzica moartă dau rezultate notabile. Vindecarea se obține dacă se administrează un tratament îndelungat. Se prepară prin fierbere și se administrează 100 grame o singură dată pe zi.

Pentru spondiloză cervicală, dă rezultate excelente patlagina în combinație cu urzica moartă.

Pentru hipertensiune am folosit cu rezultate bune flora de salcîm japonez. Tratamentul durează două săptămîni și se administrează 100 grame o singură dată dimineața. Pentru ulcer duodenal dă rezultate sigure tătăneasa.

În tratamentul cancerului, ca elemente adjuvante, se pot folosi pătlagina, păpădia, urzica moartă, pecingina și tătăneasa, care elimină toxinele din organism și ameliorează starea bolnavului. Mai notez apoi că pentru angină pectorală se poate folosi cu rezultate foarte bune planta numită urechea iepurelui.

Aceste observații, rezultate în urma unor experimentări pe viu, și ca urmare a cercetării medicilor populare, pot, cred, sluji la ameliorarea unor suferințe, de aceea le încredințez „Flăcării”, care sper, le va face cunoscute marelui public.”

Îndeplinind dorința corespondentului nostru, apreciem că rețetele sale pot, eventual, interesa cercetarea din domeniul farmacognoziei. Recomandăm cititorilor noștri să le folosească nu înainte însă de a consulta un specialist.

„Metoda Zavergiu” cîștigă adepti

Într-un fel de al 89-lea an al vieții sale, doctorul Mihai Zavergiu-Theodoru demonstrează în continuare aceeași putere de muncă și vitalitate debordantă. Exemplul propriu sale vieți și, evident, robustețea sa fizică și intelectuală vin să confirme și să probeze, în primul rînd, valoarea concepției și metodei sale terapeutice.

Reamintim cititorilor noștri că revitalizarea celulară — propusă de doctorul Zavergiu — este un procedeu la îndemîna tuturor, un fel de „modus vivendi”, un sistem de reglementare psiho-somatică prin sollicitudinea educației fizice, a dietei alimentare și mai ales prin automasaje zilnice. Este vorba, deci, de o metodă de medicină naturalistă, înrudită într-un fel cu acupunctura și homeopatia din moment ce își propune să dinamizeze resursele proprii de apărare ale organismului.

De la primul nostru articol, pe adresa doctorului Zavergiu (str. Caragea Vodă 21, sect. 1, București) au sosit nu mai puțin de 3000 de scrisori, dar numărul „zavergiștilor” este mult mai mare, dacă avem în vedere că lucrarea sa „Revitalizarea celulară” a fost multiplicată la xerox de unii și de alții, răspîndindu-se în toate zonele țării. Autorul a primit de asemenea nu mai puține scrisori din străinătate: R.F.G., Anglia, Belgia, Cehoslovacia, Bulgaria, Iugoslavia, Noua Zeelandă (foarte multe scrisori din această țară), U.R.S.S., S.U.A. etc. În această situație, inexplicabil apare în continuare faptul că nici o editură n-a catadiseșit pînă la ora actuală să tipărească succinta lucrare a doctorului Mihai Zavergiu, în ciuda numeroaselor apeluri făcute în paginile revistei noastre.

Vă prezentăm în continuare cîteva extrase din scrisorile primite de interlocutorul nostru în ultimele luni, scrisori care aduc probe indubitabile despre valoarea metodelor propuse de dr. Zavergiu. Iată pentru început o epistolă sosită din R.F.G., și care poartă semnătura unei cunoscute pianiste din Köln, Ileana Marinescu-Schapiro.

„Nu știu, nu știu realmente cum să vă mulțumesc. Aflați că mi-a dispărut total jena aceea de pe partea dreaptă a creierului — de unde eram ca paralizată pe partea dreaptă (numai un șoc psihic). Circulația s-a îmbunătățit simțitor, între orele abuzante cu elevi neinteresanti fac automasajul extremităților, urechile, ceafă și capul mai ales și atunci rezist mult mai bine.”

Din Pitești, o scrisoare semnată de Ion Pașca:

„După vizita pe care mi-am îngăduit să v-o fac acasă (în calitate de musafir nepoftit !), mi-am organizat un program regulat de mișcări zilnice și de automasaje totale (mai puțin dietă alimentară, deoarece nevastă-mea n-a fost de acord). Dumneavoastră m-ați sfătuit să masez genunchiul artrozic de 40 de ori, dar eu l-am masat de 100 de ori. Articulația și-a cîștigat mobilitatea inițială și acum pot să merg mult mai bine. Vă mulțumesc și vă doresc etc.”

Din Baia-Mare, aceste gânduri transmise de Aurel P.:

„...am avut diverse discuții, dar eu sînt sigur că durerile precordiale au dispărut în urma automasajului. Nu mai simt înțepături și am un somn mult mai liniștit.”

În continuare, rezultatele dobîndite de R.Z. din Bacău:

„N-am înțeles exact cum se pot face automasajele în zona ficatului, dar poate le voi lămurii cînd voi avea drum prin București... Cred că am izbutit să renunț total la antinevralgice, la aspirină și la algalamin. Cînd mă apucă durerile de cap, imi masez de sute de ori fruntea, templele, gîtul în dreptul ceafei, partea superioară a coloanei și durerile cedează.”

În sfîrșit, și cîteva rînduri din scrisoarea pensionarului Avram Muncaciu din București:

„Fac zilnic programul de automasaj, dar nu pot spune că durerile din regiunea lombară s-au diminuat sensibil pînă în prezent. În schimb, masajul mi-a adus o revitalizare generală în sensul că a dispărut oboseala, ba chiar și gîndurile negre (vorbesc foarte serios), în sensul unei revigorări chiar a minții, bătrînețea se bucură de zile mai senine... Au dreptate bătrînii bătrînilor noștri cînd spuneau că singele îngroșat aduce bătrînețea în suflul oamenilor.”

Doctorul Mihai Zavergiu este și autorul unui tratat intitulat „Spitalul clinic preventiv”, care include un mare volum de observații privind activitatea de profilaxie, domeniu în care interlocutorul nostru a lucrat încă din anii de tinerete. Din păcate, nici această lucrare, nu s-a bucurat de nici un ecou din partea forurilor de specialitate.

— Ce ne facem în această situație, doctor Zavergiu?

— Mergem mai departe. Cercetătorul autentic nu se lasă intimidat de insuccese sau adversități colegiale. Cit timp o mulțime are putere de muncă și curiozitate intelectuală, înseamnă că își păstrează nealterată limpezimea minții. Curiozitatea este și ea o terapie a creierului.

Vaccinul doctorului Nicolae Eftimescu a primit autorizația de fabricație

Doctorul Nicolae D. Eftimescu s-a născut la 25 iunie 1921 în orașul Caracal și este absolvent al Facultății de medicină din București. În perioada 1959—1960 elaborează o teorie originală asupra etio-patogeniei reumatismelor inflamatorii și a unor boli de collagen, a cărui aplicare practică o constituie vaccinul antistafilococic, prezentat și în paginile revistei noastre. I se mai datorează deopotrivă descrierea unei noi entități nozologice, etio-patogenice, uretrita stafilococică. Este autor a peste 150 de lucrări științifice din care 80 reprezintă cercetări originale. În 1964, Ministerul Sănătății îi acordă insigna cu adevărul de evidențiat pentru merite deosebite în muncă medico-sanitară, iar în 1969 i se decernează titlul științific de „doctor în medicină”. Participă la numeroase congrese și reuniuni de specialitate din țară și de peste hotare, iar în 1973, la cei de-al

XIV-lea congres internațional de dermatologie (Veneția — Padua), i se acordă diploma de onoare pentru lucrarea sa „Stafilococice”. Din 1963 este membru activ al Uniunii Medicale Balcanice.

(Urmare din pagina 1)

gretul nostru cercetările au reclamat însă un timp mult mai îndelungat decît ne așteptasem și se prevăzuse inițial. Dar mai bine mai tirziu decît niciodată.

De curînd — așa cum am ținut să o arătăm încă din titlul articolului nostru — produsul a primit autorizația de fabricație sub denumirea oficială de Stafilococid fiol și urmează să fie realizat sub auspiciile Institutului I Cantacuzino. Actul oficial poartă semnătura ministrului sănătății.

Autorizația de fabricație a fost precedată de următoarele acte medicale: un referat de specialitate elaborat la Centrul metodologic de reumatologie și purtînd semnătura profesorului Remus Nestor, un referat al Clinicii medicale Colentina, semnat de prof. dr. Simion Purice, o adresă a Academiei de Științe Medicale și un referat întocmit la Ministerul Sănătății de către director dr. Radu Ozun și director farm. Vasile Cristea. Acest ultim document conține și cîteva considerații și recomandări ce pot, credem, interesa publicul larg. „Experimentul — se arată în referat — a constatat în administrarea vaccinului antistafilococic, în anumite concentrații, la un număr de 30 de bolnavi dintre care 27 cu poliartrită reumatoidă și 3 cu spondilită anchilozantă cu manifestări periferice. Rezultatele experimentului sînt cuprinse în materialul alăturat din care se desprinde concluzia că metoda poate fi apreciată ca o terapie adjuvantă ce nu contraindică tratamentul clasic și se avizează generalizarea acesteia în bolile reumatismale de tip inflamator cronic... Analizîndu-se întreaga documentație de către Comisia medicamentului, aceasta a apreciat că experimentarea s-a efectuat pe un număr insuficient de bolnavi și ca atare propune ca noul produs Stafilococid trusă să fie autorizat pentru fabricație pe timp de un an, perioadă în care să se extindă experimentarea clinică, urmîndu-se totodată delimitarea indicațiilor.”

Considerăm de asemenea necesar să arătăm că tot recent, în urma unei convorbiri telefonice pe care am avut-o cu directorul institutului Cantacuzino, prof. dr. V. Bilbie, am fost înștiințați că Stafilococidul va fi realizat pînă la sfîrșitul lunii octombrie.

În continuarea relațiilor noastre, vă prezentăm un interviu cu doctorul Nicolae Eftimescu:

— Stimate tovarășe doctor, cititorii noștri se vor arăta poate interesați să afle care este legătura dintre reumatism și bolile de piele. Punem o asemenea întrebare deoarece, paradoxal, datorăm această importanță descoperire unui medic dermatolog. În această calitate ați întreprins vreme de aproape 20 de ani toate studiile și cercetările consacrate vaccinului stafilococic și tot ca dermatolog v-ați desfășurat activitatea de medic curant.

— Există unele legături între cele două afecțiuni. Boala Reiter și unele boli de collagen (sclerodermia) sînt cercetate în egală măsură și de dermatologi și de reumatologi. Descoperirea mea este însă opera întîmplării, dar a unei întîmplări deloc întîmplătoare, deoarece în știință nu există hazard absolut. Descoperirea a avut loc, cu alte cuvinte, tot ca urmare a unor cercetări clinice și de laborator. Prin 1953, mă aflam și eu antrenat în cercetarea cauzelor ce provocaseră alarmanta extindere a infecțiilor stafilococice și în mod special a piodermitelor. În această afecțiune agentul patogen este un germene ubicuar, saprofit al organismului, cu „patogenitate condiționată” și extrem de adaptabil la orice condiții de viață. După toate probabilitățile — așa cum a ținut să remarce regretatul profesor, dr. Nicolae Nestorescu — stafilococul parazitează încă din vremuri ancestrale, poate din prima zi a apariției ființelor antropoide. La data respectivă cercetătorii se trudeau să afle o cale pentru neutralizarea acestui musafir nepoftit al organismului, deoarece germenele devenise rezistent la penicilină, iar anatoxina stafilococică nu mai dădea rezultate satisfăcătoare. Personal m-am hotărît să caut o cale de imunizare și m-am orientat spre vaccinoterapie cu antigene din corpi microbieni. În felul acesta, în

1958, pe baza experimentelor și studiilor clinice am ajuns la părerea că infecția stafilococică ar putea fi factorul cauzal al reumatismului inflamator evolutiv. Am descris pe larg acest moment în precedentul interviu. Am continuat investigațiile și am comunicat primele rezultate la Societatea de medicină internă în cadrul unei ședințe prezidate de acad. dr. prof. Nicolae Lupu. Am continuat cercetările și după alți doi ani am găsit doza potrivită de vaccin, astfel încît administrarea lui să nu dăuneze pacienților. Dealtfel, de atunci și pînă în prezent nu am adus modificări esențiale metodologiei mele. Produsul a fost brevetat însă abia în 1979.

— Ce indicații și contraindicații are vaccinul?

— Vaccinul este indicat atît în infecțiile produse de stafilococ, cit și în maladiile cu substrat infecto-alergo-stafilococic, pe care eu le-am numit încă din 1972 stafilocoză. În această categorie eu am situat bolile reumatismale evolutive, bolile de collagen (sclerodermia, dermatomiozita), unele boli de piele, unele cazuri de astm, uretrita stafilococică. Vaccinul este contraindicat în cazul unor infecții tuberculoase, sau cînd bolnavul suferă de maladii neoplazice, de afecțiuni cardiace grave, de boli renale. Nu se administrează de asemenea la bolnavii cu colagenoză majoră (lupus eritematos, boala lupoică) și la persoane supuse corticoterapiei.

— După cum se știe ați tratat un număr mare de bolnavi. Vaccinul a provocat și reacții adverse?

— La început, pînă cînd am izbutit să stabilesc cu exactitate dozele potrivite și să perfecțez metodologia de tratament, am avut într-adevăr și cîteva cazuri hipergergice cu reactivare a bolii. Ele au fost însă rezolvate fără consecințe. La ora actuală dacă se respectă indicațiile terapeutice, reacțiile adverse sînt practic excluse.

— Aceasta este și concluzia la care s-a ajuns în cele două unități medicale unde a avut loc experimentul. Confirmarea ne-a fost dată de profesorul dr. Simion Purice și Remus Nestor. Vă rugăm să ne spuneți în continuare cum apreciați rezultatele obținute prin experimentarea vaccinului la Centrul metodologic de reumatologie?

— După datele comunicate, apreciez că rezultatele au fost în general satisfăcătoare. Eu nu am participat direct la aceste tratamente. Țin să menționez de asemenea că profesorul Remus Nestor a ținut ca vaccinul să fie aplicat numai în două afecțiuni reumatismale: în poliartrita reumatoidă, și în forma ei cea mai avansată, deformantă, și în spondilita anchilopoetică. Sînt boli care se dovedesc incurabile în numeroase cazuri. Țin de asemenea să menționez — și fac acest lucru în primul rînd pentru înfrumusețarea celor ce vor folosi de acum înainte vaccinul — că nu este vorba de un tratament minune, deci nu ne putem aștepta la vindecări absolute în toate cazurile. Rezultatele bune pe care le-am avut în cazuri deosebit de grave se înscriu la capitolul excepțiilor. Vaccinul acționează stimulînd mijloacele de apărare ale organismului, deci rezultatele sînt în funcție de capacitatea imunitară a fiecărui organism în parte, de stadiul de evoluție al bolii, precum și de alți factori. Mai doresc apoi să arăt că fiind vorba de imunoterapie rezultatele bune apar uneori la o lună de la terminarea tratamentului. Dar oricare ar fi situația, vaccinul se dovedește mult mai eficace decît tratamentul cu mijloace clasice, unde, așa cum indica literatura de specialitate, vindecările se obțin doar într-un procent de 20%. Iată de ce apreciez că experimentul de la Centrul metodologic de reumatologie este satisfăcător chiar dacă s-a procedat la un număr restrîns de cazuri și în general la bolnavi cu afecțiuni în stare gravă. Să nu uităm apoi că este vorba de un tratament biologic care nu dăunează organismului. În sfîrșit mai doresc să arăt că personal recomand administrarea produsului în special în formele incipiente de reumatism, fiindcă în acest stadiu vaccinul oprește evoluția maladiei spre forme grave. Folosirea lui în afecțiuni reumatismale înaintate, este un tratament „eroic”, reprezentînd o ultimă armă de luptă împotriva bolii.

Acțiunea FILTRU TOTAL

Știați cu ce se îndeletnicesc unii în timp ce orașul — extenuat după truda zilnică — plonjează în somnul refacerii? Aflați și de aici: În noaptea de 20-21 septembrie în București au fost sparte și prădate șase automobile, iar două femei au fost furate din stradă, transportate — termenul este cutremurător de exact — pe cimp și violat. În noaptea de 21-22 septembrie au fost date ca dispărute de la proprietarii lor șase motoare. În noaptea de 22-23 septembrie, în condiții de discreție totală, miliția Capitalei a pregătit — sub conducerea colonelului Corneliu Diamandescu — acțiunea FILTRU TOTAL. Durata: între orele 21.00 și 6.00. Unde? Pe toată suprafața municipiului. Au participat procurorii și lucrători ai serviciilor miliției Capitalei și ai sectoarelor de miliție. Cu aceștia au acceptat să traverseze o noapte de-a dreptul dramatică și doi ziaristi: Val Voiculescu de la „Informația Bucureștiului” și jos iscălitul. Au fost „pieptănate” străzi, piețe, parcuri, restaurante, automobile... tot-tot-tot. Nu s-a iertat nimic. Subliniez deplina legalitate în care s-au circumscris operațiunile ordonate. Și consemnez lapidar — frizid chiar o tentativă de tipizare ad-hoc — „recolta” unei nopți nedormite: barbuzii, trintori, pramatii, escroci, maniaci poltroni, misogini, recidiviști de tot felul, goferi etilați, derbedei, amatori, autori și coautori de mișmășuri, suferinzi de strabism etc, fraieri, chiulangii sociali etc. — cu alte cuvinte lume-lume și iar lume, dar lume de un anume fel, o lume cu faimă rincea, pîrjolitoare de robustețe și de frumusețe pe străzile noastre, pecingine umană a unor nopți ajunse trăitoare cu perfuzii de iluzii, plămăda gangrenată a muncii pe sponci. Pe cițiva (cîteva) dintre cei (cele) găsiți (ite) amesterați (ate) în acest autentic rumeșg social îi (le) prezentăm în continuare...

1. Depozitarul de urii

Pentru Teodorescu Nicolae — 22 de ani, domiciliat pe strada 13 Decembrie nr. 24, recepționar de materiale la Baza de aprovizionare și desfacere a Ministerului Industriei Metalurgice — miercuria săptămîinii trecute a fost zi de retribuție. După program a plecat de la slujbă, a trecut pe acasă, și-a schimbat tricoul. A pofțit o bere. A băut-o la „Union”. Pe prima. Pe a doua. Pe a treia etc. Înapoi spre casă s-a tot oprit: șiroia pereții și asfaltul și pleca mai departe, sătul de hamurile civilizației. N-a mai respectat pe nimeni pentru că n-a mai recunoscut pe nimeni?!? Pereții, și asfaltul, și oamenii deveniseră pentru el totuna — simple elemente de decor în panoplia nopții. S-a oprit din nou. Un glas venit din spate l-a avertizat că ceea ce face e urit. S-a simțit jignit. Dintr-o dată i s-a părut că e mare și tare și că problema fundamentală a vieții ar fi care pe care. Cu temeritate și furie de bețivan, s-a întors și l-a lovit îndrjcit pe... milițianul ce îndrăzne să-l atenționeze. A simțit că se trezește brusc. Speriat, a dat să fugă. N-a reușit. În schimb a dat o declarație: „Recunosc că, vă rog să mă scuzați de expresie, am făcut pipi în public, ceea ce consider că este împotriva moralei noastre socialiste”
Să nu crezi și să vezi!

2. Fata mamei ce vrei tu?

Fiind mică-mică îi plăcea să se plaseze în fata aparatului de radio și să dirijeze efuviile sonore izvoritoare din difuzoare. Hodorone-tronc... „Pianistă te face mama!” La vîrsta cuvenită s-a ținut de cuvînt — Daniela a fost înscrisă la Liceul de muzică „George Enescu”. Elevei dintr-o întâia nu i-a plăcut pianul. „Fata mamei, ce vrei tu? Vioară îți ia mămică!” Și i-a luat și vioară „și toate grijile, ca să poată fata să studieze în tihnă. Mama a vrut vioara, fata a vrut ce-a vrut mama. Așa că Daniela a crescut, și netulburată, și netaalentată. A crescut pînă la... treaptă. Pe care „n-a luat-o”. Rolurile s-au inversat. Acum țipa fata: „La-vi-oo-ră!” Vai de părinții care n-ascultă de copii! A umblat mama ce a umblat — prin birourile științei instituții din strada Spiru Haret — și a obținut un transfer la Tirgu Mures. „Nu pot la cămin, vreau la gazdă!” Și gazdă i-a luat

Uneori, reperul mic compromite agregatul mare

În viața de toate zilele, ca și în activitatea de gazetari, întîlnim uneori situații neplăcute, care ar putea fi cu ușurință înlăturate. Mici defecțiuni și neajunsuri, a căror remediere e în puterea noastră, se perpetuează de la un an la altul, nestîrnind altă reacție decît uimire sau discuții lungi și inutile. Și, poate, un fel de semnare.

Dăm numai cîteva exemple din cele care ne vin acum în minte. Motoarele „Mobra” se fabrică de ani de zile fără nici o îmbunătățire, deși marea majoritate a celor care le posedă înlocuiesc, imediat după cumpărare, sistemul frinei de picior cu o tijă adaptată care conferă mai multă siguranță. Spițele roții din spate sînt subdimensionate și se rup cînd îi-e lumea mai dragă. Toți sau aproape toți caută soluții, spițe mai groase, electrozi de sudură etc. Și, totuși, motoarea se fabrică la fel?!?

Ce să spunem despre o locomotivă diesel pentru crearea căreia s-au investit sute de mii de lei și care nu poate pleca în cursă din cauza unor becuri care se tot ard? Sau despre o mașină care merge ceas, dar căreia trebuie să-i schimbi, în fiecare lună, bucele de la bara sta-

mămică. „Vreau mai aproape de tine”. Și iar a umblat mămică. La București tot nu s-a putut, așa că Daniela a fost transferată cu vioară cu tot la Constanța. Acolo a învățat să-i aprecieze pe străinii care știau s-o aprecieze. Dar nu exclusiv acolo. Venea și la București. Des. La școala din orașul de la mare povestea colegelor că-i e dor de mămică. Lipsea adesea. Numai că foarte rar trecea prin apartamentul copilariei. O dată — mai era încă prin liceu — mama a fost chemată de miliție s-o scoată pe Daniela dintr-un cămin al studenților străini. S-a lăsat cu plînsete, reproșuri, aranjamente, angajamente... Toate călcate. Cu mare chin și vai, fata a absolvit anul trecut la Constanța clasa de vioară. La București s-a angajat la poșta de pe Calea Dorobanților. Cîștiga aproape două mii de lei pe lună. Ziua o face pe oficianța, iar noaptea...

Miercuri spre joi Daniela a fost pescuită din automobilul unor studenți străini. Din nou a telefonat miliția în apartamentul din Pajurei nr. 19. Din nou mama a traversat noaptea și orașul. Și din nou, a cita oară?, față-n față acel „Fata mamei, n-ai mai dat pe acasă de duminică, ce vrei tu?”

Pînă se vor dezmeticii, într-o casetă a miliției se păstrează fotografiile — față și profil — ale unei tinere cu nume și prenume caligrafiate cu majuscule.

3. Primele felicitări..

La 21.45, deci la mai puțin de o oră de la declanșarea acțiunii, biroul judiciar al sectorului 1 a comunicat centrului: Au fost depistați și arestați hoții Pop Mircea (mecanic de aviație, Șos. București-Ploiești nr. 137), Bucătaru Alexandru (mecanic auto din Otopeni, Bd. R.S.R. nr. 178) și Zechiu Mihai... condamnat la locul său de muncă aflător în organigrama întreprinderii de telecomunicații. Cei trei sînt autorii a 16 furturi din automobile. La patru dintre păgubași le-au fost găsite și obiectele furate. Zechiu benchetuia la „Doi cocosi”...

— Felicitări!, tună în microfon vocea colonelului Diamandescu:
Primele felicitări — notez în carnet.

4. Ce este plevușca și ce vrea ea?

Este un fel de scabie socială. Ca și de scabia-scabie nu se moare, dar nici bine nu se trăiește. Cu deosebire că pruritul provocat de plevușca dispăre pe măsură ce-i scărpinat corespunzător. Ca în noaptea asta, spre exemplu. Cine sînt cei din cauza cărora nu trăim pe măsura binelui pe care-l voim? Iată-i pe cițiva dintre cei depistați la Circa 18: Sima Victor, gofer la Întreprinderea de sere 30 Decembrie („N-a catadidesc să oprească.”) Grigoraș Marian („Am împrumutat motoarea unui prieten, dar nu mi-a lăsat și actele”). Manea Marian și Iancu Tudor (ultimul e în uniforma gărzilor patriotice. Lucrează la unitatea 102 a cooperativei „Igienică”) jucau barbut cu banii jos, în praful de pe strada Crizantemelor, sub un bec chior, Iordache Nicolae (strada Verigei nr. 4, blocul 2) se jură că-i prima dată în viața lui cînd i se nîmplă să circule noaptea fără acte de identitate. Mihai Marian (37 de ani, muncitor necalificat la Bumbăcăria Jilava) a părăsit schimbul trei și-a șterpelit de la locul de muncă un sac cu melană.

Tot acolo — la circă, adică — am zărit și cițiva efebii plecați puțin de pe la casele lor fără să-și anunțe părinții, apoi un proaspăt eliberat dintr-o detenție și care vina oarece vînt pe Calea Rahovei. Și tot plevușcă: Midrigan Georgeta, 20 de ani, fără ocupație („Acum deocamdată îmi fac analizele pentru „Alimentara”, ceea ce va fi destul de colosal”) și Bolocan Sorin, strungar la Întreprinderea „Metalica”. Ambii au fost lăsați zălog — fără să bănuiască — pe bancheta din spate a unei „Dacii” albe furate în noaptea de 7-8 septembrie. E bine că, iată, s-a găsit mașina, dar e păcat că a fost posibil să scape tocmai tipul de la volan, ca și cel cu obrazul clupit, care stătuse pe locul mortului... (Cursa le-a fost însă scurtă. La ora cînd citiți aceste rînduri autorii faptelor amintite la începutul reportajului se găseseră în arestul miliției.)

bilizatoare?!

Calitatea unui agregat sau a unui bun oarecare este, de fapt, suma calităților reperelor care îl alcătuiesc. Un reper de cițiva lei poate compromite buna funcționare a unui agregat înfinit mai costisitor, de sute, mii sau zeci de mii de lei. Uneori, pentru înlocuirea aceluia reper buclușca e nevoie de specialiști, manoperă și de alt reper a cărui funcționare este, din păcate, la fel de nesigură și care nu rezolvă problema decît pentru o perioadă scurtă. Suficientă însă ca „specialistul” să iasă pe poarta întreprinderii incasîndu-și, cum e și normal, suma cuvenită pentru depanarea făcută.

Un exemplu elocvent în acest sens ne-a venit, să ne exprimăm astfel, singur pe masa de scris.

Un interfon (ca cel care deservește redacția noastră) are drept scop comunicarea operativă între diferite compartimente. În final el ar trebui să ducă la creșterea productivității muncii, lucru de așteptat la un preț nu chiar mic. 25.000 lei, adică proiect, materiale, manoperă, beneficiu etc. Interfonul despre care scriem este realizat de I.S. Decorativa București. După un timp, însă, se oprește. Nu recomandăm nimănui să încerce să-l repare pentru că, dacă nu e de meserie, riscă să-l termine de tot. Nu numai că e nevoie de aparate de măsură, control și altele, dar trebuie să și știi să le folosești.

5. Atenție, poartă cuțit!

Sus, în Cotroceni, la Leu „Lada” 7-B-3351 era cit pe ce să-l strivească pe ofițerul care-i semnalizase să oprească. Dacă omul n-ar fi sărit ca traș din pușcă, miliția bucareșteană ar fi numărat din clipa aceea un lucrător mai puțin. Pregătită pentru o asemenea eventualitate o „Dacie” a pornit în iureș aruncînd spre fugăr toate fulgerele albastre ale girofarului de pe capotă. Încolțită la timp „Lada” a tras la rigolă. Încet, cu infinite precauții, au coborît negurosul Costache Radu (31 de ani, comuna Voluntari, strada Carpați nr. 21, barman la restaurantul „Poenița”) și preasfioasa sa prietenă. („Berbanțul” are acasă o nevastă și doi copii). De ce n-a oprit? Păi, n-a... observat. Actele mașinii? Sînt pe numele cumnată-sii, Costache Steliana. De ce? Pentru că mașina a fost cumpărată pe cînd dumnealui Costache Radu încă se afla acolo (la Tirgu Ocna, unde fusese trimis să ispășească opt ani pentru participarea sa la un viol în bandă). „Sînt băiat serios, nu jigodie”, afirmă și face o tentativă de demonstrație: „M-am distins (așa ne trebuie! n.r.) muncind ca bucătar și după trei ani m-au eliberat „condițio-

nat”.
Ce a urmat? S-a revansat oarecum tîcînd pe numele său o altă mașină cumpărată pe banii unuia dintre frați (are doi, unul e și el barman, la „Stejaru”, celălalt e revizor la Trustul de cofetărie nr. 2; altminteri tatăl său e tot gestionar, la un bufet de incintă, mamă-sa-i tot la „Stejaru”, nevasta-i ostenește la Fabrica de Ci-co din Colentina). A lucrat apoi, trei luni, ca timpilar. Văzîndu-l cit e de talentat, tovarășul Găman — care este președintele cooperativei din Voluntari — l-a promovat gestionar la sifoane, iar de la 13 septembrie l-a propulsat ca barman la „Poenița”. La nici măcar un an după pușcărie...

Costache Radu pare grăbit, se tot uită spre brătara unde-i agățat un „Oris” (elvețian). Calmi, ofițerii îi cultivă neliniștea. Se ordonă percheziția automobilului. Și stupeoare:

— Atenție, poartă cuțit!
Parlagiu să fie și tot înlănești zărînd o asemenea sculă în mîna cuiva. Din portbagaj e scoasă o lamă de vreo 30 de centimetri fixată într-un minier de aluminiu turnat și funcțional ornamentat (garda aminteste vulturile unui capitel, semn că purtătorul e sensibil la frumos...) și tot din portbagaj mai apare niște carne mără! Cîntarul indică 7.200 kilograme. De unde? „De la Costel Țicoi, e măcelar, tranșează carnea la Antrefrig, pe strada Fintinica. De unde-l cunosc? Am fost colegi la facultate...” (Costache Radu n-are decît șapte clase, înțelegeti dv.) A daugă: „Luna asta mi-a mai dat vreo douășpe zile jumate...”

6. Rudă cu Aeroportul

Otopeni!

Orele 2 și treizeci de minute. Somnului mă rupe. Notez, totuși un interogatoriu fulger la Circa 21 din Drumul Taberei. La întrebările colonelului anchetator răspunde o femeie despre care — întîlnită aiurea — n-ai crede că se ocupă cu ceea ce de fapt se ocupă.

— Numele, vîrsta, starea civilă, adresa, ocupația — hai repede!

— Luminița Tereniuc, 20 de ani, divorțată, copil de 4 ani, Aleea Băuț 7, dactilografă la Întreprinderea de foraje București, strada Dr. Felix 111.

— De cînd n-ai mai călcat pe acolo?

— De unde știi?!? (Realizează cine-l cu întrebările): De pe la începutul lui august. Acum sînt în concediu fără plată pînă la 1 octombrie.

— Ce venituri ai? Cu ce bani ai fost la mare luna trecut?

— Nu v-a scăpat? Mama lucrează la cartonaj, tata e sofer...

Ofițerul îi răsfoiește agenda. E înțesată cu nume, funcții, numere de telefoane. Majoritatea ale unor tipi subțiri...

— Ce-ți trebuie telefonul actorului Y?

— Sîntem rude.

— Dar al doctorului U.?

— Sîntem rude.

— Mai repede! Dar al doctorului V.?

— Rude.

- Dar al doctorului Z.?
- Rude.
- Reprezentantul firmei W?
- Rude. Aăăă...
- Hai lasă! Aeroportul Otopeni?
- Rude.

7. Bucătar de formula unu...

Cursa, așa cum a fost ea transmisă la radio — bineînțeles că pe frecvențele rezervate miliției — a început la ora trei fix și pînă la urmă a avut ca protagoniste cinci echipe: patru „Dacii” alb-albaștri și o „Dacie” albă — nici măcar nu se știa a cui! Bineînțeles că n-au existat amenajări care s-o apropie cit de cit de profilul unei competiții automobilistice, veritabile, oricît de modeste, darmit de formula unu. Deși la drept vorbind, grila de start ar fi putut fi asimilată cu barajul de pe Giurguliu, fotoreporterii au fost, spectatorii (pardon, ascultătorii) am fost, iar banda metalică agrementată cu cuie speciale destinate perforării pneurilor cu stăpîni recalcitranti putea — nu-i așa? — fi botezată chiar și linie de sosire? Iși mai inchipuie azi cineva că se mai poate alerga cu cauciucurile aflate pe jante stilicite în geometrii variabile? Și totuși... „Mobilul n-a oprit la barajul de pe Giurguliu. Ce facem? După el! Cunoaște coclaurile astea, altfel nu se explică de ce fuge așa. Probabil că și mașina e de furat, altfel n-ar hărăni-o. Pe-a lui doar n-o fi nebul s-o nenorocoască. Acum a intrat pe arătură. Saltă prin hîrtoape. Ieșe pe varianta dinspre Vidra. Ajutați-ne care sinteți în zonă, noi trebuie să ocolim ca să-l ajungem. Încă două echipe să-l ajute! Precis că are ceva pe suflet, altfel nu se explică de ce ne aleargă. Ne apropiem. Vedeți că va trece din rou pe la baraj. N-a oprit. Deschide foc de avertizare. Executat. N-a oprit. Aruncă-i banda cu cuie! Executat. A luat-o! Fuge cu ea. Se zăresc scinteii la roți. Iar intră pe arătură. Las’ că nu ajunge departe, cauciucurile sînt sîtă, mai mult ca sigur că au și picat. A ajuns în mijlocul cîmpului! A stins luminile, nu-l mai vîd, l-am pierdut. Reperați locul unde au dispărut lanternele de poziție. Un echipaj cu cîini există în zonă? Sîntem pe varianta Vidra. Nu uitați unde au dispărut luminile. Da-ți poziția exactă. Inseamnă că-i disperat. L-am înconjurat. Probabil că a fugit, n-o să stea să vă aștepte în mașină. Alergați cu cîini peste cîmp. Am găsit banda metalică. E ruptă. Atenție — filtru total pe Giurguliu! E posibil să încerce să iasă cu orice altceva. Filtru total pe Giurguliu, am spus. Și pe Rahova. Pentru vehicule și pentru persoane. Am găsit mașina în marginea comunei Jilava. Cîinele a luat urma. Aleargă. Nu-l mai pierdem. A dat de o femeie într-o casă. Se numește Curteanu Maria. Zice că-i bufetieră la I.T.H.R. Ambasador. E umflată la gură, s-a lovit de bord în timpul mersului. N-a fost ea la volan. „Asul” e Ionită Dumitru, fostul șef bucătar de la complexul Snagov. Mașina-i sifonată bine. E a lui și are numărul 17 B-5241. Janta din dreapta față a ajuns ca o minge de fotbal. Așa a mers patru kilometri. Insul a băuț și i s-a făcut frică... Bine, veniți la bază...” Cam așa arată — mult prescurtată și fără cifrele de cod — stenograma discuțiilor prin radio. Urmărirea a durat vreo optzeci de minute.

Alte discuții au fost în birou:
— Tovarășe colonel, s-a tras asupra lor. Un anume... ghinion îi putea trimite pe cealaltă lume, e adevărat? Pentru carnetul acela roz, „schimbul”, mi se pare absurd...
— Și este. Iar carnetul l-a pierdut definitiv, vă asigur, și nu numai.

Joi 23 septembrie, pe București 1, la Curierul melodiilor Mirabela Dauer cînta frumos: „În zori totul se răsfață /... totul prinde viață /... noaptea se destramă /... visele se cheamă /... se alintă vîntul / Ride tot pămîntul / În zori l...”
Să nu exagerăm, totuși.

MIRCEA BUNEA

Ca să vorbești la un interfon trebuie mai întii să apeși pe niște butoane. Ele se numesc: ansamblu element 21856 A, sînt fabricate de Întreprinderea „Conect” București și costă 5.50 lei. Ei bine, aceste butoane sînt proaste. Asta o știi și cei care le fabrică și cei care le folosesc. Însă ele se fac în continuare la fel?! Ele fac sau nu fac contact și, deși costă doar cițiva lei, au puterea de a scoate din funcțiune o instalație de 25.000 lei în mod sigur și neașteptat.

Pentru înlocuirea unui asemenea buton este nevoie ca un specialist să se deplaseze la fața locului, să-l depisteze, să-l înlocuiască, să verifice apoi întreaga instalație etc. Toate astea, în bani, fac probabil cit 20-30 de butoane. Cu banii pierduți prin permanenta lor înlocuire s-ar putea finanța nu numai un atelier care să le fabrică așa cum trebuie, ci și eventual o susținută și serioasă activitate de cercetare pentru îmbunătățirea lor.

Oricum inginerul Andrei Moraru și echipa de electroniști de la I.S. Decorativa au înlocuit pînă acum sute de asemenea butoane. Andrei Moraru ne mai spune că din cauza acestor butoane întreprinderea se ferește, pe cit posibil, să preia comandă pentru instalarea și întreținerea interfoanelor. Și, totuși, iarăși totuși, butoanele cu pricina se fabrică la fel ca în prima zi, fără nici o modificare? În continuare, specialiștii se deplasează, depistează, înlocuiesc, verifică etc.

Toate se schimbă pe lumea asta în afară de ansamblu element 21856 A. Vorba lui Mark Twain, mai neclintit decît Steaua Polară.

OPREA GEORGESCU

flacăra

PENTRU MINTE, INIMĂ ȘI LITERATURĂ

Poezii ■ Interviuri ■ Note ■ Cronici ■ Eseuri ■ Poezii ■ Interviuri ■ Note

În dezbatere:

TEATRUL NAȚIONAL — UN TEATRU DESCHIS?

1. — Ce reprezintă, după opinia dumneavoastră, instituția Teatrului Național? Care e rolul său în viața cultural-artistică a țării?

2. — Care e rolul Teatrului Național în promovarea unei politici repertoriale reprezentative pentru școala națională de dramaturgie și definitivă pentru spiritul celorlalte dramaturgii?

3. — Cum considerați că trebuie să acționeze un Teatru Național pentru promovarea și crearea unei dramaturgii originale care să sintetizeze la cel mai înalt nivel existența și destinul poporului nostru? Ce fel de calitate trebuie să întrunească operele dramaturgilor contemporani pentru a fi demne de scena unuia Teatru Național?

4. — În ce măsură trebuie să fie Teatru Național un laborator de formare a tinerilor oameni de teatru, mai ales că, o vreme, mare parte din spațiile de învățămînt ale Institutului de artă teatrală și cinematografică „I. L. Caragiale” au funcționat în interiorul monumentalei clădiri a Teatrului Național din București?

5. — Cum trebuie să se manifeste un Teatru Național în formarea și educarea estetică a publicului?

6. — Teatru Național trebuie să rămînă credincios unor formule clasice de exprimare, sau deschis tuturor experimentelor novatoare ale teatrului contemporan?

7. — Satisfac Teatrele Naționale din țară exigențele pe care vi le-am supus atenției?

Propunind spre dezbatere întrebările de mai sus, ne întrebăm, la rîndul nostru, dacă există o continuitate legitimă în existența actuală a Teatrelor Naționale. După cum se știe, Teatru Național a fost una din ideile-lumină ale creației României moderne, a renașterii naționale susținută de oamenii de seamă ca Eliade și Asachi, Alecsandri și Kogălniceanu, Negruzzi și Russo. Prin vibrația de geniu a lui I.L. Caragiale, Teatru Național românesc intră în univer-

salitate, participînd la schimbul internațional de valori. Davila și Delavrancea au accentuat expresia națională a acestui teatru, iar Camil Petrescu și alți dramaturgi din generația sa i-au aprofundat și diversificat formularea. Regizori de mare respect pentru tradiție ca Paul Gusti, sau de intensă combustie inventivă ca Ion Sava, au dirijat pe scena Naționalului generații de elită ale artei actoricești. În anii de început ai revoluției socialiste regizori ca Sică Alexandrescu și alții, înconjurați de o trupă de actori fundamentali au reluat cu strălucire pieșele fondului principal al dramaturgiei naționale, sub direcția lui Ion Marin Sadoveanu sau Zaharia Stancu. Totodată, teatrele naționale din țară au dus o declarată bătălie cu provincialismul, afirmîndu-se prin repertoriu și forțe artistice, iar centre ca Timișoara sau Tîrgu Mureș au intrat în familia teatrelor naționale. Totodată, clădiri maiestuoase, dotate tehnic la cele mai înalte exigențe, s-au ridicat spre a adăposti sălile de spectacol ale Naționalelor din București, Craiova și Tîrgu Mureș.

Totuși, surprinzător, în ultima vreme, mari regizori români, afirmați și peste hotare, nu au fost invitați să lucreze pe scenele Teatrelor Naționale, mai ales în București, unde Ciulei, Pintilie sau Andrei Șerban nu au realizat nici un spectacol. Oare Teatrele Naționale nu au sau n-au avut niciodată nevoie de astfel de regizori? Oare creația acestor regizori, care continuă tradiția inovatoare a marilor directori de teatru români din trecut, reprezintă doar un experimentalism mărunț și un fenomen marginal? Oare piesele mărunte, ușurele, care nu sînt de trecut cu vederea nici în teatre cu mai puține ambiții, trebuie neapărat să fie prezente și pe scena teatrelor naționale? Oare Alecsandri și Caragiale și toți dramaturgii importanți din prima jumătate a secolului nostru nu au debutat la Teatru Național? Oare ce are mai valoros dramaturgia națională în prezent și în perspectivă nu trebuie să

intereseze în primul rînd Teatrele Naționale? Și oare ce înseamnă tradiția teatrală, de fapt, tradiția aceasta care trebuie păstrată cu orice preț, atunci cînd teatrul înseamnă prezența nemijlocită și totală în contextul epocii prin regizorii și actorii ei reprezentativi? Iată, dealtfel, câteva fraze notate de cel care este unul din cei mai mari oameni de teatru contemporani, Peter Paul Brook: „În teatru orice formă e sortită să moară din clipa în care s-a născut. Orice formă trebuie reconceptuată și noua concepție trebuie să fie mărcată de influențele înconjurătoare. În acest sens, teatrul constituie o realitate. Totuși, un teatru mare nu este o casă de modă”.

Dar pentru a termina cu un citat din I.L. Caragiale, cel care stă și pe frontispiciul Naționalului românesc, nu numai al celui bucureștean, să aducem, odată cu esențialul nostru dramaturg, omagiu — în primul și în primul rînd — talentului și ideii de protejare a talentului, fără de care orice voință și orice dorință de afirmare sau construcție se află sub semnul întrebării:

„Într-un simbur, viața stă ascunsă vreme îndelungată, pîndind, cu o răbdare mai presus de multe încercări, condiția exterioară propice pentru ea să țîșnească la lumină, să incolțească, să crească, să dea roade și semințe altele pentru o mai departe viață. Ceea ce sunt căldura, lumina și umezeala pentru sămînță este priceperea și judecata omenească pentru opera talentului omenească”.

Și atunci să ne întrebăm: oare este Teatru Național un teatru deschis?

Înfățișînd aici opiniile unor directori de Teatre Naționale și ale altor personalități, invităm la o dezbatere de fond a unei atît de complexe și esențiale chestiuni a culturii noastre naționale.

Anchetă realizată de DUMITRU DINU.ESCU ■

CONSTANTIN CUBLEȘAN:

Există o anumită mentalitate de nivelare a valorilor

1. Înființarea la noi a Teatrelor Naționale — din București, Iași, Craiova și Cluj-Napoca — este legată, istoriceste vorbind, de momente de vîrf ale ideii de afirmare națională, ale luptei pentru impunerea unei culturi autohtone autentice, a unei limbi literare românești, unitare. Moștenirea acestui „lăcaș de muze” în care slujitorii lui — dramaturgi, actori, regizori etc. — trebuie să dea „podoabe limbii” în „românești cuvinte”, apasă greu pe umerii noștri, ai slujitorilor de azi ai acestor prime scene ale țării, iar faptul că în fapt Teatrele Naționale nu sînt azi, prin producția lor, scene de superclasă, nu se datorează numai delăsării colectivelor, ci stimulării în acest sens, pe care o anumită mentalitate birocratică o impune din afară, prin tendința de nivelare a valorilor și prin ambiția de a avea,

formal, în fiecare județ un... Teatru Național. Cred că Teatrele Naționale ar trebui să aibă nu un regim de activitate preferențial, ci unul de excepție, pentru a fi, pentru a putea fi adevărate teatre de rang național. Altfel între Teatru Național din Cluj-Napoca bunăoară și cel din Petroșani (am luat un exemplu absolut la întâmplare) nu va exista nici o deosebire de fond, ba, dacă mă gîndesc la faptul că Naționalului clujean nu i se permite prin lege să primească absolvenți, Teatru din Valea Jiului este net avantajat. Infuzia de tinerete, improprietatea trupei, invigorarea ei prin elemente tinere, valoroase, îi aduce un ascendent important asupra academiceii scene clujene, condamnată astfel la îmbătrînire, care nu poate, nici măcar în urma unor demer-

suri de adevărat racolaj, să-și angajeze un tînar (!!) în schemă.

Rolul Teatrelor Naționale, în realitatea contemporană a țării, de un dinamism fără precedent, într-o lume extrem de frămîntată, trebuie să fie unul de promotor al afirmării marilor valori, al noilor valori, al artei de vîrf, prin excelență. Dar aceasta numai dacă nu vor fi ajutate funcționărește în îmbătrînirea și sclerozarea lor peste măsură, ca mentalitate și ca mod de existență.

2. Cred că menirea Teatrelor Naționale este aceea de a promova înainte de orice dramaturgia națională, clasică și actuală, — dramaturgia de cea mai bună calitate. De asemenea, repertoriul universal ar trebui să cuprindă valori perene

(Continuare în pagina 14)

MIRCEA RADU IACOBAN:

Determinativul „Național” presupune deschidere, implicare, angajare

1. Opinia mea — probabil, ușor exaltată! — așază Teatru Național din Iași în rîndul instituțiilor sfînte pentru români și România. Cît privește instituția Teatrului Național în sine, lucrurile sînt ceva mai complicate: Național nu-i un simplu cuvînt de adăugat la cutare firmă. Va fi semnificînd destule, cită vreme prin alte colțuri ale lumii, unde funcționează teatre destule, Naționalele se pot număra pe degete. Statutul unei asemenea instituții se întemeiază, cred, pe o tradiție de excepție și pe anumite obligații speciale în contemporaneitate, nu numai deocînd față de programul tuturor teatrelor, dar întotdeauna situate la o cotă superioară în plan ideologic și estetic.

2. Un Teatru Național nu înseamnă (mai exact spus: nu trebuie să însemne)

doar o scenă și-o sală în care-s programate reprezentații, ci, fără îndoială, un focar de irradiație culturală complexă. Așa l-au gîndit înaintașii (mă refer cu precădere la Naționalul ieșean); n-avem nici un motiv să-i înțelegem altfel destinul în veacul XX. Aproape că n-a existat, de-a lungul deceniilor, o personalitate de marcă în cultura ieșeană care să nu fi fost, într-un fel sau altul, implicată în viața Teatrului Național. Au apărut cinematograful, televiziunea, lumea s-a schimbat, dar nu pînă într-atît încît să-i răpească teatrului ceea ce i-a aparținut dintotdeauna; dimpotrivă, îl simțim tot mai viu, prin comparație cu produsele artistice semiconservate destinate ecranului (mare, mic, totuna-i). Ar fi multe de spus cu privire la modalitățile practice prin intermediul cărora Teatru

Național poate să-și afirme rolul și să-și afle locul convenit în peisajul culturii locale și implicat național. O gîndire comodă află justificări pentru închiderea instituției în sine. Determinativul „național” presupune, dimpotrivă, deschidere, implicare, angajare.

3. Sigur că repertoriul rămîne piatra unghiulară. Aparent, nu-i greu de întocmit așa numitul „repertoriu echilibrat”: atîta de aici, atîta de-acolo, cîntărim, măsurăm, iar rezultatul final devine (teoretic) inatacabil. Astfel este gîndit repertoriul și la Iași și la — să spunem — Turda. Și-atunci, care-i vederea de Național, prin ce se distinge opțiunea, cum

(Continuare în pagina 14)

CONSTANTIN MĂCIUCĂ:

În avangarda inițiativelor

1. Conceptul „Teatru Național” are un caracter deschis, definindu-se procesiv, în conexiune cu dinamica sistemului de valori ale societății. Într-o primă etapă, Teatru Național se legitimează ca mișcare artistică în limba română, folosirea acesteia constituind un act revoluționar, „o breșă în acea străinomanie, aducînd limba patriei către inimă patriotice” (Gheorghe Asachi). Alături de presă și școală, era considerat, cu deplină îndreptățire, „una din cele mai de căpetenie instituțiuni ale unei națiuni, școala cea mai destinată a forma gustul, inima, moravurile nu numai ale junimii... a acelor sute de mii de oameni, cari nu au mijloace, nici timpul de a studia în celelalte școli” (C. A. Rosetti). Era implicată în această finalitate educativă cerința de a crea un repertoriu autohton a cărui ori-

ginalitate să se edifice, alături de factorii artistici, pe elementele distinctive ale spiritualității naționale. Valorificarea repertoriului național reclama formarea unei școli naționale de interpretare, sarcină asumată de „Societatea filarmonică” datorită căreia „am pășit în trei ani cît n-am fi putut pași în douăzeci poate” (Cezar Bolliac).

Pe acest fundal de acumulare calitativă, a fost posibilă instituționalizarea mișcării artistice, creîndu-se un teatru menit să sprijine dezvoltarea literaturii și a artei spectacolului, funcție încredințată Teatrului cel Mare din București (inaugurat la 31 decembrie 1852), pe al cărui frontispiciu, în 1875, fără incuviințarea oficialității, Al. Odobescu avea să-i înscrie adevărată titulatură: Teatru Național. Alături de teatrele naționale din

București, Iași, Craiova și Cluj, altor două instituții artistice — din Timișoara și Tîrgu Mureș — li s-a conferit, ulterior, statutul de teatre naționale.

Obiectivele cardinale ale „Naționalelor” sînt însușite astăzi de toate instituțiile de spectacol care — desigur, cu rezultate variabile — urmăresc aceiași vectori culturali de natură să configureze un program de amplitudine și valoare națională. Dispunem, în fapt, de un teatru național cu patruzeci de scene, desfășurîndu-și activitatea pe principii și criterii unitare, distincția dintre „naționale” și celelalte instituții dramatice nefiînd actualmente de esență, ci de calitate a programelor și înfăptuirilor.

(Continuare în pagina 14)

ESEU

L. Kalustian: „Simple note” (II)

Cel de-al doilea volum de Simple note (Editura Eminescu, 1982) al excepționalului gazetar care a fost între cele două războaie mondiale L. Kalustian, și care cunoaște acum o a doua tinerețe a scrisului său în paginile revistei Flacăra, continuă o depozitie tulburătoare despre oameni și fapte de odinioară, de multe ori necunoscute sau știute doar vag și deformat de generațiile de azi. Autorul seamănă cu un martor demn de încredere chemat la bară să relateze în legătură cu evenimente al căror sens a fost deseori răstălmăcit de răuvoitori sau de nepricepuți. Cuvintele sale, înșiruite uneori în pledoarii pătimașe, alteori alcătuiind mărturii impersonale ale unui observator imparțial în viltătoarea evenimentelor, sint puse întotdeauna în slujba restabilirii unor adevăruri, a spulberării unor prejudecăți ce ar putea frîna mersul nostru înainte. A nu falsifica nimic din ceea ce i-a fost dat să afle, cu voce sau fără voce, îi este cea dintâi grijă, și din această pricină paginile sale sint înțesate de argumente de natură diversă: sint citate documente, sint invocate păreri ale unor personaje implicate în întâmplările respective, sint consultate cărți mai puțin accesibile pentru oricine sau sint evocate scene la care a asistat personal în compania unor oameni care i-ar putea confirma spusele. Din dorința de a ne oferi un tablou cit mai cuprinzător al perioadelor descrise și totodată pentru a ne familiariza cit mai bine cu aromele și culorile unor vremuri de mult apuse, el se drapează rind pe rind în veșmintele istoricului sau istoricului literar, ale criticului literar chiar sau ale arhivarului, ale omului de lume care circula prin sferele cele mai înalte, unde întâlnește personalități remarcabile, dar și în cele ale omului obișnuit, atent la frământările celor simpli și adeseori obișnuiți. Scrisul lui L. Kalustian — vitriolant citeodată, tandru alteori — este de o limpezime de cleștar și are o mare capacitate de sugestie, astfel încit avem deseori impresia că am descins noi înșine în ambiantele prezentate cu atita lux de amănunte.

Simple note oferă de cele mai multe ori o lectură pasionantă. Autorul nu se sfiște să redeschidă dosarul unor cazuri celebre din istoria noastră și să le analizeze din nou, cu migală și obiectivitate, la mulți ani după ce ele au stîrnit vîlvă și au fost socotite definitiv clasate, conchizînd că uneori a fost vorba de o judecată pripită din partea contemporanilor grăbiți sau rău intenționați, dornici să coboare de pe pedestal o glorie a momentului. De pildă, paginile despre C. Stere — „omul din furtună”, ne înfățișează într-o altă lumină decit cea obișnuită pe autorul romanului **În preajma revoluției**. Captivanta reconstituire a meandrelor străbătute de destinul acestuia îl transformă într-un erou absolut fascinant al unei drame zguduitoare.

Printre alți iluștri convocați la această „masă a umbrelor” se află Ion Creangă, Titu Maiorescu, Paul Bujor, Nicolae Iorga, Ion Agârbiceanu, Tudor Arghezi, Martha Bibescu, I. Al. Brătescu-Voinești, Otilia Cazimir, Mihai Codreanu. Pentru fiecare, L. Kalustian găsește un cuvînt plin de simpatie, dintr-un respect pe care îl poartă valorii, indiferent în ce domeniu s-ar manifesta ea, ca un semn al puterii omului de a-și depăși condiția efemeră.

Dar scopul acestor „Simple note” nu este numai acela de a informa cit mai corect despre întâmplări și protagoniști din alte vremuri, de a repune în drepturile firești pe unii sau de a mai șterge din falsa poleială a altora. Insemnările lui L. Kalustian exprimă deseori zbuciumul unei conștiințe care și-a scrutat cu atenție veacul și dorește ca fără-delegile acestuia să nu se mai repete niciodată. „Cum se pot apăra în viitor umanitatea și civilizația de primejdia handicapatilor lăuntrici, a estropiaților cu sacerdotale cocoșe cerebrale și sufletești, ca să nu se mai repete niciodată ceea ce a fost cu puțință de atitea ori?”, se întreabă el cu îngîndurare. Și cartea lui caută să dea un răspuns în legătură cu modul cum poate fi omul apărut de o istorie care i-a fost în alitea rînduri potrivnică. Simple note este o mărturie-avertisment.

GEORGE ARION

● avancronica ●

„Caietele Eminescu” de la Viena

Traducerea integrală a notelor de curs în limba germană ale lui Mihai Eminescu la Universitatea din Viena este întreprinsă pentru prima oară de lectorul universitar Mariana Petrescu de la catedra de limbă și literatură germană a Facultății de filosofie și istorie, Institutul de învățămînt superior Sibiu. Lucrarea aduce un surplus de informații asupra perioadei de studenție și a formării personalității poetului în acea perioadă. S-ar crede că totul era cunoscut, și totuși...

— Tovarășă Mariana Petrescu, cum decurge descifrarea?
— Cuvîntul descrie exact natura muncii colectivului nostru. În adevăr, acțiunea este ceva mai dificilă decit pare la prima vedere, ceea ce explică poate și faptul că, pînă acum, notele sale de curs în limba germană, nu au intrat încă, în integralitatea lor, în circuitul istoriei literare. Printre manuscrisele eminesciene predate acum vreo 80 de ani Bibliotecii Academiei de către Titu Maiorescu, 22 conțineau note și insemnări în germană. Dificultățile traducătorului provin din aceea că ortografia folosită de Eminescu în 1870 nu mai este cea de azi, scriitura (Deutsche Schrift) a suferit și ea schimbări, fără a mai vorbi de înseși particularitățile autorului, de sistemul de prescurtări, de „stenografia” sa personală. Întîlnim și cuvinte ilizibile, scrise cu pana de gîscă sau cu creionul! O operație preliminară pe care a trebuit să o facem a constat în transliterarea din alfabetul gotic în cel latin. Iată de ce încheierea lucrării va mai cere timp.

— O parte din textele traduse au început să apară în revista „Astra”, cu fotocopii, daf între timp ați mai descifrat și alte manuscrise care nu au văzut încă lumina tiparului, lucrări la al. doilea Caiet, de 180 de file. Au apărut elemente noi legate de biografia lui Eminescu?

— Desigur, nu poate fi vorba de o nouă descoperire absolută. Oricum, notele pe care le traducem ogîndesc în mod direct și nemijlocit gîndurile studentului Eminescu, aspirațiile lui științifice și literare. Firește, scrierile universității, foia matricolă indicau clar la ce cursuri se înscrișese, dar acum lectura notelor de curs ne oferă o imagine cu atit mai exactă a preocupărilor sale din acea vreme cu cit caietul conține și comentarii, schițe, desene, notații pur personale. Rămii uimit de orizontul larg, de vastitatea preocupărilor foarte tinărului Eminescu: de la filozofie — nu numai Schopenhauer, ci și Schelling, Kant, Fichte, Franz Baader — la egiptologie, drept și istoria dreptului și a filozofiei, anatomiei... Am tradus numeroase notițe de anatomie, precum și insemnări făcute de Eminescu în clinică. Cit privește egiptologia (pentru a nu da decit acest exemplu), setea lui de cunoștințe este atit de mare încit notează dinastii și faraoni atit de neînsemnați încit nu i-am găsit în enciclopediile ce ne stau la dispoziție. Se degajă din Caiete impresia — confirmată de altele și de alte izvoare — că autorul se dorea pe atunci mai mult om de știință decit scriitor.

— Și totuși, scriitorul...
— Am găsit un text destul de amplu în limba germană, care va apărea apoi tradus (aproape cuvînt cu cuvînt) în nuvela „Cezara”. Nu știm cui aparține, Eminescu nu a dat nici o indicație bibliografică, dar e clar că versiunea germană a premers textului românesc. De menționat și un alt fapt, nelegat de preocupările spirituale ale poetului: în perioada imediat premergătoare declanșării bolii, parcă se schimbă și scrisul... În caiet apar și poezii în limba germană, și nu știm încă dacă autorul este Eminescu sau nu. Aș vrea însă să revin asupra notațiilor cu caracter pur științific. Frapează multilateralitatea și adîncimea preocupărilor: alături de cele mai variate probleme de istorie — formule algebrice, date amănunțite privind eclipse, poziția Soarelui, a Pămîntului și a Lunii, paralelogramul forțelor din mecanică, insemnări detaliate privind geologia, formarea diferitelor straturi, roci și — surpriză! — Insemnări din literatura americană contemporană (lui Eminescu). Toate aceste elemente — și multe altele despre care nu am vorbit — se cer prelucrate și interpretate de specialiști; după terminarea laborioasei traduceri, ea își va găsi locul în „Opere complete”, aruncînd noi lumii asupra anilor petrecuți de Eminescu la Viena.

LIONEL NIȚESCU

POEZIE

Lumea fetiței Gu

Carte pentru fata Gu, o fetiță cum ești tu, de Daniela Crăsnaru (Editura Ion Creangă, 1982, copertă și ilustrații de Maria și Mihaela Constantin), ne obligă să subscriem unei mai vechi și unanime opinii, potrivit căreia drumul spre inima copiilor cititori nu este, cum s-ar crede, la îndemina oricui. Și se crede virtos, din păcate, că e destul să-nșiri cîteva cuvinte-mbolmojite și-nghesuite ca vai de capul lor, că nici nu prea pot fi citite, într-atit sempiedică limba în ciudatul lor ritm și-n și mai cîudatele lor rime, și, cu ajutorul unor desene parcă azviruite cu lopata și colorate-n fugă, parcă între două trenuri, cartea de versuri pentru copii e gata! Astfel de cărți, în micile biblioteci ale copiilor, arată ca noi-nouțe, de parcă nici n-au fost atinse, deși copiii le-au citit și le-au privit desenele. În schimb celelalte cărți, preferatele, cele pe care copiii au simțit nevoia să le reia, să le recitească și să le studieze în amănunțime desenele, ei bine, acele cărți arată ca un drapel purtat pe meterezele unei redute. O astfel de „tristă” soartă o va avea, sintem siguri, și cartea Danielei Crăsnaru, intrucit, „poeziile fetiței Gu” se-aseamănă, prin reușita lor, cu alte cîteva minunate rostiri pe limba poetică-cască, rostiri ce pot fi întîlnite în Cartea pentru fetițe vererife și băieți vererife de Constanța Buzea, sau în volumul Întîmplări din grădina mea de Ana Blandiana, ori în Cartea de recitare a poezilor Nichita Stănescu și Gheorghe Tomozei. Ne aflăm, după cum se vede, în fața unor cărți ce poartă semnătura unor prestigioase nume ale poeziei noastre contemporane, poezi care, în joaca lor de-a roști gînduri și senzații despre lumea inconjurătoare, nu s-au sfiit să vadă această lume prin ochii copiilor, așa cum au făcut-o înaintea lor, Tudor Arghezi, sau Gellu Naum, sau Nina Cassian.

Dar ce înseamnă a vedea lumea, în versuri, prin ochii copiilor? A răspunde unei astfel de întrebări, a lămuri doar cîteva din multiplele ei fațete, ar însemna să purcedem la o dezbateră de proporții, la care să participe atit scriitorii, cit și specialiștii, înțelegînd prin specialiști nu numai criticii literari, ci și pedagogii, editorii cărților pentru copii, părinții, ba chiar și copiii.

În ceea ce ne privește, referindu-ne la cartea Danielei Crăsnaru, vom preciza că ne-au încîntat, cu precădere, prospețimea metaforelor, căldura, simplitatea și săgălnicia dialogului, dar mai ales sinceritatea unei uimiri pe care poeta, alături de fetița GU, o trăiește în descoperirea lumii inconjurătoare, o lume care, grație versului, este lumea de zi cu zi, dar, în același timp, este și altceva, un tărîm plin de frumuseți și taine. Astfel, în limbajul fetiței Gu, totul se numește gu: Dacă vrei lăptic spui gu / dacă nu vrei, nu spui nu / spui tot gu, dacă țî-e somn / gu-gu-gu dacă țî-e frică. / Pare-mi-se Gu se cheamă / toată lumea ta pitică. / Cum se spune-n limba ta / „fată boabă de mărgea?” / Gu, desigur, ce-ntrebare / răspund ochii dumitale. / Iar în clipa în care, ca orice fetiță, fata Gu mai și plînge, poeta inventează un astfel de interogatoriu: „Ce să-ți dau să nu mai plîngi? / Doi arici cu țepii mici, / doi pisoi cu labe moi / sau un strop de lapte dulce / lacrimile să se culce?” Intrată în jocul acestui dialog în care recompensa poate fi de orice natură, minunata fetiță Gu va răspunde: „Vreau trei stiele bine coapte / ca să le mîncîm la noapte.” Același vers ușor de rostit și încîntător prin iageniozitatea, atit de proprie lumii copiilor, prin care este definită lumea, se arată a fi și descrierea unui pisoi: „O Pistică-pui e-un ghem / care vine dacă-l chem / e un bulgăr de ninsoare / cu codiță și picioare / cu perne și cu gheare. / Bea lăptic cum bei și tu / însă zice mîu nu gu. / Chiar dacă e foarte mică / nu s-a pomenit vreodată / O Pistică-pui pelitică”. Dar iată, în același sens, al descoperirii lumii, metamorfozele pe care le cunoaște, grație metaforei, descrierea unui fluture: „Floarea asta parcă are / fundă-n creștet. Nu-i așa? / Nu știam că-s Flori-cu-Fundă / roz și bleu din catifea! / Funde mov cu picățele / roșii, străvezii, țărcați / și pe unele din ele / dese-nași doi ochi uimiți / cu puț alb împrejmuți. / Zici că-s Flori-cu-Funde. Nu?”

Și exemplele de astfel de versuri ar putea continua, dar punem punct acestor succinte considerații apreciînd ca foarte reușite desenele ce luminează prin gingășia lor, paginile acestei excelente cărți.

VICTOR NIȚĂ

● CAP LIMPEDE

Un joc serios

Ultimul album al formației F.F.N. — „Un joc”, imprimat de „Electrecord” — ne propune o întîlnire cu un grup bucureștean care are, de fapt, o existență de... cameră: membrii săi au profesioni în afara sferei muzicii și se reunesc doar pentru repetiții! Practicarea cu talent și seriozitate a acestui hobby — rockul — le dă dreptul, lată, să imprime un al treilea long-play. Cele 8 piese care-l compun îi deconspiră pe cei patru componenți (Cristian Madolciu — voce, Silviu Oлару — ch. bas, Gabriel Litvin — ch. voce, Lucian Rusu — baterie) ca fini degustători ai muzicii pop, fiind evidentă topirea unor influențe diverse într-un tot original. Insemnele F.F.N.-ului rămîn: ritmica de tip boogie, armoniile vocale, apelarea la chitarele reci („La ceasul cînd stelele încep să apună”, „Singur”). Totuși, vechea linie lirică, exemplificată de frumosul „Un joc adevărat”, este domi-

nată acum de sonorități mai viguroase — „Rock'n'roll”, „Vom rămîne veșnic tineri”; cînd se încearcă combinarea manierelor — ca în „Jungla” — rezultanta sună pretențios, neconvingător. Din păcate, de pe mapă nu putem afla prea clar semnatarul muzicii și versurilor, nici cine contribuie cu mellotronul; coperta nu se închide, și pot fi relevate erori tehnice de gravare. Defecțiuni care nu sint datorate formației, dar care umbresc plăcerea audierii acestui bun disc: pentru F.F.N. muzica a devenit un joc serios, o pasiune statornică. (Florin-Silviu Ursulescu)

Răscoala și chinchila

O veste bună pentru iubitorii de literatură: de curînd a apărut la Editura „Ceres” un nou volum semnat de Liviu Brebreanu și intitulat **Creșterea chinchilelor**. Într-un „cuvînt înainte”, autorul precizează: „Cartea de față reprezintă pentru actualii și viitorii crescă-

tori de chinchile un ghid în un mijloc de a populariza în rîndurile amatorilor din țara noastră o specie extrem de valoroasă, nepretențioasă, fără miros caracteristic și care poate fi crescută relativ ușor, atit în mediul rural cit și urban.” Orice crescător are șanse mult mai mari de reușită dacă, pe lîngă muncă și pasiune, acordă atenție și documentării, îmbogățirii cunoștințelor sale științifice. De-abia acum înțelegi că de fapt nu e vorba de o scriere inedită a marelui nostru prozator ci de un studiu — poate valoros, dar nu intră în competența noastră să stabilim acest lucru — datorat unui cercetător care a uitat să mai adauge măcar o inițială între prenume și nume, așa cum s-ar fi cuvenit pentru a nu crea confuzii și a respecta un ilustru înaintaș! (G.A.)

Înimi și motopompe

Cităm din volumul lui Ion Chiriac, **Exact așa vor cînta privighetorile**. „Îl

ascult și îl aud / Pe legumicultorul acela / Preocupat să înlocuiască / Motopompa folosită la irigații / Cu o inimă. / Întru împlinirea dorinței de viață / Cred că o inimă se poate înlocui / Cu orice. / „Nu cu motor merg aceste mașini, / Mi se spunea despre ARO, / Nu cu motor / Ci cu inimă” / Și, surzînd, / Cu auzul strivit / De aceste pasionante cuvinte / Vedeam urcînd muntele / O ființă de metal / Nu un ARO / O ființă de metal / Cu inimă.” O inimă poate că se înlocuiește cu orice, deși ne îndoiim, însă talentul în nici un caz nu poate fi substituit cu nimic. Expri-mîndu-ne deziluzia provocată de această carte (apărută la Editura „Junimea”) care se vrea de versuri, sperăm din toată inima că, totuși, privighetorile nu vor cînta exact ca în volumul lui Ion Chiriac. (Gh. Andrei)

Bietul Zdreanță!

Mărțișorul — care după mărturisirea pătimașă a

lui Tudor Arghezi a fost patria literaturii sale — are nu numai dreptul, dar și nevoie de protecție împotriva stricătorilor de limbă românească! Și iată de ce. La ciuva pași de intrarea casei memoriale, împrejmuît cu un gîrdut, se află mormîntul renumitului Zdreanță, prietenul tuturor copiilor, devenit, încă de pe cînd trăia, personaj celebru în literatura argehiziană. Deasupra micuței movile de pămînt cu flori, în amintirea fermecătorului necuvîntător, mina grujălie a unui biet cuvîntător a așezat o inscripție cu litere mari. Reproducem fidel: AICI ODIHNEȘTE ZDREANȚA / CEL CU OCHI DE FAEANȚĂ / NĂSCUT 25 MAI 942 / DECEDAT, 18 IUNIE 953 /.

Nu știm dacă în viață Zdreanță a muscat pe cineva; de dincolo de mormînt însă, el pare să mai apere încă livada limbii române de stricătorii ei prin strîndența acestui epitaful care îi arată mai abitir decit cu degetul: cu litere mari. (Dorin Gherghinescu)

Septembrie, la radio

Deși Teatrul radiofonic are program non-stop, fiind prezent de 7 ori pe săptămîină pe posturile de radio, ne permitem să zicem că, în această lună, cînd tradiția adună, ca prin farmec, pe slujitorii scenei și pe iubitorii de teatru, el ne-a oferit o adevărată deschidere de stagiune. Întîi înregistrarea din 1953 cu **Anna Karenina** de Tolstoi în regia lui Mihai Zirra și cu o distribuție de aur — Clody Berthola, Ion Manolescu, George Vraça, Maria Filotti, Valeriu Valentinianu, Nelly Sterian, Dina Cocea, Willy Ronea, Eugenia Zaharia. Și apoi **Profil teatral: Toma Caragiu** de Mircea Popescu în regia lui Constantin Dinischiotu. Au rostit gînduri despre marele actor Valentin Silvestru, Radu Beligan, Octavian Cotescu, ing. George Bulcan, Dina Cocea, Constantin Dinischiotu, Paul Stratilat, Leonard Efremov, Ion D. Șerban, Constantin

MUZICA

S-au reaprins luminile la Ateneu

Și în atmosfera aceasta de melancolie spre zodia frunzelor care încep să cadă, am ascultat mai întâi, sub arhitectura somptuoasă a cupolei de pe strada Constantin Exarcu, balada „Muma lui Ștefan cel Mare” de Gheorghe Dima, unul din rarii bunici ai muzicii românești. Și treptat, treptat am fost prinși în virtutea unor sonorități romantice care evocă alt veac, într-o luminoasă gramatică a armoniei și polifoniei, într-o extraordinară aritmetică a contrapunctului. Premergător al întirziatelor, dar profundelor explozii romantice și clasice ale muzicii românești (rătăcită atât de multă vreme în cadre intime și frecventate de elite, sau la nivel de taraf), Gheorghe Dima a dat baladei lui Bolintineanu amploare vocal simfonică și o rezonanță monumentală, chiar dacă limbajul muzical ne pare astăzi depășit, iar versurile sună atât de arhaice. A fost imposibil să rămânem indiferenți în fața acestei lucrări de muzeu, de fond principal al muzicii românești, care s-a dovedit proaspătă în spirit și în inspirație melodică, lăsându-ne senzația că istoria evocată ne învâluie în aerul ei curat prin cătările de taină ale neamului. Adina Iurascu, o voce de mezzo-soprano cum n-am mai auzit de la Zenaida Pally și Elena Cernel, David Ohanesian cu o voce mai limpede și mai caldă ca oricând, au reprezentat în concert destine istorice iubite încă din primele clase primare, pe fondul sonor al unui cor cîntînd parca în tradiția serilor Astrei.

Concertul numărul 2 pentru pian și orchestră de Prokofiev a adus în fața clapelor un pianist cu înfățișare fragilă, chiar gracilă, cu un suris dezarmat, de adolescent întirziat. Atacînd prima cadență de largă întindere din concert, Jerome Lowenthal s-a dovedit a fi elegant și distilat în gest pînă la coregrafie, cu o tehnică atent șlefuită, impetuos, impulsiv chiar, bun creator de atmosferă, bine temperat în exploziile de virtuozitate. Concertul lui Prokofiev are o tensiune și o densitate ideatică și timbrală neobișnuite. Îmbinînd surprinzător temele clasice care ne amintesc de Borodin, de Musorgski, de Ceikovsky, de Rahmaninov, Prokofiev le traduce în limbajul acestui secol paradoxal, printr-un anume gen de agresivitate și prin infernale fracturi de ritm. Sentimentul pe care îl transmite concertul este de poezie tristă, de sfîșietoare melancolie, în ciuda izbucnirilor și violențelor catifelate, a provocărilor de destin. Fiind profund melodos, Prokofiev rămîne în acest concert de început, modern prin trăirea intensă a discursului muzical, a dialogului muzical mai bine zis, prin înfruntare. Orchestra condusă de Mihai Bredeceanu l-a ajutat atent pe pianist să alunece prin meandrele viforoase ale partiturii cu o discreție și o expresivitate tulburătoare.

În sfîrșit, Simfonia Alpilor de Richard Strauss a dezlănțuit ansamblul orchestral așa cum nu l-am mai auzit de la memorabilele concerte dirijate de Sergiu Celibidache. Această simfonie programatică, acest poem al ascensiunii în Alpi pînă acolo unde piscurile ating înălțimea amețitoare a bățăilor inimii, a sunat ca pentru un disc care trebuie imprimat imediat de casa Electrecord. Marele nostru om de cultură, marele nostru muzician care este Mihai Bredeceanu, a pregătit minuțios și a condus orchestra cu incandescență lăuntrică și o luciditate vecină cu atmosfera pură a zăpezilor înalte. Mi s-a părut la un moment dat că orchestra cîntă în ... vis, cîntă cu ochii închiși, că ea însăși plutește în atmosfera rarefiată a Alpilor prin zăpezile scinteițoase ale platourilor. Mihai Bredeceanu a smuls orchestra dintr-o inerție care o împingea spre mulțumire de sine, exercițiu funcționăresc și platitudine, frămîntînd sonoritățile cu mîinile sale fără baghetă, ca un om care plonjează, cîntînd împreună cu orchestra (el însuși fiind numai cîntec), în lăuntru muzicii, cu voluptate și extaz.

ADRIAN DOHOTARU

O altfel de poezie tînără (II)

În prezența unui concept, vitalismul, mai cu seamă acela arhaic, la o cale expresionistă, cultivînd o viziune cosmică, vînd a impune realității o lege spirituală, în general de esență tragică, „dezmărginînd” ceea ce este regulat. Nu fără tradiție în lirica românească majoră, expresionismul poeziei tinere dezvoltă surse diferite, aceea bacoviană, aceea arhaică de felul lui Lucian Blaga, în fine un expresionism vitalist din categoria lui Aron Cotruș și B. Fundoianu.

Cum însă prototipul istoric nu se repetă mecanic ci intră în felurite combinații care fac, adeseori, modelul de nerecunoscut, s-ar putea vorbi cu greu în lirica poezilor tineri de un expresionism genuin, de un compus unitar. Multimea producțiilor reductibile la un asemenea prototip, criticul o poate clasifica însă, fără grijă, în expresionisti „dogmatici” și expansionisti. Întîlul e, așadar „dogmatic” și extatic, legîtmist, al doilea e religios cu măsură, însă „protestant”. Pentru „dogmatic” universul e liturgic, naturist și integral, expansionistul vede lumea ca un fragment demoniac în mișcare, cu nepuțință de clasificat. Poezia este, pentru cel dintîi, un produs, în vreme ce al doilea o imaginează în chipul unui proces fără epilog. Prin raport la tradiție „dogmaticul” vine din Blaga, din Adrian Maniu și din Voiculescu, în vreme ce al doilea are drept sîndar pe Argezi, pe Bacovia și pe Cotruș.

Un expresionist „dogmatic”, clarificat în direcția unei lirici apoftegmatice de esență intelectuală, este Grigore Georgiu. Poetul debutase, de altfel, cu „Veac adinc” (1978), îndreptîndu-se „cu orice preț spre obîrșii”, vînd, ca expresionist, să reveleze un profund „eu colectiv”. El cîntă, de aceea, un principiu inefabil, un soi de expresionist apeilor, slăvind „legile” arhaice, obsedat, în general, de „integral”, de „marginii”, de „mările dintîi”, de ancestralul durabil. „Măsura lucrurilor” (1982) a întărit această filosofie, cu diferența că poetul investighează acum umanul originar. Ceea ce era mai înainte tulburare și răspundea în spirit cu ecouri de neînțeles a luat acum înfățișarea unor norme imperisabile la viermele vremii; arhaică la debut, lirica lui Grigore Georgiu s-a „grecizat” aparent, căci în „Grecia” filosoful poetul vede o parabolă a dogmaticii satului paradisiac arhaic pe care, spiritualmente, l-a pierdut. Nu altfel s-a metamorfozat lirica lui Felix Sima, poet manierist și un remarcabil minulescian modern în „Cineva mai tînăr” (1977), expresionist didacticist, mai apoi, în „Infriguratul fierbinte” (1980). Un lung poem epic de aci, cu răsuflarea grea a creației solemne, descrie un moment din biografia unui artist, Peter Marc, un vital michelangelesc vînd a concura geneza, asistat de un ucenic extatic. Peter Marc se pornește a ciopli o pădure, transformînd-o într-o umanitate de ficțiune, într-un popor de statui. Sîrșitul „operei” este și sîrșitul vieții, poetul a raționat ca un expresionist așezînd spiritul uman în prelungirea unui inefabil spirit universal naturist și a cîntat biruința gîndului asupra fizicului haotic.

Un „dogmatic” este și Ion Boroda („Scrisori din Salina II”, 1982); poetul ar voi, în versuri gîtuite, să se contopească, adine cu un principiu suprasensibil, înțeles ca „descoperire”. Căzut în „durere trupească”, spiritul are „gesturi de clown” (reacție expresionistă) în acel timp, argehizan, de „tirziu fără nume”. Unic „psalmist” al poeziei tinere, Ion Boroda vine și el cu un accent inedit. „Expresionisti dogmatici” sînt și cîțiva poeți încă fără volum, premiați însă cu felurite prilejuri, de găsit în antologii colective adeseori mult mai interesante decît aceea conținînd poeți „consacrați”. Aurelian Titu Dumitrescu e un poet apodictic și oracular, un exaltat al „poetului” înțeles ca un principiu universal, înregistrînd din lumea fenomenelor tot ce este ireductibil, adînc, sonor, cu nepuțință de acceptat de către materiile coruptibile. Lirica lui derivă din viziunile grozave, ale poezilor expresionisti cu ochi universal, unde se oglindesc marile fenomene; poetul vede noianuri și neguri, ceruri și imperii, prăbușiri, vocea lui e un „sîrșit”. Materia a cîștigat un glas esențial, poetul vede în obiecte-esențe, icoane — în pereți, flori și sălcii în altare, „arborile din Micene” răsăn în arborele de azi. El deduce reminiscențele unui rit și ale unor lumi dispărute, asemeni unei ferigi cuaternare închisă în zăcămintul de cărbune. Poetul e arhaic și expresionist prin aceea că ancestralia verberează în el, drama pe care o exemplifică viu e a unui individ, ei a unei lumi care și-a lăsat urmele nă în cronologie.

În cele mai bune specimene ale ei, și lirica lui Voicu Olari este de cea mai pură extracție expresionistă. De la aceasta, și mai cu seamă de la Georg Trakl, el a învățat dicțiunea sacerdotală și melodiouă, „misterul” imagist. Lumile lui sînt „bătrîne” și „noptice”, niște „grădini” secrete fără vegetație. Spaima, maladia misterioasă, teroarea fără obiect stăpînesc pe poetul locurilor „unde nu se întîmplă nimic”, un bacovian care multiplică destrămarea.

Absolut meritorie, poezia lui Nicolae Mircea Benn („Ut pictura poesis”, în „Caietul debutanților”, Ed. Albatros,

1979) este a unui expresionist pentru care supunerea la „instinct” înseamnă abandonul individualității. El vede erotica și moartea în gemeritatea lor naturală, slăvind-le cu toate acestea într-un extaz al legităților cosmice și al luminii finale. Pentru Nicolae Mircea Benn totul e răsfrînt în tot, conform unei consubstanțializării miraculoase, metamorfozele văzute de el nu fac decît să dogmatizeze filosofia acestui baroc inspăimîntat de extincție. Toropirea în iarbă e un asemenea exercițiu de letalitate simulată, „descîntecul” voiește să impună vîzului realitățile imaginației. O corespondență cosmică absolută stă la baza poeziei lui Nicolae Mircea Benn, și această idee e tipică pentru expresionistul dogmatic.

„Cantoanele naivului” de Theodor Purice („Caietul debutanților”, Ed. Albatros, 1978) conține o nu altfel de poezie expresionistă. Așa-zisele tablouri „naive” ale lui Theodor Purice sînt, la o mai atentă privire, niște zugrăviri în pastă groasă, poporană, de un expresionism țărănesc care combină ritul cu cosmicul: „o, mirele disperat cuprins de dealul / cu ea cu tot coborînd / cu năușă cu tot / cădeau peste el stele, vorbe / și busuioac / printre căruțe la poalele dealului / coborau stoluri de păsări / cu raze de soare în cioc”. „Adolescență” exprimă atracția și deopotrivă oroarea de „masificare”, poetul cultivă, în definitiv, un tipic mit catastrofic de tipul icarian. O dezlănțuire a hergheliilor este expresionista „dezmărginire”; reminiscențele bliagene au pătruns în această pastă curată paivă, ea de strîmbă iconă pe sticlă.

Ceea ce unifică pe acești poeți, care nu sînt reductibili stilisticeste la o voce comună, este, sub aspectul conținutistic, încredințarea într-un principiu imperisabil, de cele mai multe ori arhaic, într-o lege morală care lucrează în om și în natură, într-o imanență cosmică în fața căreia istoria propriu-zisă e doar o lucrare de arhei inefabili. Amplificarea cului, în ideea unei dezmărginiri, înțelegerea mecanismelor lumii ea un soi de legi inafacabile, optica de felul subiectivității universale — iată în ce constă, pe scurt, expresionismul „dogmatic” al poeziei tinere.

Mai apropiați de avangardele „latine” sînt expansionistii. De „Viața fără nume” (1980) se ocupă, într-o remarcabilă poezie, stilisticeste imprevizibilă, Ioan Moldovan, liric al exasperării condiționate de o lume agresivă, ale cărei forme în continuă rostogolire confirmă, haosul. Aerul de suprarealism de aci este însă inexact, poetul cîntă, în fond, marile viziuni spirituale care biruie o materie în clocoț. B. Fundoianu, din „Priveliști”, a fertilizat în chip pozitiv această poezie. Frica, stările inefabile, senzațiile dureroase extreme sînt, alături de simțămîntele „anonime”, expresioniste.

Solidarizarea anxioasă cu puhoalele umane e și în „Hipermaterea” Magdalenei Ghica (1981): „Față în față cu tine, războiul mondial al lui Este cu / Poate cu Trebuie a nu fi, / O singurătate totală, alege, tu împreună cu tine, dezbrăcat / în mijlocul mulțimii / A vorbi / ori a scoate în vîzul tuturora, în lumină, / viscerale însingurate ale zilei de azi: ale mele, ale / tale, ale noastre” ea și un activism furibund cu exaltarea manualității. Un straniu aer futurist, de extaz religios în fața mașinismului, impresia de „viață totală” sînt în general expresioniste. Incoerența lirică a lui Cornel Brahaș („Caiet cu poezii”, 1981) slăvește „ruga” de la „sîrșitul secolului”, lîngă de „veștile de peste hotarele trupului”, interpretate ca „formule perverse” care sting reverberațiile „strămoșilor”. Temele expresioniste se văd, ca și, de altfel, teroarea de citadin pe care poetul o profesază eurent Dramatica poezie a lui Mircea Bărsilă („Obrazul celălalt al lunii” 1982) este expresionistă prin vocabularul brutal de unde în fond derivă marile viziuni, de un ermetism rustic și de unde eut liric coboară în ritualistica populară (paparude, șerpilor iubitori de „mirosul dulce de lapte”, vîroclacii și în oracular. Expresionistă pare a fi și ideea determinafilor generice, căci lumea este alcătuită, în optica lui Mircea Bărsilă, din rețele în care totul răspunde în tot.

Curioasă în această categorie de „expresionisti” de toate calibrele este mai cu seamă prezența unui număr de poeți, dedați temporar unui exercițiu „tradițional”, însă cu corective de ordin imagist, a căror lirică mai recentă cultivă un expresionism de factură intelectuală și sumbră. O astfel de metamorfoză e înregistrată adeseori, din pricina accidentelor tipografice, într-un singur volum. „Tradițional” protestanți sînt de aceea Ioan T. Morar („Imblinzitorul de metafore”, 1982), autorul, printre altele, al unei uluitoare fabule („O întreagă teorie despre imprevizibil”) în gust borgesian, vînd a sînge antinomia dintre real și fictiv și în a cărui lirică mai nouă „închipuirea” impune reguli lumii palpabile, Ioana Dinulescu („Călătorii de recunoaștere”, 1982) cultivînd o poezie gongorică, însă cu flacăra violent rece, Vasile Tarța („Imagini”, 1980) cu lirica lui aproape geologică, exaltat de colectivitate, slăvind materia în expansiune. Cite un accent expresionist, detectabil la aceștia, completează tabloul liricii tinere de acest fel — precum se vede, dintre cele mai fertile.

ARTUR SILVESTRI

• CAP LIMPEDE

Măciucă, Ion Vova, Clody Berthola, Victor Reben-giuc, Rodica Tapalagă, Irina Răchiteanu-Siriana. Transcriem: „Cu Toma Caragiu, omul integru și demn, harnic și omenos ca tatăl său, de o mare sensibilitate, inteligență și finețe ca mama sa a dispărut o minime a artei. Nimeni nu va mai reuși ca el pantomima cuvîntului, 72 de roluri din tot ațitea piese la Teatrul radiofonic, plus cele de la Unda veselă, din studiourile de televiziune și de pe platourile de filmare — dovada munci neobosite și conștiințozității sale profesionale. A fost un model de artist creator unitar, ca stil, polivalent prin mijloace. Cel mai bun partener pe care l-am avut în toată cariera. Era capabil de o mare, nemăsurată gingășie pe care încerca s-o disimuleze prin glumă. Am fost prietenii 30 de ani și nu i-am putut reproșa nimic vreodată. Avea un suflet neferesc de bun acest artist gînditor, capabil să-și asume indiferent care rol din

orice repertoriu al lumii în modul cel mai personal; la fel de impunător în comedie, dramă, tragedie, vodevil, revistă, găsînd uimitor chela rolului și adresîndu-se tuturor categoriilor de spectatori”. N-am mai precizat ale cui sînt cuvintele, căci noi, spectatorii săi, credem toate acestea despre Toma Caragiu, pe care îl număram printre prietenii noștri cei mai dragi. (Reghina Vărcivi)

Bal la operă

Titlul de mai sus ne aminteste un articol apărut cu mulți ani în urmă în revista „Săptămîna”, unde era analizată minuțios situația instituției noastre lirice la un moment dat. Situația nu tocmai fericită!

De data aceasta — după cum se arată și în numărul trecut al revistei noastre — Opera din București dă impresia că se află într-o situație fericită, din moment ce ne oferă prilejul unui bal strălucitor de toamnă

în masiva clădire plină de foaiere, de holuri, de oglinzi, de uși somptuos decorate, cu lumini de candelabre și în țînut obligatoriu de seară, de gală! Balurile, operele, ale teatrelor lirice românești de pe vremuri au rămas în memoria citorva generații ca evenimente anuale demne de interes, nu numai prin prisma agrementului. Baluri la operă se mai organizează și azi la Viena, la Londra, la New York, în Berlinul de est, la Milano etc.

Opera din București s-a gîndit, la sugestia regizorului Hero Lupescu — devenit mare maestru de ceremonii după spectaculosul debut al mondialelor de fotbal din acest an — să organizeze întreg programul „bal de simțată seară” pe canavaua actualului doi din *Lilacul* de Johann Strauss, avînd ca pretext chiar balul din casa prințului Orlovski. Prilej de a cînta și de a dansa în toate stilurile, începînd cu valsul și terminînd cu, să zicem, rock-

ul, Tonul dansurilor îl va da ansamblul de balet al pereii. Corurile vor fi pregătite de maestrul Ste-lian Olariu. Orchestra va fi condusă de toți dirijorii operei: Litvin, Trăilescu, Petrovici și Anca. Teatrul Național din București îi împrumută în reprezentanțe pe actorii Mircea Albulescu, Rodica Popescu, Mihai Fotino și pe Florin Piersic — un mare amator de muzică de operă. Vor cînta Herlea, Teodorian, Silvia Voinea, Lucian Marinescu, Ion Stoian, Cristian Mihăilescu, Cleopatra Melidoneanu și Dorin Teodorescu. (Aron Domide)

În apărarea limbii noastre!

Un admirabil eseu serie Fănuș Neagu în numărul din 25 septembrie a.c. al revistei „Lucafarul”, intitulat „În cuprinsul limbii române”. Articol de a-

titudine împotriva tuturor aceluia care ignoră valoarea limbii materne, care o trădează, care o siluesc, o îndoapă cu inepții, cu formule barbare, o sărăcesc, o aplatizează — din prostie, incompetență și inculțură. Într-adevăr, devine un pericol limbajul amorf, limbajul depersonalizat, limbajul lipsit de imaginație și de inteligență, promovat atît de unii dintre noi cit și de mijloacele de exprimare ale opiniei publice, în ziare și reviste (chiar literare), în emisiuni de televiziune etc. Dar faptul că limba română a devenit mai săracă decît, zice Fănuș Neagu, imediat după război, e doar rezultatul unui anume mod păgubos de a înțelege predarea limbii române în școli și a unui anume mod de a o respecta în viața de toate zilele și în relațiile dintre noi. Lipsa de imaginație și de cultură poate duce la un limbaj

amorf și periculos de pauper. Dar cînd puterea de imaginație și de asociație a ideilor e amenințată încă din școală, cînd limbajul e tehnicizat sau atacat de snobism și de cosmopolitism, afectate sînt mai ales generațiile care vin după noi, generațiile tinere care se pot trezi... fără cuvinte în fața problemelor unui secol următor mai „abominabil” decît acesta! Fănuș Neagu luptă în articolul din „Lucafarul” împotriva proprietarilor de cuvinte în limba română și pledează pentru un limbaj deschis, pentru o dezvoltată democrație în spațiul limbii. De aceea școala, spune Fănuș Neagu, trebuie să trateze cu mult mai mult respect, cu mult mai mare atenție, problemele limbii române, „creșterea” ei, care se leagă direct de „a patriei cîntire”, în vreme ce societatea trebuie să o opere ca pe propria ei ființă. (Adrian Dohotaru)

La chemarea partidului, a tovarășului Nicola

Bucuria culesului, bucuria recoltei la baza de la Fundulea. Ingrjitoarea Ana Clapău, de la C.A.P.-ul din Dobroiești, are și de ce să zîmbească la obiectivul aparatului de fotografiat: realizările sînt mari — veniturile obținute la fel. Brigada de la legumicultură condusă de Mișu Sirbulescu a livrat pină la ora actuală, pe piața Capitalei, peste 2 600 de tone.

Capitala își muncește bine pămîntul

Sîmbătă după-amiază. Soarele stă să cadă. Sediul C.A.P.-ului din Dobroiești pare un dispecerat. Pe lângă oame-nii locului se mai află aici inginerul Petrișor Tudor, director general adjunct al Direcției agricole din municipiul București, și Dumitru David, președintele Consiliului unic agroindustrial Popești-Leordeni. „Nu avem multe C.A.P.-uri ca cel din Dobroiești”, ne spune primul. La porumb, rezultatele au depășit nu numai cifrele de plan, dar și toate așteptările. S-au obținut 8 300 de kilograme de știuleți la hectar, o cifră finală fiindcă azi s-a terminat recoltatul porumbului și s-a trecut la eliberarea terenului, la conservarea cocenilor și la arăturile de toamnă. Cum se explică aceste reușite? Una din explicații, ne povestește președintele C.A.P.-ului, Gheorghe Ghețu, constă în faptul că foarte multe întreprinderi ale Capitalei au ajutat în mod efectiv și la timpul optim nu numai cu forță de muncă, dar și cu tot ceea ce a fost nevoie. Astfel, printr-o permanentă grijă a Comitetului municipal de partid, muncitorii întreprinderilor Mecanică fină, Uzina de pompe metalo-globus, Filatura românească de bumbac au fost aproape zilnic lângă țărani Dobroieștiului. Și la legume se stă bine. Recolta la varză este foarte bună. La Moara Domnească, numai din două grădini s-au recoltat peste douăzeci de tone de varză, care au și fost livrate pe piața Capitalei. Și tot sîmbătă au fost culese, ține să precizeze Mișu Sirbulescu, șeful brigăzii de legume, ultimele suflări ale roșiilor. Dar, la legume, odată cu ultimele cantități de tomate recoltate au fost culese și verzăturile, care noaptea vor fi sortate, și a și fost eliberat terenul (s-au strins, într-o singură zi, peste 14 000 de araci). Așa că Mișu Sirbulescu este pe drept cuvînt mulțumit.

Vorbind la modul general, ne arată o situație Gherghina Turcescu, primărița comunei Dobroiești. La legume, dintr-un plan de 2 797 de tone, pină la ora actuală s-au livrat către fondul de stat 2 600 tone. Așa stînd lucrurile, cu ce mai este de strins de pe cîmp va fi realizată și această cifră de plan. Și fiindcă sîntem tot la capitolul cifrelor, planul la venituri, care a fost de 43 milioane, a fost de mult depășit. Dar mîndria celor din Dobroiești se constituie sectorul zootehnic. Pină în prezent s-au obținut peste 2 600 de litri pe cap de vacă. Sous altfel, s-au predat către fondul de stat 11 000 de hectolitri de lapte. Pentru aceste rezultate, în zootehnie, încă de pe acum s-a asigurat hrana pentru animale: s-au conservat 7 200 tone de fin, 3 600 tone de masă verde și 600 de tone grosiere. Dar pină va cădea zăpada, aceste cifre vor crește, ca o dovadă că cei din Dobroiești încă de pe acum se gîndesc la recolta viitoare. Au fost însilozate, cum se spune, grîul și orzul, terenul a fost, în mare parte, eliberat și în cel mai scurt timp se vor ter-

mina atît arăturile de toamnă cît și însămînțările. Dar pină atunci, cei din Dobroiești mai au încă un cuvînt greu de spus la recolta anului, aceasta demonstrînd, încă o dată, că și atunci cînd blocurile sînt la numai un kilometru distanță hărnicia face casă bună cu cei care înțeleg să rămînă țărani. Înțeleg și procedează ca atare.

„DORIM CA ȘI ANUL ACESTA SĂ OBTÎNEM PRIMUL LOC PE ȚARĂ LA PRODUȚIA DE LAPTE”

S-a întunecat demult. În ciuda acestui fapt, pe doctorul Mihai Petcu, șeful fermei număr 10 din Pantelimon (aparține de I.A.S. Mogoșoaia), nu l-am găsit prin bătătură. Ni s-a spus că se află la gara Pasărea, pe lângă calea ferată Constanța-Iltenița. Ne-am deplasat pină acolo. La lumina farurilor și a lunii, Mihai Petcu ajută la încărcatul remorcii de fin. „Este un fin excepțional. Puteți avea în-

credere, sînt copil de țaran. Cred că de cinci-șase ani n-a mai fost așa bogăție. Așa, la prima vedere, vă pot spune că pină în momentul de față am recoltat de trei ori cantitatea pe care am realizat-o, cu totul, anul trecut. Bineînțeles, de pe aceeași suprafață. Luăm, la lucernă, și coasa a patra. Se demonstrează încă o dată că și aici, la marginea Capitalei, se pot obține rezultate bune la producția de fin, atîta timp cît pămîntul este îngrijit și tratat cu multă seriozitate. Ce-am mai făcut astăzi? După cum se vede, recoltăm la fin. De dimineață și pină acum am transportat 29 de tone. S-a lucrat și la porumb. Vă spun exact: s-au înmagazinat 89 de tone. Miine, duminică, mai transportăm 60 de tone de porumb și 60 de furaie. După cum se știe, cîțiva ani la rînd am ocupat primul loc în ceea ce privește producția de lapte pe fermele I.A.S. Ei bine, pină acum avem realizată cifra de 3 600 de litri pe cap de vacă. Pină la sfîrșitul anului vom ajunge la 5 000. Poate,

dacă avem puțin noroc, să și depășim această cifră. În acest fel vom păstra în continuare primul loc”.

Ceașescu: toți, ca unul, pe frontul recoltei

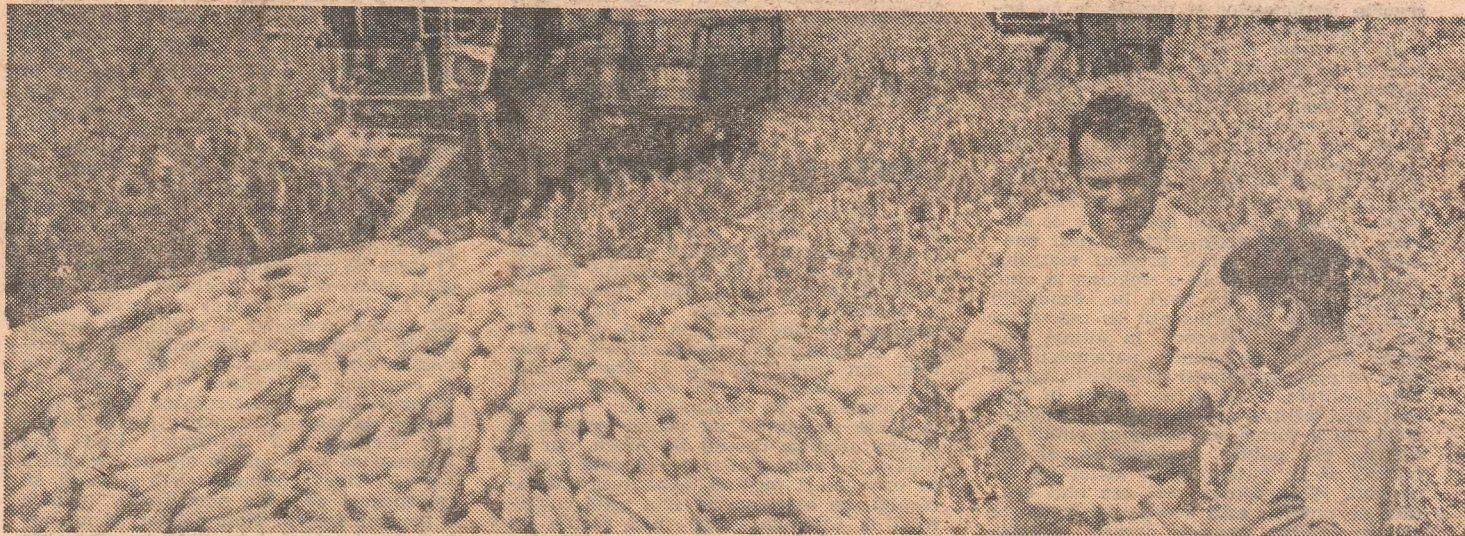
**U EXISTĂ MAȘINA CARE SĂ
NĂ INCARCĂTA CU PORUMB ȘI
NU I SE ASIGURE, ÎN CITEVA
NUTE, FRONT DE DESCĂRCARE***

Iluzul de la Fundulea arată ca o adevărată uzină. În fiecare colț, să spunem, în fiecare sector se lucrează intens. Ar de la intrare facem cunoștință cu inierul Constantin Bidină, șeful bazei, care-l întrebăm cum merge strinsul umbului.

- Bine. Chiar foarte bine. În ciuda faptului că în aceste ore sintem asaltați din toate părțile, ne-am organizat din timp, așa că o mașină care intră pe poarta silozului nu stă decit câteva minute pînă să fie descărcată. Acesta-i, fapt, și secretul. Nu se produc aglomerații, dovadă că numai astăzi, pînă la prinzului, s-au adus și s-au descărcat 400 de tone. Și nu numai atît. Dar mame vin cu știuleții și pleacă de aici înstate cu floarea-soarelui pentru întreprinderile de produse zaharoase și fabricile de ulei. De cînd am început activitatea la umbul? De joi. Pînă acum s-au adus 10 de tone și s-a înregistrat o medie pe zi de 4-5 sute de tone. Pe lîngă cei 30 oameni ai bazei, zilnic am fost ajutați peste 60 de tineri de la întreprinderile ureștene. Așa stînd lucrurile, nu ne răzorează nimic. Porumb este, capacitate de primire avem, timpul ține cu noi. Mai veche cunoștință de-a noastră, inginerul Ion Drăghici, care lucrează o viață la silozul de la Fundulea, ne zice pe scurt și care-i situația generală. Astfel, silozul primește porumb de la C.A.P.-uri din zonă: de la Brănești, Fundulea, Măriuța și Belciugatele. Cel mai mult au recoltat și au livrat bazei cei de la Brănești, 1.600 de tone. Așa că cei de la Fundulea în câteva zile vor termina recolta știuleților.

În schimb, cei din Belciugatele, pînă în momentul de față n-au dat încă un semn de viață?! Care-s necazurile? În ciuda faptului că se anunță pînă în 9 mii de kilograme știuleți la hectar, umbul are o mare umiditate. De mulțuri depășește 30 la sută. De aceea s-a anunțat la panourile mari și s-au condiționat altele mai mici, prin care aerul să circule mult mai bine. Cu alte cuvinte și acest inconvenient pare să fi fost oprit de cei din Fundulea.

**SOKIN POSTOLACHE ■
Fotografii de ION PREDOȘANU ■**

Trezorerii de porumb în Teleorman

Lăsasem Bucureștiul, Videle și Roșiorii în urmă. Un alt tren aveam abia la orele după-amiezii, așa că am luat primul autobuz, autobuzul de orele 13, care făcea cap de linie la Siliștea-Gumești, satul lui Marin Preda. E și impropriu să spun sat, deoarece comuna numără 1.400 de gospodării și are circa 4.200 de locuitori dar mie-mi place să uzitez acest termen. Umblăm cu aproximațiile în privința populației, intrucit peste 200 de oameni sînt cei care formează grupul compact al „șantierștilor” și lucrează la Pitești ori la București. În orice caz, conducătorii comunei și ai unității-pivot de pe raza comunei, care este unitatea agricolă, nu se plîng de forță de muncă. Iar este adevărat că navetiștii dau și ei o mîna de ajutor familiilor lor, după-amiezile ori simbăta și duminica.

În fața ochilor se desfășoară cîmpia, care îmbracă haina șesului întins și numai arareori privirea rămîne ținută de un pilc de arbori, de o fîntînă deșirată, de un om călărind un măgăruș ori, uite, mai departe, culegătorii de capsule de ricin. Din el se va fabrica, ne spun cetățenii, ulei fin pentru avioane. Intrarea în sat este străjuită de plopi înalți, bine legați și în aliniament. La sediul consiliului și al unității agricole este pustiu, la propriu vorbind. Greu dăm de un om de serviciu. Toată suflarea satului este la muncile cîmpului, în legumicultură sau la vie. „Uite, bre, acolo locuiește primăria noastră”. Aveam să fiu salvat. Primăria Victoria Văcăruș era acasă, la masă, fiind ora prinzului. În goana timpului, își rînduise un borcean de acrituri pentru iarnă. Tot în mare grabă ne servește cu o cafea. „De ce veniți, mă, de la păpușoi, din Deal, și nu culeseți pînă-n seară, vreți să te trimeată milițianul îndărăt?” Erau fraze adresate unui sătean, al cărui nume n-are rost să-l dăm aici și acum. Poate a fost o întimplare. Ne urcăm în mașina C.A.P., iar șoferul Marian Marinescu pare din cale-afară de surprins că ne interesează despre Marin Preda. Îl linișțim cu câteva cuvinte pe măsura „insinuărilor” sale,

cuvinte care, însă, aveau să ne coste. Nu ne-a mai dus la trenul de seară, la 6 km distanță, la Balaci. Treaba lui. Poate și a inginerului-șef, Ionel Tăpuriță, care, de altfel, mi s-a părut un om cu capul pe umeri. Este fiu al locului și a venit în sat cam prin '68-'69. Și-aici a rămas. Mai în glumă, mai în serios, spune că pe vremea aia se dădea „spor de sălbăticie” și ne roagă să nu scriem asta. Ba, cum să nu scriem? De vreme ce și-acum la Siliștea-Gumești, se duce lipsă de specialiști tineri. Nu din aceia care stau cu ochiul la mersul trenurilor și la diagramele autobuzelor. Din cele 5 ferme specializate, 3 sînt conduse de membri cooperatori. Nu e nimic rău în asta, numai că, la Siliștea, se simte nevoia de specialiști.

Ne oprim, pe moment, la sectorul zootehnic. Șirele de grosiere și finarul ne-au impresionat plăcut la intrarea în sat. Semn, ne-am zis, de buni gospodari. Este și normal că după o iarnă grea și după o primăvară la fel de grea, să fi învățat și siliștenii minte cîte ceva. Vreo 50 de vite au trebuit sacrificate „din necesitate”. Au colindat după fin pe la Vilcea. „Iată-i acum, avînd „stocate” următoarele rezerve pentru iernatul animalelor și pentru buna lor scoatere în primăvară: 350 tone de fin, 1.400 tone de siloz (vor fi, în final, 2.500 de tone, ne incuviințează inginerul șef). Grosiere la discreție (din care, 50 tone de vrejuri de fasole). Numitul sector zootehnic al siliștenilor se compune din 600 de taurine, 10.000 de păsări și alte 3 baterii de pui pentru carne a 10.000 seria, care se dau în vînzare. Nu stăruim prea mult în domeniu și mergem mai departe.

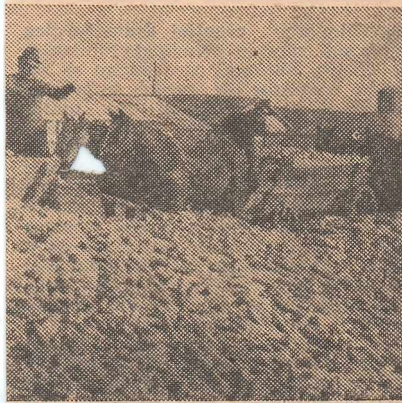
Firește că la ordinea zilei este „spirală” porumbului și a grîului. Vreo 150-200 de oameni erau la cules de păpușoi. Se recoltează porumbul mecanizat și manual, de bună seamă. Ne interesăm de viteza zilnică și ni se spune că exceptînd ziua de simbătă și duminică — asupra Siliștea-Gumești s-a abătut o ploaie binefăcătoare de toamnă, spre marea bucurie a inginerului șef, care „răspunde” de in-

sămîntatul grîului. Aceste răspunderi s-au împărțit la nivel de comună. Așa că, primăria nu e prea voioasă de ploaia care, iată, a venit, deoarece ea răspunde de „starea porumbului” și o să fie „împinsă” recoltarea cu o zi, două, mai încolo! Incuviințează însă că ploaia este — „mană cerească” pentru grîu. Nu vom trece mai departe înainte de-a spune că media de porumb „bate”, la hectarul cultivat, în 3.000-3.200 kg. ac, așa, un semn de mirare, deoarece este o zonă de sud a țării și după știința mea... Da, adaugă primăria Văcăruș, „noi sintem în nordul județului Teleorman și, notați asta: nu avem nici l ha de cernoziom cum au, spre pildă, cei din Alexandria sau Zimnicea! În ciuda acestui fapt, care pe mine mă miră foarte, iată că la grîu „am ieșit pe locul I pe C.U.A.S.C.”. Între unitățile Balaci, Tecuci, Dobrotești, Merișani și Didești (care intră în componența consiliului unic, alături de Siliștea-Gumești) trebuie reținut că siliștenii au realizat o medie la grîu de 3.250 kg la ha! O medie bună, cum ziceam, însă, eu unul, nu știu de ce, mă aștept de la aceste unități din sudul țării la ceva mai mult. Pentru că, în Ardeal, în zone colinare s-au realizat, în anul acesta, astfel de producții medii la grîu. Oricum, e bine, e foarte bine că în „bătălia” pentru porumb, nu se uită și de „grîul nou”, care acum se însămințează. Din planul de însămințări pe campanie, de 1.400 ha, siliștenii au însămințat vreo 350 ha (cereale de toamnă și plante furajere). Lucrările de pregătire a terenului merg mină în mină cu însămințatul propriu-zis. Dealminteri, secția S.M.A. are în componență 40 de tractoare. Vom reține însă „doleanța” conducerii comunei și a unității agricole adresată, de data aceasta, I.T.S.A.I.A. — Teleorman. E mare nevoie de măcar 3 mașini la transportat porumbul! Viteza zilnică la recoltat ar putea astfel spori cu 20-30 ha la zi. Căci altfel, porumbul, conform indicațiilor, nu e permis să fie recoltat și lăsat în cîmp, în vrac. Iar forță de muncă manuală și mecanică, spre binele lor, la Siliștea este cu prisosință.

Am umplut aproape un carnel cu însemnări despre Siliștea-Gumești, căreia nici prin cap nu-mi trece de ce unii-l spun acum Siliștea Nouă. Parcă satele noastre n-ar fi toate noi sau innoite în anii din urmă. Cînd i-am propus primăriei Victoria Văcăruș ca satul să poarte numele lui Marin Preda, ne-a spus că există preocupare pentru a crea o casă-muzeu Marin Preda.

Între timp, facem o vizită la casa cu numărul 860, din Siliștea-Gumești. Aici locuiește fratele lui Marin Preda, Gheorghe Călărășu. Nevastă-sa este plecată „la imprăștiat superfosfat, la colectivă”. El este acum pensionar, după ce, peste 20 de ani a lucrat la „Grupul de șantier 3 din București. Și el venise însă din Deal de la cules porumb. Unii erau la cules în Deal, alții la Pastramă, alții la Șania.

...E seară de-a binelea. Afară ploaia răpăie pe acoperișuri. Iar șoferul Marinescu nu mai vine și s-a dus naiba trenul ăsta. Ne întretînem la o țuică de boambe (înțelegeți corcodușe sau zarzăre, cum doriți). O licoare pentru zei, față de horinca noastră trăsniță, din Ardeal, care „intuneacă mărgele”, vorba poetului. Drumul de întoarcere: Balaci, Zimbreașca, Berca, Răcșoi, Roșiori, Videle și București, pare foarte lung, acum „la întors acasă”. De-atîta meșet pe jos, de-atîta umblet, simt că mă dor al naibii picioarele. Ultimele sute de metri, din Basarab la Gara de Nord, le-am făcut țirș-grăpiș. Credeam că, ajuns la rudele mele, voi dormi buștean, neintors. M-am înșelat. Prin fața ochilor se perindă chipul lui Marin Preda, cel din fotografia atît de expresivă a lui V. Blendea. Ochiul aceia iscoditori și-acum mă urmăresc.

Teatrul Național — un teatru deschis?

(urmări din pagina 9)

CONSTANTIN CUBLEȘAN

ale dramaturgiei, fără a exclude însă experimentul, în cel mai bun și nobil înțeles al cuvintului.

3. Nu cred că trebuie să facem vreo deosebire între piesele care au acces pe scenele Naționale și piesele ce au acces pe celelalte scene. Bine ar fi ca Teatrele Naționale să fie acelea care să lanseze și să impună, de regulă, în peisajul nostru teatral titluri și autori noi (Naționalul clujean s-a străduit în ultimii ani și nu fără rezultate multumitoare în acest sens). Din păcate însă, o mulțime de alți factori — și nu așa zice în ultimul rând extraartistici — te conduc spre titluri mai puțin semnificative, spre autori mai **comozi**, realizând astfel spectacole de **serviciu**, care sînt programate a face **anumite servicii**, și astfel profilul teatrului cunoaște oscilări de la o stagiune la alta, absolut normale în fond, în condițiile unei dinamici culturale atât de marcante. De fapt, la Cluj-Napoca, în ultima stagiune ne-am îndeplinit parametrii de plan cu piese românești de actualitate, de bună calitate. Acestea au contat în primul rînd pentru noi în politica repertorială, de a forma un adevărat public de teatru, un public **profesionist**, și ne bucură să-l putem numi astfel pe cel clujean. Piesa românească cea mai căutată de public este aceea care vorbește **sincer**, deschis, curajos, despre problemele lui de azi, în care se regăsește cu idealurile sale, cu tristețile și bucuriile sale de fiecare zi. Evident, fără rabat la calitatea artistică.

4. Scenele Teatrelor Naționale cred că trebuie să fie adevărate laboratoare de desăvîrșire a artei actoricești, regizorale etc., nu numai pentru tineri. Cred că pentru un tînar mai ales, perspectiva de a ajunge să joace pe scena unui național trebuie să fie un ideal suprem. Dar, de fapt, nu este așa. Tinerii de azi visează să ajungă prin orice mijloace, la Teatrul Mic, la Teatrul de Comedie, la Teatrul Nottara, la Teatrul Gulești, la Teatrul Creangă, chiar la Teatrul Tănase ori la Teatrul Vasilescu din Giurgiu cu o sală de spectacole în București, chiar și la..., chiar și la... numai să fie cit mai aproape de platourile televiziunii, ale cinematografiei... Există o casă de filme care nu funcționează în numerotarea celor 5 Case de filme românești. De ce n-ar putea fiinta aceasta la Cluj, la Iași, la Craiova? Și să vedeți atunci cum vor crește cotele teatrelor de provincie, ale **Naționalelor din provincie!**

5. Publicul nu se formează într-o stagiune sau în două. Pentru a-ți forma un public de teatru este nevoie de ani de zile de muncă, de preocupare asiduă în acest sens. Publicul clujean, de pildă, nu mai este azi același cu cel de acum zece ani. Devenind un mare centru industrial, Clujul a înregistrat o adevărată infuzie de tineret, dar un tineret de o pregătire culturală și artistică medie, care trebuie adus spre teatru altfel decît cel universitar. Aceasta nu înseamnă însă rabat la calitate, coborîrea ștachetei, dar nici nu înseamnă aventurarea în experimentări și teribilisme de dragul **moder**. Un astfel de public trebuie apropiat de teatru printr-o serie de spectacole pe care el să le priceapă, să le accepte, să și le însușească, să prindă gustul de a veni la teatru. Trebuie să fie de fapt spectacole **școlă** în formarea criteriilor estetice de apreciere. Cred că ultimele două stagioni, (chiar dacă unii critici de teatru mai subtili ne-au urecheat pe ici pe colo în presă pentru spectacole prea **euminși**), spun deci, ultimele două stagioni clujene s-au fixat pe această idee și rezultatul este că azi publicul a început să meargă din ce în ce mai sigur pe **mina noastră**, să ne urmeze, umplînd sălile la piesa românească de actualitate, dar și la Shakes-

peare, la Tennessee Williams, la Molière, la Feydeau etc.

6. Fără îndoială, ca să existe, ca să fie un teatru viu, Naționalul trebuie să rămîna deschis spre toate formulele de teatru, spre toți autorii dramatici, indiferent din ce **grupări** fac ei parte. Este o condiție fundamentală de a exista fără a fi dependent de o **mişcare** sau alta a **ideilor** teatrale, rămîind mereu **el însuși**, personalitate vie, activă, în peisajul teatral al țării.

7. Evident, nu! Dar nu numai din vina lor!

MIRCEA RADU IACOBAN

se constituie politica teatrală a marilor scene? Iată cîteva (cunoscute) criterii. Primul: păstrarea marilor valori, validată în timp și înscrisă în tezaurul artistic național (motiv pentru care programăm în continuare „Chirița în provincie”, spectacol ce ține afișul, la Iași, de 130 de ani!). Apoi, readucerea în atenție a textelor din fondul de aur al dramaturgiei clasice românești. (Aici s-ar mai cuveni un supliment de argumentare: vorbim în toate prilejurile cu înfinit respect și adîncă prețuire despre Eminescu, dar în librării nu vom găsi mai niciodată o carte de versuri purtînd semnătura **Luceafărului**, ne extaziem în fața artei cuvîntului la Creangă — și nici cărțile lui Creangă nu le vom afla în stand decît... accidental. Așa-i și-n teatru — clasicii la loc de cinste, dar... unde ni-s clasicii? Investigațiile se epuizează în jurul aceluiași „pachet” de 10-15 piese, de multe ori obiect al demersului regizoral egocentric și, în consecință, cu prezență metoteorică pe afiș. Prin **permanența clasicilor** eu unul înțeleg nu numai o permanență spirituală tutelară, ci și una fizică, prin prezența operelor în contemporaneitate cu însăși ființa ei adevărată.) În al treilea rînd, un Național este îndreptățit (și obligat) să propună restituiri, dar mai ales să impună piese noi, în primul plan al interesului situîndu-se textele cu inserție decît în problematica actualității. În fine, ar mai fi de vorbit despre atitudinea față de dramaturgia universală, clasică și contemporană, despre nivelul de la care un text poate interesa una din instituțiile noastre. Deci, după cum se vede, nu criteriile de stabilire a repertoriilor sînt atele în cazul naționalelor, ci înălțimea la care este așezată stacheta!

4. De regulă, Naționalele sînt scene de **confirmare** și mai puțin de **afirmare**. E bine și nu-i bine. Cele mai multe dintre piesele noi sînt lansate de către teatrele — să le spun astfel — „de rînd”. Ades, Naționalele se mențin într-o anume rezervă, așteptînd validarea din partea criticilor și abia după aceea procedînd la includerea textului în repertoriu. Justificată oarecum, această atitudine ascunde și destulă comoditate. Sigur că un nume nou și un text nou implică o doză de risc, dar riscul face parte din regula jocului. În stagiunea trecută am montat trei piese românești în premieră absolută; m-aș bucura să putem menține un asemenea **ritm** în fiecare an. Cel mai simplu este să așteptăm recomandările C.C.E.S. ori să-ți mai arunci ochii pe textele aduse de toba poștaşului — dar asta aduce a funcționarism cultural; un teatru, și cu atît mai mult un Teatru Național, se cuvine să **determine**, să **provoace**, să se implice hotărît în destinul dramaturgiei noastre. Avem, la Iași, un cenacul de dramaturgie, organizăm spectacole-lectură cu public, spectacole-dezbateri și, după o asemenea cernere, ideea de risc se subtiliază în favoarea celei de certitudine. Cît despre partea a doua a întrebării... ehei, cîte nu s-ar putea spune! Cam toată lumea știe „ce calitate trebuie să întrunească operele dramaturgilor contemporani”, o știu chiar și... dra-

maturgii. În locul sumedeniei de criterii, în ce mă privește rețin doar atît: piesa să fie **născută**, iar nu făcută, să muștească de adevăr și să opereze în profunzimea fenomenului investigat. Celelalte vin de la sine.

5. Lucru ciudat, dar Naționalele nu se bucură de privilegiul în această privință, ci dimpotrivă! Interdicția de a se repartiza absolvenții al învățămîntului superior artistic la Teatrele Naționale mi se pare absolut păguboasă. La Iași, în ultimii patru ani s-a primit un singur absolvent, și acesta luîndu-și, repede, zborul către sudul fabulos în promisiuni de împlinire. Avem o trupă bună, dar, s-o recunoaștem, îmbătrînită; mare parte din repertoriul ce ni l-am dori rămîne inaccesibil — doar n-o să jucăm Shakespeare cu Juliete de 50 de ani! E foarte bine că se pregătesc actori pentru teatrele din România la Tg. Mureș, da-i rău că Iașul scoalește în cadrul Conservatorului (cel mai vechi din țară!) doar muzicieni și artiști plastici. Nu consider normal nici faptul că **toate** Casele de filme se află în Capitală (de ce?) și nici că Televiziunea utilizează la înfinit cam același pluton de actori (evident) bucureșteni. O clasă de actorie la Iași, oraș ce a pregătit actori celebri (inclusiv pe... rectorul I.A.T.C. București!) ar rezolva fericit eterna problemă a stabilității actorilor în Moldova, iar descentralizarea producției cinematografice și de televiziune ar contribui nemăsurat la modificarea **mentalității** actorului român. Care-i densitatea de talente pe metru pătrat de asfalt bucureștean? Enormă! Unii nici n-ajung să urce ani în șir pe scindura scenei! Cîeva trebuie, odată și odată, să întreprindă acțiunea hotărîtoare, pentru a permite tuturor Naționalelor (și nu numai acestora) să intre într-un spațiu de concurență leală și, desigur, stimulatorie, benefică pentru arta interpretativă românească în întregul ei.

6. Avem, la Iași, un public format; poate chiar cel mai bun public din țară. Rămîn, însă, zone în continuă mișcare (de pildă, cei 30.000 de studenți), cărora le destinăm acțiuni menite să se așeze în pregătirea aceluiași teatru, dar și în prelungirea acestuia. Nu-i locul și momentul să detaliez; țîn să precizez, însă, că după opinia mea, **tot spectacolului** îi revine rolul hotărîtor.

7. Orice scenă refractară la înnoiri moare „cu grabie”. Totu-i o chestiune de echilibru și măsură. Este loc (să nu uităm că Naționalele au și săli de Studiu) pentru orice experiment, dar și pentru spectacolele clădite în buna și verificata formulă clasică. Desigur, nu **formula** în sine asigură și garanția reușitei. Am văzut, pe ici, pe colo, actori care se cățăra impecabil pe funii, dar nu-s în stare să dea viață unui personaj credibil într-un spectacol în care eroul e pur și simplu om, după cum am întîlnit actori excelenți în teatru (să-i zic astfel) clasic, incapabili să-și „dea drumul” într-o reprezentare întemeiată pe fantezie și pe modalități de expresie diferite. Soluția, deci, nu-i ori-ori, ci **și-și**.

De unde vreți să știu?

CONSTANTIN MĂCIUCĂ

2. „Naționalele” trebuie să se situeze în avangarda inițiativelor de a menține în atenția publicului, a tinerelor generații, repertoriul permanent, dezvoltînd în montări cu marcate atribute de modernitate factorii de permanență ai operelor reprezentative. Conspicind ultimele șase stagioni — succedente primului Congres al educației politice și culturale socialiste — constatăm că au fost jucate piese de Alecsandri, Caragiale, Hașdeu, Delavrancea, Davila, Mușatescu, V. I. Popa, G. M. Zamfirescu, Efimiu, Blaga, Camil Petrescu ș.a., iar unele spectacole (**Hași Tudose**, **O scrisoare pierdută** — București; **Apus de soare** — Iași; **O scrisoare pierdută** — Craiova) s-au impus atenției prin exegezele regizorale și calitatea interpretării. În același timp, inscriindu-se într-o preocupare specifică întregii mișcări teatrale, a fost intensificată preocuparea de reconsiderare a unor piese care,

Octombrie

Intrăm în hainele de toamnă
ca niște animale ursule în pieile lor
ne spală aerul torential, singele
strălucește ca o armură de priinț
mîna mea te caută, umăr iubit
și obosit de așteptări
bine-ai venit pădure sălbatică
bine te-ai întors de pe mări
auzi, iubit, iubitule, picăia vorbelor
pe acoperișul prăfuit al lumii noastre
ori ție-e foame, ori ție-e sete
ori ție-e dor de codru verde
nu aștepta răspuns, nu m-aștepta
iluzia toarce în ochi fire de ceață
pînădește în noi ca o fiară, octombrie
mușcîndu-ne în fiecare dimineață

NICOLAE DAN FRUNTELĂ

din diferite motive, nu și-au ocupat locul cuvenit în repertoriu. După „restituirea” dramei Danton (Camil Petrescu) într-un spectacol monumental, Naționalul bucureștean a jucat, de pildă, **Gimnastică sentimentală** (V. Voiculescu), **Idolul și Ion Anapoda** (G. M. Zamfirescu), **Îfigenia** (Mircea Eliade). Comparînd înfăptuirile cu cerințele culturale, realizările nu au însă gradul de semnificație așteptat: nici prin numărul premierelor (numai 4!), nici prin varietatea repertoriului (opere importante n-au reținut atenția), nici prin calitatea acestuia (unele dramatizări după Creangă, Caragiale sînt însă-lări rudimentare). Deși în ultimele stagioni situația s-a ameliorat, dramaturgia din trecut nu deține încă — după opinia noastră — ponderea necesară, iar unele spectacole — lucrute grabit și superficial — n-au avut impactul artistic așteptat.

Contextualizat demersului general al culturii noastre, dezvoltate într-o fertilă interacțiune cu valorile artistice ale lumii, teatrul s-a impus și prin receptivitatea față de operele majore ale dramaturgiei universale, clasice și contemporane. Intemeind această răspundere culturală pe criterii de selecție mai ferme, extinzînd investigația asupra unor literaturi extraeuropene, dovedind un puternic magnetism pentru noutate, teatru au îmbogățit și diversificat considerabil structura repertoriului. În acest demers, „Naționalele” au oferit un exemplu pozitiv cînd au optat pentru texte de primă importanță exprimînd, în același timp, tendințe majore ale dramaturgiei mondiale. Această benefică deschidere este atestată, printre altele, de reprezentarea repertoriului clasic, de introducerea în circuitul scenei a unor opere-reper precum **Romulus cel Mare**, **Astep-tindu-l pe Godot**, **Generoasa fundație**, **Velasquez**, **Zoo story**, **Sinucigașul** etc., concomitent cu reevaluarea în noi interpretări a unor cunoscute piese de Camus, Mrozek, Ghelman, Nash, O'Neill etc. „Naționalele” n-au fost însă consecvente acestor principii și criterii, nesocotindu-și — nu de puține ori — datorita de a se menține în zona operelor de primă mărime, girînd și texte cu portanță ideatică minoră, facile, producînd o confuzie de valorilor. Motiv de serioasă meditație privind activitatea viitoare.

3. Impulsivitatea creației dramaturgice contemporane rămîne principala obligație a unui Teatru Național care dorim să fie un fecund laborator de creație, impulsivînd elaborarea unor lucrări de înaltă tinută artistică, acoperînd, într-un larg evantai de modalități artistice, problemele și interogațiile societății. Aceste pozitivism și sensurile majore ale contemporaneității. Fără îndoială, în această acțiune sînt angajate toate teatrele, printr-o concentrare a eforturilor realizîndu-se o puternică eflorescență a dramaturgiei care impune în dezvoltarea ei un moment istorico-literar distinct. În această „competiție” de definire mai exactă a principiilor culturale, de exercitare a comenzi sociale, se așteaptă ca „Naționalele” să se remarcă prin dimensiunea și calitatea programelor, prin exigența opțiunilor. „Naționalele” au înalta îndatorire de a se devota marilor literaturi dramatice, de incontestabilă valoare artistică, străbătute de un viguros spirit politic.

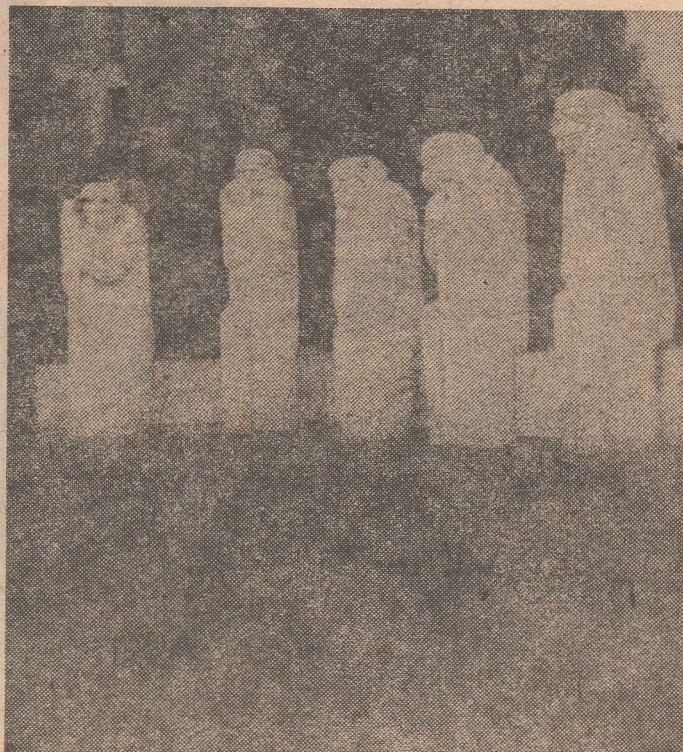
În acest spirit, pe scenele „Naționalelor” au fost prezentate în premiere absolute piese de Paul Everac, D. R. Popescu, Marin Sorescu, M. R. Iacoban, Sütö Andras, Romulus Guga, Tudor Popescu, Mihnea Gheorghiu, Dan Tărbilă, Al Sever, I. D. Sirbu, Kincses Elemer și a fost consolidată, prin montări de prestigiu, valoarea unor piese lansate de alte teatre. Reevaluarea de către naționale a pieselor din ultima categorie este o acțiune pozitivă fiindcă în multe cazuri acestea au fost impuse atenției publice prin reprezentările „Naționalelor”.

Două fenomene negative invită la o serioasă reflecție. Sennalez, mai intii, că unele piese reprezentative n-au fost privilegiate de „Naționale”, ci de alte teatre care au dovedit mai multă elarvitate și mai mare autoritate de decizie; mai mult, unele din aceste piese, omologate în repertoriul permanent, n-au intrat nici pînă acum în sfera de interes a unor „naționale”. Remarc, în al doilea rînd, abdicarea unor „Naționale” de la criteriul elementare de exigență, tuteînd scrierii minore, volatile care nu lasă urme în dramaturgie, ci, de multe ori, goluri în bugetul instituțiilor respective. Din păcate, asemenea fenomene cu efect frenatoriu par să persiste.

4. Întrebarea vizează, de fapt, „Naționalele” din București și Tîrgu Mureș, centre în care-și desfășoară activitatea institute de învățămînt artistic superior. Practica de producție se efectuează actualmente în studiourile institutelor. Uneori, studenții sînt solicitați în spectacolele teatre-

Acest număr este ilustrat de
artistul-fotograf A. MIHAILOPOL

lor, inclusiv ale „Naționalelor“, iar câteodată examenele de diplomă ale studenților secției de regie constau în pregătirea de spectacole cu trupe profesioniste. Aceste inițiative sporadice se cer dezvoltate într-un program unitar de integrare a studenților în activitatea productivă a teatrelor, în special al „Naționalelor“. Studenții primului an ar putea face figurație în spectacole, cei ai anilor doi și trei ar putea fi distribuiți în diferite roluri pe care experiența a demonstrat că le pot susține cu succes. Contactul permanent cu viața intimă a teatrului ar întregi în mod efectiv procesul de pregătire a studenților; apariția în reprezentării alături de actori ar contribui în mare măsură la îmbogățirea experienței artistice, evitându-se astfel dificultățile de acomodare a absolvenților cu viața complexă a instituțiilor de spectacol. În studiourile Naționalelor menționate ar putea fi organizate spectacole cu distribuții mixte de actori și studenți. Problema necesită o atență examinare de către Ministerul Educației și Învățământului și Consiliul Culturii și Educației Socialiste.

5. Educația estetică a publicului se înfăptuiește, desigur, în primul rînd, prin spectacol și, firește, prin spectacolul de calitate. Atragerea unui cit mai mare număr de spectatori, diversificarea structurii acestora în concordanță cu structura societății, amplificarea activității în deplasare și în turnee rămîn pe mai departe probleme centrale pentru teatrele naționale. Incontestabil, în rama ultimelor stagioni în această direcție au fost obținute rezultate superioare, relația cu publicul dobîndind amplitudine și complexitate, dar rezultatele sînt diferite de la o instituție la alta. Referindu-mă la aspectul esențial al spectacolelor în deplasare, Teatrul Național „I. L. Caragiale“ se recomandă printr-o activă preocupare pentru itinerarea unui mare număr de reprezentații (în fiecare stagione peste 170), în timp ce teatrele din Cluj-Napoca și Tîrgu Mureș (secția română) efectuează puține deplasări, nu acordă atenția cuvenită stagiunilor permanente sau microstagionilor.

Publicațiile teatrelor reprezintă și ele eficiente mijloace de informare și educație estetică. Caietul Teatrului Național „I. L. Caragiale“ (redactor responsabil B. Elvia) reprezintă în fond o revistă de tinută, 7-8 apariții pe stagione, iar Arlecchinul ieșean (al cărui conținut se cere mai atent determinat) este, de asemenea, o apariție notabilă. Unele caiete-program reprezintă veritabile exegeze privind arta teatrală, dar nu este mai puțin adevărat că altele se mărginesc să fie simple prezentări de distribuții. Posibilitățile Naționalelor privind educarea estetică a spectatorilor sînt, prin urmare, de parte de a se fi epuizat, propunînd o nouă temă de meditație și de fertile acțiuni.

6. Arta teatrală, asemenea oricărei arte, are un caracter dinamic. Fidele tradiției, dar demonstrînd o comprehensivă deschidere la dinamica seriilor social-culturale, „Naționalele“ sînt chemate să sprijine tendințele autentice novatoare în dramaturgie, tot așa cum în spectacol au obligația de a încuraja gnose regizorale apte să îmbogățească limbajul teatral. Se aud încă voci care argumentează obligația „Naționalelor“ de a cantona în formule dramaturgice și spectacologice „clasice“. Un atare punct de vedere ignoră, cred, caracterul deschis al conceptului „clasic“ care, de-a lungul dezvoltării artelor, și-a reevaluat continuu conținutul încorporînd viziuni și forme artistice caracterizate la vremea apariției ca „anticlasice“. Studiourile Naționalelor ar putea deveni epicentre de unor fecunde căutări, ocolînd însă exhibiționismele fără acoperire artistică sau care alienază semnificația spectacolului de cea a dramei.

7. Publicul cere teatrului, în ansamblu, și „Naționalelor“ în primul rînd, să se implice cu mai gravă răspundere în procesele de educare civică și estetică, să-și înalțe activitatea la cote calitative superioare. În acest cadru, „Naționalele“ au datoria să-și evalueze împlinirile, comparîndu-le nu cu propriile rezultate, ci cu noile cerințe ce reclamă o promptă și inteligentă restructurare a problemelor de activitate, o continuă elevare a calității artistice a reprezentațiilor. Consider că toate „naționalele“ ar trebui să demonstreze o perpetuă stare de insatisfacție, atribut distinctiv al spiritului creator, cu atât mai mult cu cît unele teatre au de recuperat decalaje frapante între obligații și îndepliniri, consecința inerțiilor și comodităților de gîndire. Am în vedere pe cele din Iași și Timișoara care, într-o vreme, au desfășurat o activitate neconcludentă. Rezultatele obținute în ultimele stagioni sub direcția unor autentici animatori — M. R. Iacoban și Lucia Nicoară — ne dau certitudinea că aceste instituții vor deveni importante centre de acțiune culturală. Așteptăm, de asemenea, ca Naționalul clujean să-și recapete personalitatea. Naționalul din Bănie, care și-a definit, în ansamblu, programul artistic, este solicitat să evite discrepanțele valorice declarate în spectacole. Naționalul bucureștean, care-și respectă blazonul de primă scenă, are la rîndul lui multiple posibilități de ridicare a activității la mai mare altitudine. Ținînd seama de complexitatea instituției, este necesar să aibă un efectiv director adjunct artistic, funcție care nu este onorifică (dar care poate onora), ci împovărată cu mari răspunderi.

Principalul câștig al teatrului în ultima perioadă îl constituie instituirea unui climat al valorii, iar „naționalele“ sînt chemate să se angajeze cu luciditate și ferocitate în acțiunea de consolidare a acestuia. Este o datorie conținută în statutul lor artistic, în obligația programatică de a fi principalele centre de animație cultural-artistică, instituții etalon ale unei mișcări teatrale care își afirmă impetuos și original forța de creativitate.

● constelația lirei ●

O farimă

Minunați-vă de arborii
pe care-î ning meteorii,
de duhul care ține-n picioare
doricul fir al candorii,

de aracii pe care se-nalță
corzile viței de vie,
de rîndunica roșie de mare
și de nebuna ciocirle,

de lămiul devastat de arșiți
sau de surusul ce rezistă nopții,
de brazil pipăind tîria
cînd lunecă-n adîncuri morții,

de trupul tău venind din astre,
înjînd spre astre, tot mai sus,
lut prometeic, o farimă
în raza fără de apus.

Asa grai-am

În marea de gheață a timpului
ca Zarathustra gredindu-și glasul
zdrăntos,

e-un luceafăr în mină
și-un flaut mic în buzunar
așteptînd aurora
cînd șerpilor se-ascundeau în șerpi,
lupii în lupi,
piatra în piatră
și timpul ridea nemilos.

Semnatura lucrurilor

Cînd pribegese precum prihorul
pierzîndu-și în tîrie zborul,
cînd mă aștern, neectar sălbatec,
pe aripa unei albine
și stupului rămîn oștălec,

VASILE NICOLESCU ■

O goana

Mai bine dai cu banul : ți-alegi viața
norocul are-o roată mult prea mare
cine-a-ndrăznit să-i iasă-ntr-o
sfruntare ? —
nebuni, indifferenți cu-n brici sub ceața...

Curg norii grei și vin într-o plinsoare
să stai într-o cutie ca paiața
ei, nici așa, — te trage-n deget ața
chiar de-ar putea durerea să te-omoare,

înfrîngerea cu trenul de satană
pierzi ori cîștigi, — cîmpia ta solzoasă,
un cîmp este imperiul, paradisul

Și nu mai știi cum ai pornit, — o geană
mai picură o lacrimă prisoasă
ai biruit, — și nu mai ești nescrisul.

Bolți funinginoase

'Dar vino iar din globul de mătase
o principesă de caiși în gîndu-mi
ești și-o armură, — te privește la rîndu-mi
gonind în zori coșmare fioroase.

Sînt prea romantic, — sufletu-mi prea
blîndu-mi
eu vin spre tine : umere sperioase
ce-mbrățișare-n bolți funinginoase
o lume sfîntă-n dragosti apărîndu-mi.

Și-s mult prea bun, — căței și copilandri
îmi însoțesc pribegii pași pe stradă
cum te aștept mereu, — sînt o ninsoare
de flori de vișin și-altoind mîxandri
tîria e aici smulgînd o pradă
cînd te sîrut destinu-i o prinsoare.

ADRIAN BELDEANU ■

Arghezire

Ar ghezi ghezi-mi-ar mina
care caută furtuna
cu tunete fulgerări
și cu nori la subțiori
ar ghezi ghezi-mi-ar ochii
ce se umezesc cu stropii
poeziei sale mari
cu tăis de premolari
ca virfuri de himalai
hăulind hăuri și văi
și acidă ca acidul
robustă precum e zidul
cum e ești să fii a fi
și-ar ghezi noapte și zi
ar ghezi ghezi-mi-ar fruntea
ce se sprijină pe fruntea
bricului de geniu bun
ca o lacrimă pe tun
ar ghezi ghezi-v-ar moartea
cînd puneți mina pe cartea
arghezită de bătrîn
cu sufletul alb de zin,
pupa-i-aș mina și gîndul
și-ar ghezi ghezi-ne-ar blîndul

GEORGE STANCA ■

Sunetul ca fîntă

'Spiritele, vezi bine, se-nclină în
mireasma schimbării

De parcă o turmă măruntă în pribegie
Dintr-o dată ar deschide
Un nou început printre vînturi
Spre cerul cel încă
Nepopulat.

Dar e ceva ce stăruie în orice lucru,
Mai pătrunzător decît
Însăși prezența pătrunzătoare a ruginii.

Pe cînd fiecare își ingrădește, în trudă,
Tărîmul de suflet și zgardă,
Unde nici ploaia nu mai poate răzbi
Prin metalice porți,
Pe cînd totul devine prea strîmt
Pentru puterea-nflorită-n însingurare,

Pe cînd însingurarea
Se-nclină-n mireasma schimbării,
Mai pătrunzător decît
Însăși prezența pătrunzătoare a ruginii,

E ceva ce stăruie în orice lucru !

VIOREL SIMPETREAN ■

La Topoieci

Mă-ndepărtez de naștere ca hoții
Ca un copil de moarte mă apropii
Se odihnesc femeile planetei
Cu sinii peste ierbi ca niște dropii

Ne-aduce vegetația în sînge
Microbul gabei ca pe-un manifest
În numele insectei care plînge
Culoarea frunzei astăzi o detest

Petalele suspină-n asfințit
Te-asezi în patul lor ca o mumie
Muzele naturii ard mocnit
Stiloul meu pe flori cu rouă scrie

Pe seve sînt gelos și pe izvor
Aș condamna la moarte zori și acte
Se due pe schiuri anii tuturor
Spre ghețurile albe și compacte.

ION LOTREANU ■

Vis de primăvară

Pădure, vrajă, ecou prelung al sufletului
meu
Natură vrăjită, pictată în nuanțe diamantii
Tomnatic înveșmîntată în nuanțe ruginii
Pădure de aramă, de fir de argînt
Toamna mă aduce iar în fața ta
Cu o acuară și o pinză pe care incerc
A fura frumosa ta culoare.
Cît de mult aș vrea exemplu a-ți lua
Și la oameni.

Tu ești răbdătoare și ai multă speranță
În ziua de miine,
Căci miine va fi iarnă, primăvară, vară
Și apoi iar toamnă
Iarna crengile-ți sînt albe, cu un alb puf
de nea,
Primăvara muguri mulți pe creanga ta,
Verde ești pădure toată vara-ntreagă.
Toamna ești cea mai scilpitoare
În nuanțe de aramă, aur și de argînt.
Cîte anotimpuri tu rabzi pe pămînt,
Cît vînt, cîtă ploaie, cît ger, cîtă ninsoare
Tu, a mea pădure, ești triumfătoare !
Căci tu crezi în miine, miine este miine
Iarnă, primăvară, vară și apoi iarăși
toamnă.

LUMINIȚA MIHAI ■

Malul ierbos

Malul ierbos și marginea apelor
susură îndelung prăvălindu-se-n dunga
luminii de lună. Trec printre sălcii și lasă
amnarele lor licuricii. Mai 'naltă e iarba,
mai încărcată de rouă așteaptă
întoarcerea
turmei din zori, așteaptă și crește mereu
ca un descîntec întors spre zenitul cu
stele.
Apele trec prin dunga luminii de lună,
apele
cîntă prelung, apele plîng în surdina,
iarba
tot crește mai deasă păseută de turmă.
Doar prin arini coboară un vînt oțelii
biciuînd zăvoaiele amintirilor — Sînt
malul ierbos și marginea apelor
prăvălindu-se îndelung prin dunga
luminii de Lună.

DUMITRU BALAEȚ ■

cînd mă întorc din cite-o frunză
și-abia mă regăsesc pe mine,
cînd mă întorc din dimineața
ca o spirală-n zbor, de lacrimi,
din gura stîns-a unui păstrăv
din zgrebenji ațitor patimi,
cînd toporașii țes mireasma
ca unui vis catapeteasma,
pe coala-mi albă-abia pictale
semnează lucrurile toate,
semnează nori și oseminte,
semnează pomii-n cartea mea
surisul tău de dinainte,
pină și firul alb de nea
își pune urma lui de stea.

VASILE NICOLESCU ■

Tirziu

Iubirea ta pe gînduri
Bovarică seară
Prin-streașina casei curgînd
Iubirea mea în cercuri
Tremurate
Hăituită de gînd
Bovarică noapte
Fără miez de lumină și ceară
Cuvîntul pe moarte
Mireasmă de nimfă incinsă
Dans ritual la ferestre
În transă
Cu mina întinsă
Ai lunecat fără veste
Spre bezna cărnoasă
De-afară
Și era mai demult decît seară
Și era mai demult decît noapte
Decît ceasul din urmă

Mult mai tirziu
Cu pasul în fugă spasmodic
Măsuram veșnicia
Necuprînsului nostru pustiu
Cînd m-am întors către mine
Plecăsem fără să știu.

Smerit și blind

fiului nostru Alin-Corneliu

Neclătinată flacăra
Întru lumina de taină
A pîntecului tău veghind
Aristie
Privește cum ard
Și bucură-te
Că a ta este slava
Cuvîntului meu
Aristie
Lună și soare noi doi
Căutîndu-se mereu
În vecie
Smerit și blind aștepta-vom
La porțile lumii
Neodihnitei noastre iubiri
Alin ca să vie
O, voi șopti
Iată pruncul
Ce mindru și drept
Peste noi judecînd
Aristie
De-acum putem și noi odihni
De-acum putem odihni
Aristie.

Crez

Mă-ntorc în mine însumi
De cînd mă simt Cuvînt
Departat de durerea
De a nu fi ce sînt
Eu simt că sînt lumină
Eu știu că sînt pămînt
Aștept să se desprindă
Cuvîntul greu de gînd.

CORNELIU MERLAU ■

CURIERUL LITERAR

Popescu Valentin. Astfel de versuri : „Miini calde înmiresmate ce scriu ne-
liniștea / de abur a singelui“ n-au nici un cusur, dimpotrivă ele fac dovada unei
sustinute și notabile priceperi poetice. Dar iată și altfel de versuri : „Întorc
capul la mersul tău ce / trezește în mine șoimii din umeri și coapse...“ care ne
edifică asupra faptului că mai aveți, totuși, unele lucruri de îndreptat, de eli-
minat, de prelucrat. Sîntem convinși că puteți face un salt pentru calitate. Vă
așteptăm. Lipan Gabriela. Să zicem că ar fi ceva, dar pină la poezie, drumul este
încă foarte lung. Același răspuns și pentru Hulupuc Marcel, Iulian Tirziu, Dan
Octavian Vindinivschii, Elena Murgoci, K. Lutroian. Așteptăm așa-zisele cronici,
dar nu înainte de a vi le solicita. Itofă Maria. Poeziile sînt prea slabe, nu pot
fi publicate. În ceea ce privește problema de muncă, trimiteți redacției noastre
un memoriu. Silviu Adrian. Pentru poeziile trimise, un categoric nu. Cît despre
păreri dv. privind romanul Săptămîna nebunilor, comunicați-le autorului. Elena
Lucian. Știm că în acel oraș sînt două bune cenacluri literare. Frecvențați șe-
dițele unuia din ele, sau mergeți la amîndouă. Alina Codreanu. Idei poetice
interesante, dar încă lipsite de știința scrierii versului. Mihai Drăgan. De foarte
multă vreme nu se mai poeziază, imitînd folclorul, astfel : Face-m-oi vioară /
zorilor la subsuoară / Să vibrez a bucurie / ziua spornică să fie. Manuela Ciobotaru.
Prea v-ați grăbit să ne trimiteți alte poeme care, ca și precedentele,
doar promit. Atît și nimic mai mult. Moraru Nicolae. Foarte modest fiind, recu-
noașteți că „Nu sînt statornic ca un Sfinx / ... / Nici Eminescu nu pot fi / ... /
Nu sînt Bacovia, nici Minulescu...“ Și, ca să ne convingeți cine sînteți, spuneti :
„Sînt doar un mic străin de lume...“ Și pentru atîta lucru trebuie să vă chinuți
să scrieți acest adevăr în versuri, neapărat în versuri ? ! Aurel Ciobotaru. Adre-
sați-vă Editurii Litera, unde, contra cost, puteți publica un volum de versuri.
Dar nici acolo nu e chiar așa de ușor precum s-ar crede. Mai altfel spus, veți
publica doar dacă poeziile sînt bune. Manuscrisele nu se înapoiază.

VICTOR NIȚĂ ■

Marea fără Ulise

6.

12 august

S-a zis că istoria se desfășoară după acest ciclu: Ordine-Dezordine-Dorință de Ordine; Convenții-Dispreț al Convențiilor-Convenții noi. Am putea, cred, să adăugăm acestui ciclu un altul: Mituri-Disprețul Miturilor-Mituri noi. Și dacă e adevărată o asemenea alternanță, ne aflăm acum undeva între „Disprețul Miturilor” și „Mituri noi”. Ulise face parte dintre miturile în declin. (Ca și Afrodita. Sau Don Quijote.) Julien Sorel, dintre cele în ascensiune.

Ceea ce înseamnă, însă, o schimbare de perspectivă: problema nu e că unele mituri mor, ci că ele devin inutile (murind tocmai pentru că devin inutile). Și, în acest caz, n-are rost, poate, să ne plîngem de dispariția lui Ulise. Mai normal ar fi să ne întrebăm: de ce nu mai avem nevoie de el?

Primul răspuns care-mi vine în minte este următorul: Pentru că, adesea, cel mai adesea poate, omul de azi nu mai visează Ithaca. Visează reușita. Și tot cel-ține departe de această reușită îl stînjenește. Ulise își putea permite să ajungă după zece ani în Ithaca. Ținta lui rămînea aceeași, la locul ei. El putea asculta vrăjii cîntecele sirenelor, ori se putea opri pentru o aventură cu nimfa Calypso. Penelopa îl aștepta în continuare, credincioasă, undeva la capătul aventurilor sale. Astfel că drumul spre Ithaca poate fi cit de lung. Ba chiar trebuie să fie cit mai lung. Cu cit Ulise va ajunge mai tîrziu, cu atît va avea mai multe de povestit. De fapt, el a devenit interesant tocmai întîrziind să-și atingă ținta. Dacă ar fi ajuns de la Troia în Ithaca pe drumul cel mai scurt, n-am mai fi avut *Odissea*. În schimb, neatînsă la vreme, o reușită se poate risipi. Și ce interes mai poate suscita azi cineva a căruia reușită, întîrziind, devine nesigură? Secolul nostru n-are timp să aștepte. Zece ani? Cîți ani răbdare să aștepte ceva atîta vreme? Arta ghionturilor face parte, probabil, dintr-o nouă mitologie.

Cîteva lucruri ar trebui, desigur, lămurite. La urma urmei, a dori să reușești e normal. Din păcate și Julien Sorel vorbește de reușită, ceea ce încurcă enorm totul. Încît, pe bună dreptate, încep să devii circumspect. Ce să faci cu adevărurile de care n-ai nevoie? De pildă, că e logic ca o haită să-și arate colții, nu să cînte Mozart; că ambițiile pot ține loc de idealuri; și că lutul creației n-a fost totdeauna curat. Nu e mai bine să le ignori? Marea e aici, la cîțiva pași, soarele arde, nisipul e fierbinte și cînd voi termina de notat acest gînd mă voi arunca în apă să înot. Nu merită să pierd o asemenea oră la mare gîndindu-mă că există, poate, unii dispuși să se bată pentru eternitate cu bita. Li privește Succes, domnilor.

13 august

Cineva brava zicînd că „dragostea este infinitul pus la dispoziția javrelor”. Dar asemenea declarații sarcastice nu reușesc decît să trădeze o sete rău ascunsă. Căci nu le face, bănuiesc, decît cineva care se simte răstîgnit între infinit și „javre” (ca să folosesc aceeași expresie care încearcă în zadar să ascundă, prin frondă ironică, o inimă vulnerabilă), fără să se poată dispensa nici de infinit, nici de „javre”. Mai mult, cel care vorbește astfel a înțeles, probabil, că infinitul nu folosește la nimic dacă nu-l împărțim cu cineva.

Parcă aud o obiecție posibilă: „Dar ce să faci cu dorința de a dăruți o parte din acest infinit dacă ai ghinionul să nu întîlnești decît javre? Ce valoare mai are un infinit pus la dispoziția javrelor?”

Bine, dacă ținem neapărat să luăm în deridere ceea ce iubim, să folosim același limbaj (deși înțeleg că obiecția avea în vedere javrele adevărate). Dar trebuie să recunoaștem un lucru, că atunci cînd sîntem singuri, sîntem singuri nu pentru că infinitul ne lasă singuri, ci pentru că nici o „javră” nu merită să i-l oferim. Ne lipsește tocmai „javra” careia să-i punem la dispoziție partea noastră de infinit, fie și ca s-o sîrtece. Fără infinit se poate trăi. Fără să-l visăm uneori, cred că nu. Dar infinitul nu mai are nici un preț dacă nu există nimeni alături de care să-l dorim. Un infinit fără „javre” nu mai e decît o singurătate fără limite și, deci, de nesuportat. O singurătate în care încetezi să mai strigi, pentru că nu mai ai pe cine, în care încetezi să te mai rogi, pentru că Dumnezeu nu te va auzi. Și ce ne-am putea ruga? „Dă-ne, Doamne, nu răcuprinsul, ci cîțiva metri patrați în care să ne asculte cineva și să ascultăm pe cineva. Dă-ne „javrele” pe care le-am disprețuit sau dă-ne norocul de a fi în locurile pentru alții”. Pentru că niciodată nu vom avea ce face cu infinitul păstrat exclusiv pentru noi, dimineața, la prînz și seara, felul întii, felul doi și desert. Nu ne vom putea desolidariza cu totul de lumea în care trăim, oricît de bune ni s-ar părea motivele care ne împing la asta. Facem reproșuri lumii și în aceeași clipă ne e foame de ea. O dorim și o respingem pentru că nu e așa cum am vrut-o noi. N-avem curajul să mergem pînă la capăt pe nici unul dintre aceste două drumuri. Nici nu putem iubi fără imputări, iertînd ceea ce ne contrariază, nici nu putem hotărî să fim intransigenți orice s-ar întîmpla. Undeva la jumătatea drumului ne oprim și luăm mereu totul de la capăt. Și foamea de lume. Și re-voalta împotriva ei. În felul acesta, ne pînsăm rînille și pe urmă ne smulgem pansamentele. Ne răstîgnim între infinit și „javre” sau visăm să se răstîgnească alții între infinit și noi.

Și cum ar putea fi altfel pentru cel care n-a știut să-și limiteze dorințele? Probabil, cînd dragostea e un finit pus la dispoziția „javrelor”, ea e și suportabilă și simplificată. Atunci, cei în cauză își pot astîmpăra foamea din acelasi os. Vor privi apoi stelele și vor adormi cu capetele pe osul respectiv care îi hrănește și îi leagă unul de altul.

Să nu mai invinovățim deci pe nimeni. Pentru că altă soluție nu există decît să consimțim că nu ne putem lipsi de ceea ce vrem, uneori, să ascundem sub un sarcasm de paradă.

Dealtfel, a fi misogin mi s-a părut totdeauna o prostie posomorîtă. Și bănuiesc că atenienii zîmbeau cînd Pericle declara malițios: „Despre femeile noastre mai bine nici o vorbă”. Ei știau că fără să iubească marea n-ar fi descoperit-o pe Afrodita, dar că s-au dus pe țîrm pentru a o descoperi.

Și tocmai azi marea e plină de pete de petrol. Afrodita ar ieși pe țîrm acum cu urme de grăsimă neagră pe brațe și în păr.

OCTAVIAN PALER

Simple note

Vrancea la București

La Muzeul satului și de artă populară s-a deschis deunăzi expoziția Vrancea — vatră de civilizație și de cultură, inaugurînd — cum ne făgăduiește programul — o serie similară în continuare, de reprezentări și de prezențări ale zonelor etnografice ale țării.

Idee fericită pentru care adresez de la început cele mai călduroase felicitări celor ce au gîndit-o și au purces la zămislirea ei. Este o desfășurare s-o vezi și o recomand cu entuziasm și pesimistilor, și coloricilor, ca pe o terapie reconfortantă — și celor bătrîni, și celor tineri, care vor să știe pe viu, din vechimi și străvechimi, ce ne-a preocupat și ce am înfăptuit, armonia de suflet și de cuget a băștinășilor, care ne-au dat basmul și cîntecul, cusătura și umeala, ca să-și îndestuleze năzuința de frumos și să-și împlinească nevoile de viață. Și am primit după vernisaj și spectacolul ce ni l-a oferit ansamblul „Miorița” de la Năruja, de dansuri și de melodii tradiționale, care m-au reproductat, după o întinsă existență risipită iremediabil, în adolescență — autentică plonjare în apele melancoliilor — cînd băteam potecile pădurilor de la Soveja și Vizantea; și parcă am înțeles mai

bine că nu-i o simplă întîmplare, poate, că din aceste meleguri ale Vrancei eterne au venit pe lume atît de multe valori, în atîtea varia-te domenii ale spiritului și minții românești. Pomenesc numai umbre, așa cum imi vin: mitropolitul Varlaam Moțoc, care ne-a lăsat celebra tipăritură de la Iași din 1643, Cartea românească de învățătură, scoasă pe cheltuiala domnitorului Vasile Lupu; pictorul Gheorghe Tattarescu; Ioan Mincu, care a întemeiat stilul național în arhitectura noastră; Alfons Saligny, profesorul universitar de chimie și academician, total uitat, spre deosebire de fratele său, eminentul inginer constructor Anghel Saligny; Duiliu Zamfirescu — clasicul literaturii noastre — nepotul de soră al arhitectului Ioan Mincu; Petre Liciu, marele actor; frații Longinescu, Gheorghe, chimistul și Ștefan, specialistul în dreptul roman, amîndoi ilustrînd catedre universitare; Simion Mehedinți — deschizător de drumuri în știința lui — care a fost cel dintîi îndrumător la noi al studiilor geografice, după metodele lui Alexander Humboldt și Karl Ritter; în fine, istoricul C. C. Giurescu și nu mai menționez pe cei ce se obîrșesc din vrînceni, cum ar fi, de pildă, biologul Dimitrie Voinov.

Și trecînd de la cei ce nu mai sînt, la aceia care au trudit cu rîvnele și dragostea lor, ca să ne aducă darul sărbătoreasc al Vrancei, de istorie și poezie, la București, imi

L. KALUSTIAN

Desene pe asfalt

Zeul din Weimar

Weimar. Camera în care a murit Goethe.

E dormitorul cel mai modest ce se poate imagina, atelier de lucru la ore tîrzii și spațiul genetic al unor capodopere. Pereții sînt acoperiți cu o tapiserie de un verde ocrotit, decorată geometric de motive florale ce amintesc faianța. Patul e acoperit cu o piapumă subtilă, vag portocalie. Un preș minuscul pe podeaua de lemn. O mescolară și — piesa cea mai de preț (preț emoțional) — a interiorului, un fotoliu banal. O fi cel de care vorbește Eckermann la 25 martie 1831? Goethe l-a arătat un fotoliu cumpărat la o licitație. („Din păcate — a zis Goethe — n-am să mă folosesc de el decît foarte puțin sau deloc, orice soi de comoditate fiind în contradicție cu însăși firea mea. După cum vezi, aici în cameră nu e nici un divan; șed întotdeauna pe vechiul meu scaun din lemn și abia de cîteva săptămîni încoace am pus să mi se adauge un fel de rezemătoare pentru a-mi sprijini capul. O ambiția de mobilă alese cu gust și comode îmi anihilează gîndirea și mă cufundă într-un soi de tihnă pasivă”). Da, cred că acesta e scaunul (fi văd re-

zemătoarea și micul suport pentru odihna picioarelor) și acesta e cubul de aer în care a respirat pînă în acea zi, a sfîrșitului, din 1832. Cu cîteva zile înainte Eckermann își notase părerile lui Goethe despre patriotism. Un poet are o singură cale de a-și sluji patria (patria operel): dacă-și dă „întreaga silință să combată prejudecăți dăunătoare, să înlăture idei meschine, să-și lumineze poporul, să-i purifice gustul și să-i înnobileze felul de a gîndi și de a simți...”

Pagina scrisă de Eckermann în chiar dimineața ce a urmat morții lui Goethe e zguduitoare. N-am citit niciodată rînduri mai pasionant-comprehensive, nici unul dintre titanii scrisului nu s-a exprimat atît de patetic istorisînd o scenă similară decît a făcut-o acest scriitor fără noroc preluînd parcă în cerneala lui o picătură din geniul aceluia pe care l-a invocat. Odată încheiată scrierea paginii și odată cheltuită picătura, Eckermann a redevenit ceea ce fusese înainte, dar ni s-a păstrat, în stare să-i justifice monumentul funerar ce i-a fost consacrat mai tîrziu, în Weimarul zeilor, aceste citeva fraze: „...întins pe spate, se odihnea de parcă ar fi dormit. Pe trăsăturile chipului său nobil și sublim, o pace adîncă își asternuse vîlul ei statornic. Fruntea impunătoare părea că încă mai gîndeste. Aș fi dorit să am o suviță din părul lui, dar cucernicia clipei m-a împiedic-

cat să i-o tai. Trupul zăcea înfășurat într-un cearșaf alb Friedrich a desfășurat cearșafu am rămas uimit contemplînd mușetea divină a acestor mîd re: pieptul peste măsură de ternic, lat și boltit, brațele și co-sele pline și cu o musculatură monioasă; picioarele mici și ar-rabil formate. Nicăieri, în nic- porțiune a trupului, vreo urmă îngrășare sau de slăbire (...). om desăvîrșit zăcea întins în mea, în toată frumusețea lui farmecul ce mă covîrșise m-a- cut să uit cîteva clipe că sînt nemuritor părăsise învelișul a- ta pămîntesc. Mi-ar fi întins r- pe inima lui — era... Hr- adîncă pretutindeni — și mi- întors fața în altă parte, lăsînd- curgă în voie lacrimile pe care le stăpînisem pînă atunci...”

Rocile dorm în dulăpic Goethe afirma că s-a conșta- atît de mult studiului lor înc- pierdut... colane de diam- Dorm în răcițe și monedele medaliele.

Intr-un ungher al curții a „arestat” landoul lui Goethe. asta fiindcă el nu mai poate- tras afară, pe ușa îngustă pri- cată de către restauratori. D- în firidă, landoul a fost sorti- nu-și mai miște niciodată gîg- cele roți...

GHEORGHE TOMOZE

Copou

Sînt la Iași — o, doamne, nu este primăvară sau toamnă să nu mă visez la Iași urcînd de unul singur Copoul, pentru că prin tălpile rînilte de mîngîierea lui să mă regăsesc visînd — sînt la Iași și ure cu adevărat pe Copou, avînd în creștet o toamnă botezată de miera vici și galbenul poamelor, de iocana teiului nîcînd mai dulce și sfînt, de saltul zimbrului înzănat în albastrul de Balașa și de liniștea leilor din virful dealului, mai plini de eleganță și mai stăpîni pe nemurire decît coamele desenate pe poarta Babilonului.

Iașiul înseamnă un insuficient desferecat sentiment de mistere, un du-te-vino de poteci serpuînd pe sub balcoane bătute de lună, printre castani îmbogății, o fugă de cal înspumat, uitînd de unde a pornit, terorizat de gîndul neajungerii la capătul pămîntului.

Am fost la Iași, acolo unde își fac veacul cei predestinați să ti-vească în argint scutul lui Achile. La Iași se fabrică oțel, am văzut-o cu ochii mei, faptul rostește evenimentul și n-avem decît să tresăl-tăm la consemnarea ei. Iași — izvor de oțel între izvoarele de oțel ale României. La poalele Cetățuiei, la ora cînd Buciumul erupe tandru, potolitor, a must, combinatul de uti-laj greu începe să fabrice oțel. O fără de comparație pagină a indus-triei noastre se consumă acolo, în marginea Iașiului și dacă cineva mi-ar cere să indic momentul din care m-am legat de viitorul său, ei bine, acel moment numește lan-sarea din etuva cuptorului electric a primelor semne materiale că oțel-ul născut aici există.

Am văzut o fabrică veche, Nico-lina, îmbrăcată în noutate și ambi-ție, pusă pe treabă, promițînd să i se adă, pe lume, de nume.

Am văzut niște fete topite de dra-gostea mătășii.

Am văzut clădirile multe și inspi-rat croite ale politehnicii, am ascultat uluit cite sînt în stare să facă studenții alături de dascălii lor și mi s-a părut că studențele Iașiului au cei mai fulgerători ochi din cîți s-au întîmplat să se afle în drumul meu pe cărările acestei toamne uni-versitare.

Am văzut abele cartiere ale Ia-șiului și zidurile sale bătrîne, nu-

Iubirea de frumos

Carpații

Am ținut în brațe la Tebea cîteva minute o carte la care medicul veterinar Radu Rey a lucrat un deceniu, primul voi în ființa deja tipărit. O carte de savant, în care acest compatriot nostru după ce a studiat la fața locului, în Elveția, Alpii, elaborează în amănunt un proiect asupra folosirii cu randament sporit a finețelor Carpaților pentru revitalizarea zootehniei românești.

Aveam sentimentul, citînd introducerea, că țin în mîini un lingou de aur din Munții Apuseni. Și voi fi dornic să aud și să văd cum această carte își duce lucrarea pînă la capăt, care înseamnă lapte și miere mai multă pe masa copiilor noștri.

Tot la Tebea am aflat că tribunului Groza, îngropat lîngă Iancu sub stejarul lui Horea, sătenii săi vor să-i ridice un bust, — un bust închinat jertfei sale de la 1848 pentru libertățile românilor transilvăni — și că întîmpină greutăți. „Nu-i uitați pe Buteanu și Groza, tribuni care au murit pentru cauza lui Iancu”, ne spune bătrînul patriot Toader al Tebei, cu cîteva zile în urmă.

Am citit cu durere că monumentul martyrian de la Niculițe din veacul al IV-lea, descoperire arheologică epocală pentru istoria noastră națională, se degradează vîzînd cu ochii. Vin ploile de toamnă în curînd și trebuie grabnic făcut tot ce se poate pentru păstrarea acestei averi naționale.

Ion Buzași, profesorul și publicistul blăjean, și-a susținut doctoratul cu o lucrare de sinteză, cea mai substanțială pînă acum asupra marelui patriot transilvan Andrei Mureșanu. Găsești o greu o editură care să publice această teză de doctorat importantă

IOAN ALEXANDRU

mai șoapte și numai dor, pornite spre nor într-o neostenită poftă de conversații peste decenii, peste veacuri. Ați numărat cite case memoriale și cite inscripții sînt pe străzile Iașiului?

Nu mi-a cerut-o nimeni, dacă s-ar întîmpla asta, aș numi Copoul locul geometric al sentimentelor pentru Iașiul de azi și dintr-o dată. Dacă aș ajunge la Iași fără să pot urea pe Copou, m-aș grăbi să decretiez că mi se refuză accesul în punctul cel mai înalt al universului. mersul pe creasta lui umezită de stele.

De două ori am urcat în această toamnă Copoul, măsurînd cu pasul căderea frunzelor și tornadele pă-trunse fără să ne întrebe prin de-fileele sufletului.

Nu-l cunosc personal pe prima-ru Iașiului, îl bănuiesc a fi, ca toți cei puși într-o asemenea post de fierbinte trăire, energie și devo-tat meseriei lui. Dacă aș ști că nu mi-o ia în nume de rău, aș spune cu voce tare ce gîndesc, și anume că nu romantismul este înclinația sa

decisivă, punctul-l forte. De-avea eu dreptate, înseamnă că fi putut să-și găsească mearc o în această toamnă răgazul de f-tate de oră pentru a urca în lîr-serii drumul alunecînd ca o propoziție moldovenească în- dul principal al trăirii româ- Ar fi observat, zic eu, absența săvîrșită a becurilor de cum tre-cofonadele bibliotecii univer-si-pînă departe, în umbra parcului tunicer de cameră subterană oțîva kilometri sub noi. În re-imi vin în minte restaurante nu de Iași e vorba, mîrturisesc unde luminile tipărit înutil în fon cu pretenția de faruri ma- resti, nu cumva să-ți scape neo-vești petele de pe gulerul cor-nilor.

Oricum, toamna alunecă fr- prin inimă, poate între timp se schimbă ceva, eu plec de la gîndind la clipa cînd, revenînd putea trăi ritualul regisirii Co-lui.

NEAGU UDROI

Durăm prin valori

(Urmare din pag. 24)

Unul salt înainte în lupta împotriva cancerului. Dovezile sînt abundente. Una dintre ultimele și cele mai importante este un tratament antitumoral care a demonstrat, în unele tipuri de cancer tratate la vreme, o supraviețuire superioară tratamentelor antineoplazice clasice.

Ce este tratamentul Leontopol? Explicația a obținut-o personal un trimis al revistei noastre în Spitalul de otorinolaringologie din București, unde specialistul român este șef al Serviciului de oncologie. „Produsul meu este experimental — a spus dînsul — și se bazează pe un fenol substituit; dintre alți componenți, menționez hidrochinona, care influențează metabolismul celulei canceroase, prin oxidoreducere. L-am aplicat de mai bine de 15 ani, cu rezultate promițătoare. Medicamentul a fost înregistrat de Oficiul de Stat pentru Invenții din București, în 1968 și brevetat la Londra în 1970. Cercetările efectuate evidențiază că hidrochinona poate fi utilizată ca produs antitumoral și antiinflamatoriu, fără un grad de toxicitate acută sau cronică în dozele aplicate de mine. În plus, este extrem de util, pentru că nu provoacă reacții secundare, iar administrarea lui este foarte ușoară (se prezintă sub formă de capsule).

Rezultatele lui Leontopol au fost surprinzătoare în cazuri de cancer la plămîni (mai puțin însă cel al celulelor mici) la sîni, vezică, intestinul gros și cancerul primar al creierului. Cazurile de aplicare a produsului au fost citate de dr. Leontopol cu ocazia prezentării descoperirii sale la cel de-al XII-lea Congres mondial de otorinolaringologie, care a avut loc la Budapesta în 1981.

Leontopol și-a început cercetările, cu o dăruire aparte, alături de chimistul Nicolae Andronescu, care acum 15 ani a observat efectele pozitive ale unei substanțe chimice în cazul unui bolnav de cancer. De atunci doctorul Mihai Leontopol a muncit fără răscalm. După ce a patentat rezultatul experiențelor sale, a tratat cîțiva pacienți cu substanța descoperită de Andronescu și a experimentat combinații pentru a concepe în final tratamentul care îi poartă numele.

„SEMENARIO”
4 august 1982

Un om de știință

Miine va sosi în țara noastră renumitul medic român Mihai Leontopol, creatorul unei terapii revoluționare împotriva cancerului.

În timpul șederii sale în țara noastră va prezenta medicamentul numit „Produsul L” pe care se bazează tratamentul antitumoral care îi poartă numele și care este administrat ca un tratament complementar postoperatoriu pentru a preveni recidiva și metastaza, ca radiosensibilizator împreună cu iradierile, ca agent stabilizator antiinflamator pentru procesul tumoral după radioterapie, precum și ca simplu medicament atunci cînd medicația clasică este contraindicată ori pacientul refuză alt tratament.

Doctorul Leontopol va demonstra prin conferințele sale importanța deosebită pe care o au cercetările efectuate în colaborare cu chimistul Andronescu.

„CLARIN”
16 august 1982

Leontopol în Mar del Plata

A sosit în țara noastră prestigiosul cancerolog român Mihai Leontopol, șef al serviciului de oncologie al Spitalului de otorinolaringologie din București, care urmează să țină miine o conferință în Mar del Plata.

La sosire, omul de știință a arătat că „nu vretind că așa fi găsit un remediu infailibil, iar pot să spun că am reușit să dăm înalț și să încetinim evoluția tumorilor, aungînd chiar pînă la dispariția lor”. A explicat, de asemenea, că prin intermediul „Produsului L” se acționează asupra celulei canceroase prin oxidoreducere, sistem care „a fost aplicat timp de mai bine de 5 ani în aproape mii de cazuri, mai ales în tumori cerebrale, ale pancreasului, ale Ńilor urinare și într-o formă de cancer pulmonar”. În acest sens, a indicat că în țara noastră există cel puțin 200 de cazuri de persoane bolnave care, dacă nu ar fi ost tratate, astăzi ar fi moarte.

Conferința pe care dînsul oaspete o va ține în mijlocul nostru se va referi la Acțiunea antitumorală a hidrochinonei în diverse patologii neoplazice. Experiențe în 16 ani de muncă și va avea loc la ra 11, în sălile hotelului Presidente. Va rezenta de asemenea, o expunere la Facultatea de medicină veterinară a Universității naționale din Buenos Aires, la societatea de urologie din La Plata și în auditoriul Laboratorului Montedison în Capitala federală.

„LA CAPITAL”
18 august 1982

Leontopol primește presa

Doctorul Mihai Leontopol, medic român e prestigiu mondial datorită activității ale de combatere a cancerului, va ține astăzi o conferință de presă, iar miine o expunere cu caracter medical.

Leontopol, a cărui sosire în țara noastră - luna trecută - s-a bucurat de mare șusnet în mediile de informare din Capitala federală, s-a deplasat în orașul nostru în compania medicului Felix A. Pedre-

ro, alături de care desfășoară de mai bine de un an o activitate comună.

Omul de știință român îi va primi pe ziaristi astăzi, la orele 11, la Hotel Presidente - Corrientes - 516 -, iar miine, la 19,30, în Lavalle 253, etajul 7 „A” și va expune despre acțiunea antitumorală a „produsului L”. Medicii care doresc să participe la reuniune vor trebui să-și anunțe prezența la telefoanele 49596 și 724667.

În ultimii 15 ani, omul de știință român a continuat teoretic și practic extraordinara descoperire a chimistului Nicolae Andronescu. Acesta a constatat efectele pozitive ale unei substanțe asupra organismului unui bolnav de cancer. Activitatea lui Leontopol și-a cîștigat astfel girul unor prestigioși specialiști din România, Italia și Germania. De asemenea, „Produsul L”, pe care se bazează revoluționara terapie, a întrunit opinia favorabilă a organismelor oficiale din Italia și România.

„LA CAPITAL”
19 august 1982

În Rumania descubren un medicamento capaz le curar ciertas manifestaciones de cancer

La batalla contra el cancer avanza. El tratamiento del Dr. Leontopol, médico rumano que visitará Latinoamérica y nuestro país, acrecienta las esperanzas. La droga.

La década del '80 parece ser la de un gran salto hacia delante en la lucha contra el cancer. Fructos obtenidos de las últimas y más recientes es un tratamiento antitumoral que ha demostrado en algunas tipos de cancer, tremenda e importante sobre-vida superior a los tratamientos antitumorales clásicos.

Se trata del tratamiento Leontopol, producto de un estudio y experimentación del médico rumano Mihai Leontopol, quien durante los últimos años y en colaboración con el químico rumano Nicolae Andronescu, ha desarrollado una nueva sustancia que se llama „Leontopol”.

Este es el tratamiento Leontopol. La explicación de la obtención de este producto se encuentra en el artículo que se publica en el presente número de la revista „Clarín”.

Todos los días, largas colas de enfermos frente a la clínica rumana.

la nivel mondial în tratarea diferitelor tipuri de cancer.

Mar del Plata este privilegiată în acest sens, deoarece în orașul nostru se desfășoară un intens program de experimentare cu acest medicament și tratamentul respectiv; în viitor orașul va putea defini supremația în lupta împotriva groaznicului flagel.

Dar ne-am îndepărtat de povestea noastră... În 1977, Adriana trăiește în Constanța, Italia, și trebuie să fie operată de un chist care i-a apărut la sinul drept. „Eram tinără, fericită, și timp de patru ani am uitat de situația potrivnică... În decembrie 1980 începe odiseea mea, un pelerinaj prin lumea întreagă, pentru că din acel chist, aparent fără importanță, s-a dezvoltat o metastază în coloana vertebrală, în oasele mari ale bazinului și în plămîni”.

„Eram un caz disperat spune Adriana într-o lungă scrisoare pe care i-a adresat-o doctorului Mihai Leontopol și aminteste că la 30 iulie 1981 eram în fața omului de știință, fără să îndrăznească să sune de teamă că nu va fi primită”.

„La începutul lui 1982 mă întorc în Italia” spune Adriana Tutuianu. „Minune? ...Nu, realitate. Odată sosită la Siena, a-

asupra efectelor pozitive ale „Produsului L”, pe care se bazează tratamentul contra anumitor afecțiuni canceroase, ca și asupra altor chestiuni referitoare la lupta pentru eradicarea acestui flagel. Dialogul cu ziaristii, care a fost tradus din franceză de către medicul din Mar del Plata, a avut loc în următorii termeni.

— Domnule profesor, care sînt caracteristicile „Produsului L”?

— Produsul meu original este experimental și se bazează pe un fenol substituit; între altele componente ale sale se numără hidrochinona, care influențează metabolismul celulei canceroase prin oxidoreducere. L-am aplicat de mai bine de 15 ani cu rezultate promițătoare și cercetările efectuate evidențiază că hidrochinona poate fi folosită ca produs antiinflamator și antiinflamator, fără grad de toxicitate acută sau cronică în dozele aplicate de mine; în plus este extrem de util, căci nu produce reacții secundare iar administrarea lui este simplă.

— În ce cazuri s-a aplicat medicamentul?

— Produsul L a fost administrat în următoarele situații: ca tratament complementar postoperatoriu pentru a preveni recidivele și metastaza; ca radiosensibilizator alături de iradierii; ca agent stabilizator antiinflamator pentru tratarea tumorii după radioterapie și ca simplu medicament atunci cînd medicația clasică este contraindicată sau pacientul refuză alt tratament.

— Ce informații ne puteți da despre rezultatele obținute în anumite forme de neoplasm al laringelui, urmînd tratamentul „L” combinat cu radioterapia?

— Avînd în vedere rezultatele obținute cu produsul meu, ca și relativa radiosensibilitate a anumitor cazuri histologice de tumori avansate ale laringelui, eu am asociat aceste metode cu radioterapia în scopuri curative și am aplicat-o asupra a 44 de pacienți dintre care unii au stat sub observația mea mai bine de 5 ani. Este știut că în tratarea stărilor avansate de cancer al laringelui o operație este, adesea, strict necesară, iar radioterapia este aplicată ca simplu paliativ. Rezultatele obținute prin metodele asociate nu conduc la o evidentă îmbunătățire în leziuni locale, în unele cazuri la vindecarea lor, iar în cele generale, la un înalt procentaj de supraviețuire. Tratamentul poate fi aplicat și în alte tipuri de tumori.

— Care sînt aceste rezultate?

— Răndamentul „Produsului L” a fost bun în cazul tumorilor cerebrale, al cancerului la pancreas și la căile urinare (vezică) și mai ales în unele forme de cancer la plămîni și metastaze sau ale cancerului pleuro-pulmonar.

— La ora actuală, dîncolo de activitatea dumneavoastră personală, cum apreciați lupta împotriva cancerului în lume?

— Este o luptă care se duce în toate țările lumii; și noi putem ajuta prin metoda noastră; o metodă revoluționară, neîntîlnită în metodologia veche.

— Din punct de vedere statistic, care ar fi rezultatul muncii dumneavoastră de 17 ani în acest domeniu?

— Nu este momentul să vorbim despre statistici, pentru că avem cazuri grave pe care înainte de a ajunge la o concluzie trebuie să le urmărim, pentru a vedea cum se comportă, în România și sperăm să putem face asta și în Argentina, luăm cazuri de același tip anatomic-patologic și aflate în același stadiu al bolii.

— Care este opinia dv. despre metodele tradiționale de luptă împotriva cancerului?

— Sînt bune, însă cred că a noastră este mai bună și în același timp, îi poate ajuta și pe alții.

— În acest sector al medicinei, diagnosticul precoce este în continuare important, nu-i așa?

— Diagnosticul precoce în cancer, ca și în alte boli, este extrem de benefic în tratarea pacienților. Cum acționează hidrochinona asupra celulelor neoplazice? Este foarte greu să răspund la aceasta, pentru că ar fi foarte greu de înțeles pentru public. Pot să vă spun însă că datorită utilizării medicamentului, tratamentul este facilitat (pe cale bucală) și că efectele secundare practic nu există.

„LA CAPITAL”
30 august 1982

Ați citit deci? Ați văzut? Vă rog să-mi spuneți ce ați face în locul meu, gazetar român, dacă ați ști toate acestea, dacă ați ști și că ați propus de cîteva ori realizarea la televiziunea română a unor filme despre tratamentul doctorului Leontopol, ca și despre mințile excepționale pe care le avem în medicină, ațișia oameni consacrați și recunoscuți ca Eugen Proca, Constantin Arseni, Ion Juvara, Ștefan Berceanu, Simion Purice, Dorin Ștefăniță, Dan Setlăceac, Panait Sirbu, Dorin Gavrilău, Dumitru Burlui, Mircea Olteanu, precum și a celor pentru care Flacăra a luptat: Ștefan Odobleja, Mihai Iubu, Vasile Boici, Ion Chișiu, Tina Covaliu, Ioan Pușcas, Florea Dinu, Teodor Caba. Ce-ați face, în locul meu, dacă ați ști că oameni condamnați sînt sculțați din moarte și oameni bolnavi grav sînt astăzi teferi datorită valorilor pe care le avem în medicină și ați vedea în același timp că aceste valori nu sînt în starea lor superlativă de funcționare.

De ce presa argentiniană înaintea presei noastre? De ce să nu publicăm noi comunicatele de presă normale pentru a finaliza noul, pentru a profita noi în primul rînd, noi, românii, de gîndirea celor mai buni dintre noi într-un domeniu sau altul?

Țara luptei pentru nou ca unică soluție a salvării, supraviețuirii și propășirii ei, România, cere tuturor fililor ei abnegație, curaj permanent și onestitate în această luptă pentru binele oștesc.

ADRIAN PAUNESCU

PRIMER CONGRESO LATINOAMERICANO DE PARAPSICOLOGIA SEGUNDO CONGRESO ARGENTINO DE PARAPSICOLOGIA

Mihai Leontopol și lupta sa împotriva cancerului

Mar del Plata — „Mă numesc Adriana Tutuianu, am 31 de ani și printr-un capriciu al sorții, am fost condamnată la moarte în august sau septembrie 1981, fără să mi se mai ofere nici cea mai mică speranță; și totuși...”. Aceste rînduri intruciva dramatice, parcă ieșite dintr-un roman, nu sînt decît cuvintele unei femei condamnate la moarte, aflată în ghearele unui rău care face ravagii în lume cancerul...

Un rău milenar care nu ține seamă de sex, vîrstă, stare socială, religie sau culoare a pielii, un rău care a fost și continuă să fie studiat în lume cu toate mijloacele tehnice și științifice de care dispune omul; în România, care ocupă un loc de frunte în această luptă, există cercetători renumiți, de talia lui Mihai Leontopol, un profund cunoscător al temei.

Mar del Plata l-a primit pe doctorul Mihai Leontopol așa cum sînt primii cei care au ceva de oferit în speranța unei vindecări posibile a celor ce și-au pierdut credința de a mai reveni la viață... Creatorul unei revoluționare și eficiente terapii împotriva anumitor tipuri de cancer (la vezică și plămîni) a fost primit de către doctorul Felix A. Pedrero, vicepreședinte al Centrului medical de informare și Bibliotecii de terapeutică celulară și citoplasmatică pentru America Latină, alături de care a inițiat o serie de manifestări științifice și convorbiri medicale pentru a informa cercurile medicale din Mar del Plata și din întreaga țară despre posibilitățile oferite de „produsul Leontopol”, care a stat la baza unor certe succese

proape că sînt vîrîtă sub microscop. Trăiesc?... Da... trăiesc, și tot timpul simt nevoia să plîng de bucurie... Trăiesc!”

„E frumoasă povestea... povestea vieții” spune doctorul Leontopol. „A bolnavilor vindecați pînă acum — și mă refer la ultimii 16 ani —, dintre care unii continuă să trăiască”, apoi remarcă pe deplin convins: „desigur că în acești 16 ani au murit și oameni sănătoși”, după care afirmă pe ton reflexiv: „Cum să nu moară atunci bolnavii de cancer?”

„Nimeni nu poate pretinde, și nici eu nu o voi face, că poate indica numărul celor care nu mai sînt sau al celor care au mai trăit mult timp datorită tratamentului nostru” indică doctorul Leontopol, și adaugă: „Misiunea mea va fi să răspîndesc în lume această speranță, pentru aceasta mă bucur de creditul unor cercetători din Italia, Germania și România, chiar președintele nostru, Nicolae Ceaușescu, este un hotărît incurajator al importantei activități a cercetătorilor noștri”.

„EL ATLANTICO”
20 august 1982

Despre Dr. Leontopol Lupta pentru a învinge cancerul

Așa cum s-a anunșat la timpul potrivit, a avut loc conferința de presă a doctorului Mihai Leontopol, creator al unei revoluționare terapii împotriva cancerului, care a avut o extraordinară rezonanță în multe țări din Europa. Omul de știință, care este asistat aici de medicul din Mar del Plata, Felix Pedrero, a dat explicații

■ Lăcătușul de revizie Dumitru Andrioiu din Roman este un talentat și pasionat constructor de căsuțe în miniatură. În decurs de 13 ani, el a realizat la traforaj miniaturile a peste 60 de case memoriale aparținând unor mari personalități precum Tudor Vladimirescu, Alexandru Ioan Cuza, Mihai Eminescu, Ion Creangă etc. pe care le-a prezentat în 20 de expoziții organizate în diferite orașe ale țării. (Gheorghe Irimia, Roman, str. 23 August nr. 5).

■ De pe meleagurile natale ale bardului de la Mircești ne scrie Dumitru Păpușoiu. El ne informează că, prin forțe proprii și cu sprijinul organelor locale, locuitorii renumitei așezări de pe malul Siretului au realizat în acest an importante obiective gospodărești-edilitare, între care alimentarea cu apă potabilă a satelor Răchiteni și Izvoarele, noua școală cu etaj și cu 8 săli de clasă din fugani, a căror valoare depășește 4 milioane lei, și și-au propus să renoveze casa-monument istoric aparținând vornicului Alecsandri.

■ Spicula din răspunsul trimis de Consiliul popular al județului Botoșani cetățeanului Mihai Bădiță din București: Realizarea acumulării Stăuceni reprezintă o problemă majoră, cu implicații deosebite, ce stă în atenția comitetului executiv al consiliului popular județean. Pentru stabilirea definitivă a amplasamentului acumulării s-a hotărât, printre altele, organizarea unei discuții colective, cu participarea tuturor factorilor interesați.

■ Nicolita Măleanu din București, alea Ariniș nr. 1, sectorul 6: Profundă recunoștință doctorului Liviu Marta și ajutorilor sale de la Institutul de oncologie București care, dovedind o înaltă competență și omenie, au avut curajul să mă opereze la înaintata vârstă de 78 de ani. Am fost redată vieții și familiei într-un moment când nu mai aveam nici o speranță și iată că, acum, după 6 luni de la operație, mă simt foarte bine și le mulțumesc.

■ În numele locatarilor blocurilor P.c. 64, 62, 60, 58 și 56, Asociația de locatari nr. 136 din Oradea ne roagă să intervenim neîntârziat pe lângă conducerea întreprinderii textile „Crișana” din localitate spre a o determina să pună capăt zgomotului insuportabil produs zi și noapte de motoarele unei secții productive aflată în funcțiune în imediata apropiere, întrucât din cauza gălăgiei oamenii nu se pot odihni, copiii se trezesc din somn și pling.

■ Centrala de construcțiomontaj București, Comitetul de partid, ne informează că cerea muncitoare zugrav Lupu Ioana din cadrul Grupului de șantieri nr. 2 a fost rezolvată favorabil, în sensul că i-a fost repartizat apartamentul 69, cu două camere, în bl. 5 din alea Securilor.

■ La restaurantul „Terasa” din Geoagiu-Băi — ne semnalează Vasile Băjenaru din Piața Neamț — clienții care vor să servească mici sint obligați de ospătari să consume și cite o friptură la grătar, altfel nu sint serviți. Asta în timp ce, la mesele de-alături, prietenii și cunoștințele amfitrionilor se ospătau din belșug și necondiționat cu unul și același produs: mici.

■ Consiliul popular al județului Cluj, comitetul executiv: La data de 31 august 1982, petiționara Maria Cristorean a fost reînscrisă ca finisoare la întreprinderea de mătase „România Muncitoare” din Cluj-Napoca și, așa cum a solicitat, i s-a asigurat posibilitatea de a lucra în două schimburi.

■ Aproape 200 de muncitori, intelectuali și alți oameni ai muncii din comuna Mănciu, județul Prahova, ne-au trimis o petiție prin care își exprimă totala nemulțumire față de suspendarea cursei auto de pe ruta Vălenii de Munte — Brașov și, prin intermediul nostru, roagă pe cei în drept să reanalizeze situația și să revină asupra acestei hotărâri pripite.

■ Comitetul executiv al Consiliului popular al județului Argeș, ca răspuns la sesizarea petentului Popescu R. Ilie, ne încunostește că, pentru abaterile săvârșite, Crețu Victor, vicepreședintele Consiliului popular al comunei Negrași, a fost pus în discuția comitetului comunal de partid și sancționat cu „muștrare”, iar pe linie administrativă i-au fost reduse cu 10 la sută retribuția și indemnizația de conducere pe timp de două luni.

■ Sintem o familie de mici meseriași în vîrstă și bolnavi, care ne asigurăm traiul modest de fiecare zi producînd și desfăcînd pe plată liberă umezașe și culere de lemn. 16 ani am dus-o astfel. Acum însă, deși

Scrisoare comentată Dolce farniente

■ Il criticăm pe cite un ins sau îl criticăm pe mai mulți pentru faptele lor nesărate, și iată că vine, uneori, cite un purtător al dumnealor de cuvînt și ne spune spășit: Da, dom'le, am cercețat, cutare-i într-adevăr profund vinovat. A făcut și a dres... dar și noi, ai din fruntea colectivului, l-am lecuit. I-am dat o muștrare, ba pare-mi-se chiar și-un avertisment, să ne țină minte cit o trăi!...

Nu este, de pildă, și cazul răspunsului trimis Flacărei de întreprinderea de distribuție a energiei electrice București, ca urmare a unor note critice apărute în nr. 35 al revistei. „Vă aducem la cunoștință — glăsuiește, printre altele, înscrisura — că situația este așa cum o prezentați dv. Astfel, în cazul lui Alexandru Hersch, din Alea Postăvarului (...), contorul a fost înlocuit pentru verificare în aceeași zi, însă din neglijența personalului nostru de la centrul din bd. L. Sălăjan, nu s-a verificat în laborator decît la 15.XII.1981. Ca și cum această întârziere (de peste 4 luni! — n.a.) n-ar fi fost suficientă, abonatul nu i s-a comunicat rezultatul nici după ce pe sesizarea înregistrată la I.D.E.B. sub nr. 4210/20.04.1982 s-a pus rezoluția „Începeți să puneți lucrurile pe strîmbe? Nu-i frumos! (...Sic! — n.n.). Rezolvați imediat și răspuns cu scuzele de rigoare”. Vinovații de această situație se fac Vasile Cristu și maistrul Drăgan Constantin, care au fost sancționați disciplinar cu avertisment...”

■ Și tot așa, plastic și... în detaliu, descrie răspunsul și un al doilea caz, în care acuză grav pe vinovatul Păuna și conchide moralizator cum că... „în loc să meargă la blocul 4, electricianul trimis s-a dus la blocul 4 P și, negăsind abonatul acasă (...), i-a intrerupt acestuia alimentarea cu energie electrică. Greșala a fost reparată imediat cu scuzele de rigoare”. Nu știm precis dacă și Dumitru Păuna a fost... felicitat, cu... scuzele de rigoare bineînțeles, pentru „isprava lui”... întrucît vine tocmai aici încheierea cu clasicul... vă mulțumim pentru atenție, pardon!, pentru sprijinul acordat în vederea perfecționării activității, asigurîndu-vă totodată de loialitatea preocupărilor noastre... Etc., etc... Semnează ca director ing. Ardelean Dimitrie, iar ca șef de secție ing. Vrinceanu Gh.

■ Apă de ploaie! Nici măcar un cuvîntel referitor la măsurile de combatere și prevenire în viitor a unor astfel de regretabile metehne, din păcate cam multe la I.D.E.B. în ultima vreme. Aproape nimic despre... serioasa punere la punct (dacă poate fi vorba de așa ceva!) a celor cu adevărat vinovați... O moștră, deci, de răspuns formal.

MIHAI MERIȘANU

dispunem de autorizația necesară, ni s-a interzis să desfăcăm produsele muncii noastre, pe motiv că am strica... blazonul Pieței Unirii, și sintem puși în imposibilitatea de a ne asigura existența. (Teodora și Alexandru Popescu, București, str. Gimalău nr. 38 A, sectorul 2).

■ Întreprinderea de echipament electrotehnic București, pentru tovarășul Mihalcea I. Mihai din Cluj-Napoca: Arhiva întreprinderii „Electromagnetica” nu deține toate statele de retribuție din perioada 1946-1950 și de aceea trebuie să vă adresați Ministerului Muncii, Oficiului de evidență a documentelor de asigurare din București, precum și la Circumscripția financiară a sectorului 4 al Capitalei N.R.: Ni s-a expediat, totuși, o adeverință. Nu știm însă de ce ni s-a trimis nouă și nu i s-a trimis direct omului care a solicitat-o?!...

■ Asociația locatarilor blocului C-11 din București, șoseaua Alexandriei nr. 11: Linia membrilor asociației noastre este grav tulburată de personalul patiseriei amplasate la parterul blocului nostru. Nerespectîndu-se regulile generale de practicare a comerțului, aici se desface clientelei bere la habla, ceea ce ne produce mari neplăceri și un vacarm de nedescris. Vrem să se revină la profilul inițial al unității, acela de cofetărie.

■ Referitor la scrisoarea noastră nr. 7912/1982, primim din partea Consiliului popular al județului Călărași: Pentru a preveni și evita distrugerea teilor din preajma S.M.A. Budești, menționăm că aceștia au fost dați spre îngrijire cetățenilor care locuiesc în apropiere, iar în perioada de înflorire se vor lua măsuri speciale de protecție și culegere a florilor.

■ Subsemnata Doreana Altorora din București, sect. 6, bd. Păcii nr. 1, bl. 22 B, ap. 73, vă sesizez că la Oficiul poștal nr. 16 mi-au fost anulate cu multă ușurință abonamentele la o serie de reviste pe motiv că am întârziat două zile cu plata transportului acestor publicații la domiciliu. Mă deranjează nu atât nerestituirea integrală a banilor, cît mal ales modul birocratic de lucru al funcționarilor care puteau foarte bine să perceapă acei 0,25 lei per bucată odată cu plata abonamentelor, nu după aceea.

■ Consiliul popular al orașului Roman, ca răspuns la scrisoarea nr. 9202/1982: Într-adevăr, în blocul 10 din alea T. Vladimirescu există o serie de inși care tulbură liniștea colodatarilor și nu întreprin în mod corespunzător apartamentele ce le-au fost date în folosință. Li s-a dat termen ca, pînă la 1. X. 1982, să repare pe proprie cheltuială toate stricăciunile pe care le-au provocat.

■ În după-amiaza zilei de 26 iulie a.c., a dispărut de acasă fiul meu Daniel Fedorciuc, în vîrstă de 13 ani, și toate încercările de a-l găsi au rămas fără rezultat. Este blond-șaten, cu

ochi verzi, de statură mică; are un tic nervos — mișcă din cap de la stînga la dreapta și invers, cînd e agitat — fiind sub tratament medical hormonal și sedativ; ca îmbrăcăminte, are pantalon scurt și bluză bleumarin cu mineci albe. Vedeti fotografia alăturată. Cine știe sau află ceva despre acest copil îl rog din suflet să anunțe miliția sau direct pe mine, mama lui disperată. (Gabriela Fedorciuc, București, bd. Lacul Tei nr. 79, bl. 15 A, sc. 4, ap. 39).

■ Ministerul Muncii, Direcția forței de muncă: Pe 10 septembrie a.c., cu contractul de muncă nr. 246/1982, tovarășul Năstase Iordache din Pechea a fost încadrat ca profesor suplinitor la Liceul industrial de marină din Galați, catedra de navigație, cu o retribuție lunară de 2 060 lei.

■ În numele unui grup de consăteni, Vintilă Iepure din Siteștii Novaciului, Județul Gorj, solicită insistent redeschiderea neîntârziată a magazinului mixt din localitate, închis din motive obscure de luni de zile, și reamplășarea lui într-o clădire corespunzătoare practicării unui comerț civilizat.

■ Uniunea județeană a cooperativei agricole de producție Constanța ne informează că cels sesizate în scrisoarea înregistrată la noi sub nr. 8873/1982 se confirmă parțial. S-au luat măsuri pentru stabilirea ordinii și disciplinei la C.A.P. Arsa: președintele unității, Foamete Constantin, a achitat contravaloarea benzinei consumate ilegal și a fost obligat să acopere prejudiciul de 2 230 lei stabilit de organul de control în anul 1981, iar șoferului Marin Constantin i s-a reținut retribuția pe 4 zile cit a fost plătit fără a lucra. P. S.: Nu am reținut dacă... au fost și felicitări pentru gestul dumnealor...

■ Directorul Casei de copii școlari nr. 3 din București, tov. Gheb Statnic își exprimă bucuria față de gestul de omenie al cetățenilor Dumitru Neacșu, Ecaterina Malic, Sanda Ionașcu, Mariana Stănilă, Nicoleta Marinescu și al multor alora care, din proprie inițiativă, au dăruit copiilor fără părinți încăl-

țăminte, numeroase articole de îmbrăcăminte și jucării, au pus umărul la înfrumusețarea și buna gospodărire a acestei unități de ocrotire.

■ Consiliul popular al sectorului 6: S-a constatat că cele reclamate de locatarii imobilului din str. Tabla Buții nr. 54 sint reale și, ca urmare, s-a aprobat repartizarea unui apartament de 4 camere familiei Rădulescu Ion și a unui apartament de 2 camere familiei Tabbert Victoria, imobilul eliberat rămînd să fie folosit în exclusivitate de Cooperativa „Metalocasnica”.

■ Funcționara ceferistă Silvia Nadoleanu din București ne semnalează că Grupul 2 de șantiere, care construiește noul cvartal pe str. Polonă, colț cu șoseaua Ștefan cel Mare, a omis să acordeze conducta de evacuare a apei reziduale a locuitorilor rămase nedemolate la noul sistem de canalizare, ceea ce a provocat inundarea căminelor de apă și a curților aparținînd caselor a șapte familii de oameni ai muncii.

■ De la Consiliul popular al județului Tulcea primim un răspuns din care reținem că, în baza indicațiilor date, un număr de locuitori a produs și predat la C.L.F. Măcin răsăduri de roșii și legume, însă dintr-un viciu de formă banca refuză să le plătească. Pînă la urmă, problema s-a rezolvat, petiționarii și-au primit drepturile ce li se cuveneau.

■ De ce a trebuit, totuși, să se ajungă pînă aici și să treacă atîta vreme?

■ Gheorghe Takacs din Petroșani, alea Trandafirilor, bl. 2, se. 7, ap. 80, a cumpărat din depozitul din localitate o garnitură de mobilă de hol, tip „Drobeta”, însă după ce a plătit-o — ne scrie el — a constatat că nu i s-a livrat o măsura ce făcea parte integrantă din piesele garniturii. Responsabilul depozitului spune că așa i-a livrat-o fabrica din Drobeta-Tr. Severin. S-a adresat, deci, fabricii pe 7 I, 12 VI 1982, dar... tăcere pe toată linia.

■ Chiar, nimeni nu știe nimic?! ■ De citeva zile bune cablul subteran telefonic al blocului P3 a fost tăiat de lama unui bulldozer care execută lucrări de terasament. Strada se va betona. Vă închipuiți ce urmează: să se spargă betonul pentru a se repara cablul, să se rebetoneze strada ș.a.m.d. Solicităm repararea urgentă a cablului pentru a nu aștepta apoi săptămîni întregi venirea unui... ton. (Locatarii blocului P3, str. Dezrobirii 50, sect. 6, București).

■ Comitetul executiv al Consiliului popular Cluj-Napoca, urmare a memoriului adresat revistei de tov. Andreica Teodor, a decis reluarea circulației mijloacelor de transport în comun pe linia nr. 8, pe traseul inițial, respectiv Aeroport Someșeni — Piața Victoriei, începînd cu data de 21.VIII.1982.

■ Vă mulțumesc din toată inima pentru ajutorul pe care revista dv. mi l-a dat. Recursul a fost admis de Tribunalul Suprem, care a anulat sentința dată în cauză de Judecătoria Cimpina, precum și decizia Tribunalului județean Prahova, și a trimis dosarul spre rejudecare la Cimpina unde sper, în sfîrșit, că dreptatea va învinge. (Istok Hans-Otto, Codlea, Strada Nouă, nr. 51, județul Brașov).

■ O nedumerire și un îndemn exprimă scrisoarea tehnicianului Gh. Ștefănescu din Galați: în depozitul devenit neîncăpător al întreprinderii județene de valorificare și recuperare a materialelor refolosibile Galați zac stocate, de mai bine de un an, 500-600 tone sticlă-deșeu și nimeni nu catadicsește să le ridice. Este și motivul pentru care depozitul respectiv refuză să mai primească astfel de materiale.

■ Centrala construcțiilor montaj București: La reluarea activității sale de după accidente, șoferul mecanic Mitache Dumitru a fost trecut temporar pe un post de mecanic la parcul de conservare Străulești. Aici a muncit pînă la 24 iulie a.c., cînd i-a fost repartizată autoplatorma 23-B-4113, pe care lucrează și în prezent, neavînd obiecții.

■ Din partea Direcției județene de poștă și telecomunicații Gorj primim: Pentru că distribuirea presei către abonatul Paraschiv M. Vasile se face la ore tîrzii, așa cum dealtfel s-a confirmat, agentul poștal Dabu Ștefan, de la Oficiul P.T.T.R. Dănculești, a fost sancționat cu

diminuarea retribuției cu sută pe timp de o lună și sîtionat în mod serios a activității viitoare.

■ Multe ar fi bune la sinea balneoclimaterică Dornei — ne scrie, printre altele, Ștefan I. Decebal din București, Drumul Taberii, nr. 81 TD 3, ap. 58 — însă ceea ce produce nemulțumirea dintre beneficiarii de bilete problema meniurilor de la tînele-restaurant nr. 1 și acestea sint sub orice cîtit cantitativ cit și cal nu corespund baremurilor date. O explicație: perso cantinelor (cam 50-60 la mîi servește mesele tot... baremurile beneficiarilor de lete:

■ Primim de la Petru Co din Oradea, alea Apelor nr. 4, bl. X 8, ap. 2: O din cei peste 5000 de loc al cartierului „Nufăru” Oradea simt acut lipsa apartabile și a apei calde menaj întregul cartier este prost pîdit, magazinele alime sint prea puține, oamenii dispun de un chioșc de cere a presel. „Nufăru” e un loc al nimăului...

■ Consiliul Național al Ior, Trustul de lucrări hidrice speciale, ne face curcă, în urma cercetării celor nate de tovarășul Farn Marin și a discuției purta conducerea șantierului din du, începînd cu data de 13 tembrie a.c., petentul și luat activitatea de tractorist pe șantier.

Pagină realizată de MIHAI STANESCU

Poșta reacției

■ Ilie Mazilu — Baia de rîieș (Alba): Valoarea la care face autentificarea actelor vinzare-cumpărare din localiv de stat este ce rată de către părți, tînd mă de actualele prețuri de zare a imobilelor, dar nu puțin decît valoarea înscr contractului de construcție s actul de vinzare-cumpărare fondul locativ de stat și mai mică decît valoarea de gurare a imobilului ca transmite „Costică Ion București: Adresați-vă liului popular al sectorul domiciliu Petre Cămil Prundu (Giurgiu): Nu în niți condițiile legale. La de 53 de ani, aveți o ve în muncă de 1 an, 6 lun zile ■ Aurel Davidescu - șova: Programarea se face scrisoare adresată dr. dispensarul Hipodrom, str larov — Sibiu, iar tratam se efectuează numai în c ambulatorii, fără internare zurilor în spitalul de defea biu ■ Eugenia A. n —

La data decesului soțulu fiica avea împlinită vîrstă ani, și pînă la acea dată n mise pensie de urmaș, de poate beneficia de ajutorul citat ■ Gabriela Stănes București: În cazurile în unele apartamente au fost dute înainte de efectuarea rilor de consolidare, cote cheltuielile totale se suport către actualii proprietari l colae Costache — Buzău: pensafia pentru energie cordă pensionarilor ale pensii, fără pensie suplime nu depășesc 2 500 lei lui Elisabeta Paragină — Pa Boala tatălui dv. nu este legal ca mama dv. să f scrisă la pensie pentru lin vîrstă ■ Marinel Mustă Berezeni (Vaslui): Nu sint nizate licee cu profil de ■ Carlo Boninsegu — Vilcea: La Centrala edit Piața Școlii nr. 1, Buc ■ Adela Galin — Suceava: veți o vechime în muncă c mai 21 ani și 4 luni. Deci, deplini condițiile cerute ■ dan Dincă — Rm. Vilcea: vi s-a dat sub formă de i mut, la expirarea termc trebuie să restituiți ■ Ion — Băița (Hunedoara): prînderea de medicament Ion Șulea nr. 248, Bucureș 78 014 ■ Constantin Patrî Dealu Morii (Bacău): l în cazul în care veți rehtivitatea la unitatea un lucrat, va fi posibilă o no vizuire medicală în v reanalizării stării de sănă eventual a pensionării i invaliditate.

MARGA NEDEI

„FLACĂRA” nu ia în considerare scrisorile anime și nu primește acte originale. Scrieți-ne cît r concis. Și nu uitați să vă iscăliți. Precizați event telefonul unde vă putem găsi.

risori pentru „Flacăra”

întrebare și un răspuns

mul despre care vorbesc a urcat, cu mare entuziasm, un bolovan pe unite, de unde aveau să-și vadă un vis linit, dar iată că, asemenea lui Sisif, pomenit, într-o clipă neașteptată, că vanul se rostogolește înapoi. Fiind puternic și optimist, mi-a povestit eaga întâmplare:

„Când a fost cîndva, a făcut liceul, apoi Institutul pedagogic de trei ani din București, apoi în învățămînt ca profesor de desen, lătea absolvită fiind de arte plastice. De atunci peste cincizece ani. Într-un rîstimp, avînd el, cum spuneam cu zăsm propriu nouă, tuturor, și urd în acțiunile sale chiar un paragraf Statutului personalului didactic, în teia căruia personalul didactic „este nat... să se preocupe permanent de aarea nivelului pregătirii sale de spetate, pedagogice și ideologice”, profel a urmat, treaptă cu treaptă, scara tel pregătiri, obținînd definitivatul, în anii următori, conform aceluiași ai, gradele II și I.

Îi spune, mai întil, că aceste grade fost acordate de Ministerul Educației învățămîntului, în baza uneia și acei programe, adică nu a existat nici o ebire de nivel de cunoștințe cerut ru profesorii care au absolvit fie Intul pedagogic de trei ani, fie Insti- l de arte plastice „Nicolae Grigores- de patru ani. Și unii și alții dintre venți au susținut împreună aceste e didactice, în aceeași sală chiar, cu ași comisii și după aceeași progra- Prof. dr. Alexandru Tohăneanu, pre- te al acelor comisii de acordare a elor, declară textual: „La exame- de gradul II și la examenele de gra- I, atît profesorii de desen categoria I, atît profesorii de desen categoria a (absolvenți ai institutelor pedagogi-

ce) au fost examinați după aceeași progra- mă, cerîndu-li-se aceleași cunoștințe. La probele orale au răspuns și unii și alții după aceeași teme, cuprinse în aceeași bilete de examen”. Și nu e vorba doar de aceeași declarație, ci chiar Programa în- săși pentru susținerea examenelor de grade, editată de minister, poartă acest subtitlu: „Pentru profesorii de desen ca- tegoria II și I”.

Cu cinci ani în urmă, la Institutul „Ni- colae Grigorescu” s-au deschis cursuri pentru absolvenții institutelor pedagogice și profesorul de care vorbesc s-a numă- rat printre cei dintîi care s-au înscris, iar în februarie 1982 a dat examen, ob- ținînd Diploma de absolvire. Diploma — adică reușise să urce bolovanul în virful muntelui. Diploma — adică își desăvirși- se pregătirea didactică, obținînd titlul de profesor categoria I. Dar iată că, prezen- țind această diplomă la locul în care își are cartea de muncă, i s-a dat statul s-o ascundă pe undeva, să n-o ducă la con- tabilitate, să facă ce-o face dar să n-o arate pe-acolo, ca și cînd ar fi fost un act condamnabil. Dacă o lasă acolo, la serviciul de contabilitate al școlii, o să piardă din retribuție. O să i se scadă peste 200 de lei lunar. De ce? Păi, iată de ce: dacă ai urmat cursuri superioare și se anulează gradele! E posibil? E pos- sibil!

Un coleg de-al său, mai îndrăzneț, pro- fesorul Ștefan Văduva din Craiova, a în- trebât prin revista „Învățămîntul liceal și tehnic profesional”, revistă editată de Ministerul Educației și Învățămîntului, cum stau lucrurile în această privință, și în numărul 3 din martie 1982, economis- tul principal M. Friedman l-a răspuns că „Potrivit prevederilor Statutului persona- lului didactic, gradele didactice II și I” nu au nici o valabilitate, că, textual: „Gradul didactic obținut ca profesor avînd ca studii Institutul pedagogic de 3 ani, nu dă dreptul la retribuție corespunzătoare gradului obținut și în cazul absolvirii unei instituții de învățămînt superior cu du- rata studiilor de cel puțin 4 ani”. Mai deslușit, dacă, adică, te-ai încumetat să mai faci cîțiva ani de studii, gradele II și I, obținute în aceeași condiții în care le-au obținut cei care aveau deja aceste

studii, sînt anulate, rămîi doar cu defini- tivatul, deci pierzi, fiindcă, iată: „Cei aflați într-o astfel de situație pot fi re- tribuiți cu retribuția prevăzută pentru profesor cu definitivat la studiile superio- are absolvite”.

Lăsăm deoparte modul destul de a- lambicat în care i se răspunde celui co- leg îndrăzneț, și mă apuc să studiez, din scoartă în scoartă, Statutul personalului didactic și rămîn, pur și simplu, uluit: nici urmă a unor asemenea prevederi! În nici un capitol al Statutului invocat nu se află înscrise astfel de prevederi!

Ca ziarist de mulți ani al presei noas- tre, acest răspuns dat printr-o revistă a Ministerului Educației și Învățămîntului unui profesor dintr-un colț de țară care voia să afle cauzele unei împrejurări greu de înțeles, răspuns care „se bazează” din capul locului pe un neadevăr, m-am simțit dator să văd cu ochii mei ce se întâmplă. M-am dus la minister și absolut toți directorii, ai diferitelor di- recții, cu care am stat de vorbă, mi-au dat dreptate: nu există în statut o ase- menea prevedere de anulare a gradelor obținute de un profesor care trece, prin studii superioare de la o categorie la alta. Ar fi și aberant! Dimpotrivă: un pro- iect de statut, propus spre a intra în vi- goare nu peste multă vreme, precizează cu claritate menținerea gradelor în astfel de situații. Fapt simplu, fapt firesc, fapt logic, pentru că dacă ai susținut aceste grade la același nivel de cunoștințe cu cel cerut de la cei care au dat același examen cu tine nu poți răsturna, în nici un chip, valabilitatea lor, așa cum nu poți nicicînd răsturna valoarea de patru dacă înmulțești doi cu doi.

Nedumerirea mea constă în fapt că un înalt funcționar de la Ministerul E- ducației și Învățămîntului dă un răspuns așteptat de un profesor din țară, invo- cînd, în mod nepermis, prevederi care nu există, un răspuns care induce în eroare și care a stîrnit amarăciune în sufletele unor oameni care trebuie, conform ace- luiiași statut, să-i crească, să-i formeze și să-i educe pe alții.

VASILE BĂRAN

onica șoselei

mogildeață pe șosea

Lîngă Constantin A., căzut pe asfal- drumului, au trecut mulți. „Am trecut și, ne relata ulterior Nicolae B, munci- la ferma Castelu. Am crezut că-i un și mi-am continuat drumul”. „Bine, și dacă era vorba de un bețiv, trebuia din calea mașinilor. Totuși e vorba din om, nu?” „Aveți dreptate, fără în- tă, cu atît mai mult cu cît pînă la am aflat că în drum spre ferma de lucru, omul a făcut o criză de epi- e și a căzut jos pe șosea”. Din urmă, ajuns apoi Alexandru, tractorist la în comună. „Cine-i bețivul ăsta, mă aia?” m-a întrebat mecanizatorul ce a oprit tractorul. „Nu știu, mă lule, nu m-am uitat la el. Iai că mă și eu în cabină, mai schimbăm o și pe drum. Picași la țanc cu trac- tîu”.

La 5,30, autobuzul care face legă- între Castelu și Constanța, se opre- și circa 50 de metri de locul unde ză- pe șosea Constantin A. Șoferul, ager edere, extrem de atent, sesizează din te prezența pe șosea a unui obiect finit. „Nu mi-am dat seama la în- t ce-i, om, animal, vreun sac căzut vreo mașină? Mi-am zis că-i mai

bine să opresc. Cam la vreo 2 minute după ce-am oprit, a trecut pe lîngă auto- buz un turism. Eu împreună cu călătorii — coborîm de toții din autobuz — i-am făcut semn șoferului să oprească. Acesta a oprit, și șoferul autobuzului continuă: „Am ajuns la locul cu pricina. Era un bărbat de vreo 45 de ani, căzut pe asfalt cu capul într-o parte, plin de noroi și de zgîrțituri pe față. Nu mirosea a băutură. Lîngă el, singe. După poziția picioarelor, se vedea bine că-s rupte”. L-am întrebat pe Vasile, căci el, consăteanul nostru, se afla la volan. „Ai trecut peste el mă Vasile?” „Nu nea Mircea, cum să trec. Am văzut de la distanță, că-i un om. Dacă treceam peste el ce mai oream, mă duceam tot înainte. L-am ocolit prin stînga”. „Vasile, tu mergi mai repede, vorba aia, ești turism. Hai să-l urcăm cu grijă în mașină și să-l duci tu la spi- tal. Omul vîd că mai suflă. Poate îl scapă doctorii!”.

„Nea Mircea, nu-l duc și am să-ți spun de ce. Măta probabil nu știa dar eu n-am permis și nu vreau s-o încurc. Pe aici treacă, meargă, mai conduc eu așa. Dar la Constanța nu ține”.

Mircea a găsit pînă la urmă o mașină care l-a dus pe rînit la spital, dar tir- ziu. Bietul om a murit pe drum. S-au făcut cercetări timp de 3 zile, pentru a- flarea autorului accidentului. Vasile era prezent peste tot, printre curioși, trăgînd cu urechea la ceea ce spunea lumea, dar mai ales la vorbele celor care făceau

ancheta. Treburile le-a incurcat mult nea Mircea, împreună cu călătorii lui, care tot timpul a susținut sus și tare că Va- sile n-are nici o vină, că el a oprit ma- șina la semnalul lor, și cu toții s-au apropiat de omul căzut pe șosea, constan- țind că probabil o mașină trecuse peste el, deși văzuseră cu toții că Vasile oprise mașina la circa 50 de metri după vic- timă. Abia cînd partea de dedesubt a auto- turismului a fost cercetată cu mare mi- gală, și s-au găsit urme de singe și de pîr, provenind de la victimă, atunci și Vasile a recunoscut. „Da, mergeam cam repede și nu am văzut omul căzut, decît tirziu. Nu mai aveam ce face, am trecut peste el. Am oprit, la strigătele oame- nilor. Mă gîndeam că mi-au luat numă- rul și oricum, pînă la urmă, tot mă gî-DESC”. Mircea: „Nu eram sigur că Vasile a trecut ori nu peste victimă. De ce să-i mai complic situația și așa destul de com- plicată, mă gîndeam eu. Dovedise doar că condusese fără permis. Îmi dau seama acum că am făcut o prostie. Ce să-i faci, omul cît trăiește învăț. Abia după ce a plecat Vasile de la locul fap- tei, atunci dimineață, și ne-am uitat mai bine la cel aflat în pragul morții, ne-am dat seama că omul, nu era altul decît Constantin, vecinul lui Vasile, vorba aia, îi desparte doar un gard de nulele. Cul- mea, și el știa bine că bietul om face din cînd în cînd crize de epilepsie”.

VICTOR BEDA

ă împrejurări favorabile, itația nu poate eni fraudă

ident, pentru prejudiciul de peste 00 lei provocat în ultimii trei ani a- lui obștesc, de către un grup de ino- ri din cadrul Depozitului de covoare itari-2”, aparținînd I.C.E.C.O.O.P. restii, au răspuns, penal și material, ri faptelor comise, în primul rînd, i gestionar Ioan David, zis „Crinu”, amnat deja la 8 ani închisoare, ca și cîțiva complici.

ri, putem oare trece cu vederea în- rările care au favorizat o asemenea dă? Putem sta liniștiți cînd luăm cu- nță de asemenea consecințe grave, use avutului obștesc — avutul nostru ituror — cînd știm că asemenea fap- ar fi posibile, dacă toți factorii res- abili cu atribuțiuni în domeniul bu- gospodăririi a roadelor muncii noastre face pe deplin datoria? Firește că

adiografia” cazului pe care ne pro- m să-l prezentăm opiniei publice va onstra, o dată în plus — dacă mai era ie — că fără împrejurări favorabile, tiva n-ar putea deveni fraudă.

Care au fost, după aprecierea duma- oastră, condițiile propice săvîrșirii u- astfel de fapte? — m-am adresat că- ului Vasile Drăgoi, din Direcția cer- ti penale, care s-a ocupat de acest caz. —aș împărți în două categorii — a țisă precizeze ofițerul. Unele de care ic vinovați cei care aveau atribuțiuni onrol asupra gestiunii depozitului de are și de cunoaștere a personalului itat acolo. Din cercetări a rezultat că d, împreună cu Adrian Ruxandra, lu- r comercial, și Constantin Bălănescu,

muncitor necalificat, obișnuiau să consu- me frecvent băuturi alcoolice și să joace cărți pe bani, chiar și în incinta depozitu- lui, ceea ce trebuia să constituie un sem- nal de alarmă în privința corectitudinii lor, dar nimeni de la I.C.E.C.O.O.P. nu s-a sesizat de asemenea aspecte negative privind comportarea acestora. De aseme- nea, recepționarea covoarelor primite de la diferite unități din țară se făcea uneori direct de către gestionar, fără ca mem- brii comisiei anume desemnate să fie pre- zenți, ceea ce constituia o încălcare gravă a regulilor stabilite în acest sens și, în a- același timp, o porțiță pentru fapte încor- recte, după cum avea să se constate.

A doua categorie au constituit-o nepă- sarea și superficialitatea reprezentanților unităților furnizoare, cu ocazia predării produselor. Două exemple edificatoare: un delegat al întreprinderii „Maramure- șeana” din Sighetu Marmăției, lasă la de- pozitul „Militari 2”, fără forme legale, 3 covoare respinse de comisia de recepție a calității, înfelegîndu-se cu gestionarul că dacă se vor ivi clienți mai puțin preten- țioși, să le livreze fără avizul comisiei de recepție. Între timp, delegatul părăsește locul de muncă, iar șefii săi nu-i pretind nici măcar să precizeze cite covoare a lăsat la București fără forme legale, deși era vorba de o valoare importantă — a- proape o sută de mii de lei. Vine la București, să „clarifice” situația, contabi- lul șef de la „Maramureșeana”, dar Ioan David își dă seama că acesta nu știe cite covoare a lăsat delegatul și face prima în- cercare pentru pregătirea următoarelor fapte infracționale, ascunzînd trei covoă- re. Nu le sustrage însă imediat, așteptînd un timp, oscilînd probabil între tentație și teamă. Cum cei de la „Maramureșeana” n-au sesizat diferența numerică și valori- că privind covoarele livrate la București. David a prins curaj pentru intenția sa de e sustrage cele trei covoare, deocamdată ascunse.

Momentul determinant pentru a trece de la intenție la fapte s-a ivit într-o zi cînd, jucînd cărți chiar în depozit și pierzînd ultimii bani, a încercat să se imprumute la subalternul său, Constantin Bălănescu. Acesta l-a refuzat, sugerîndu-i, în schimb, să sustragă un covor, pentru a face rost de bani, oferindu-se să găsească el un amator pentru a-l cumpăra.

Zis și făcut. Și după acest prim pas, pofta infractorilor pentru realizarea de venituri suplimentare ilicite a început să crească.

Un alt exemplu la care vreau să mă refer este cel al unei delegate a coopera- țivei „Arta populară” din Rîmnicu-Sărat, care, manifestînd superficialitate în timpul recepționării covoarelor și întocmirii docu- mentelor de confirmare, n-a observat că David și complicii săi omiseseră în- scrierea în borderou a unuia dintre co- voarele tip „Brăila”, în valoare de peste 20 000 lei. A constatat neregula abia la înapoiere în unitate, dar Ioan David n-a recunoscut că ar fi omis înscrierea covo- rului respectiv, profilul său moral fiind acum al celui unui infractor înrît, nepă- sîndu-i de faptul că delegata de la Rîm- nicu-Sărat avea să plătească din buzunar paguba pricinuită unității, conducerea co- operativei imputînd, pe bună dreptate, celei în cauză contravaloarea covorului. De unde concluzia că cine nu deschide ochii, deschide punga...

Iată, așadar, consecințele grave, nu nu- mai pentru avutul obștesc, ci și pentru cei care creează, inconștient, desigur, im- prejurări favorabile elementelor infracțio- are, prin așa-zise mici fisuri, în îndeplini- rea atribuțiilor de serviciu, de fapt prin atitudinea condamnabilă de nepăsare, su- perfițialitate și lipsă de vigilență de care se mai dă uneori dovadă în activitatea de gospodărire și apărare a avutului obștesc.

MIHAI GROZAVU

Ventura (IV)

Cînd dă în primăvară, pa- lida tragediană — urmă a ceea ce a fost —, adunată în șalul de infirmieră, cu- treiera, și restul spitaluri- lor. Spune versuri, in- sufletește, de pe buzele ei scintilelor verb ro- mănesc alinînd durerea atitor inimii însingerate... Într-un spital de cam- panie din Bacău este surprinsă de timbrul me- lodios al vocii unui fru- mos și tinăr ofițer rînit, pe nume George Vraca. Întîrziînd la patul lui de suferință, află că tinărul, odată războiul sfîrșit, in- tenționează să se dedice silviculturii. În- crezătoare în viziunea ei, la despărțire marea artistă îl sfătuește să încerce să facă arta dramatică.

Maiu înflorit nu poate șterge atita un- gie... În curtea spitalului de la Iași, o sce- nă improvizată, pe butoaie. De la ferre- strele deschise, să intre reavînul primă- verii, bolnavii sorb declamația Venturii.

Vara lui 1917: sacre victorii românești, Mărăști, Mărășești... Nottara, care din prime- mele zile ale războiului își chemase la țară feciorul ce studia muzica la Berlin, sosește în preajma frontului, în fruntea unei echipe artistice. În piuitul ascuțit al gloanțelor ce reteză viața — cită frunză și iarbă! — este reprezentată pieseta inspi- rațiilor Corneliu Moldovanu și Mircea Rădulescu, „Pe aicea nu se trece!” Toamna, victoria de la Oituz; unde! Troțușului înspumate de atita singe cald, romănesc... Înapoiati de pe front Tony Bulandra și Ion Manolescu, Marioara Ventura, istovită de sacrificiul fără margini împărțit noap- te-zi fraților de suferință, decide să rela- și jertfa scenică al cărei blestem îl are în singe. Succesele bucureștene „Dama cu camelii”, „Îndrăgostita” și „Măsușul nup- țial”, fac în interpretarea-i genială și a celor doi parteneri triumful artistic de neuitat al zilelor de restrînte din amarul tîrg al leșilor.

Să fie pe măsura Moldovei asediata, Iar- na 1917—1918, aprigă. Teatrul Național, care e și sediul Parlamentului, neîncălzit. În cursul repetițiilor cu piesa lui Bernstein „Mai presus de orice”, Ventura se înbol- năvește grav. Nerefăcută, revine cu o în- dirjire înfinită și la spectacolul cu „Mar- șul nupțial”, aclamată, abia se ține pe picioare la aplauze.

În țară, comunicatele Cartierului Gene- ral îngrijorează populația. Mai atîrnăm de o țîtină de cer, să existăm ca neam suve- ran... În cataclismul blestemat, un prieten al României, Robert de Flers, vine la Iași. Dramaturg de mare vogă pe scenele pa- risiene și diplomat, dovedește din răspu- teri, în toate acțiunile misiunii sale, în- credere și devotament pentru jertfa și eroismul românesc. Ca o manifestare pro- franceză, Ventura bagă în repetiție o co- medie a acestuia, „Evanțaiul”, scrisă în colaborare cu Gaston Armand de Caillaud. În cercurile misiunii militare franceze, strădaniile Venturii și concursul nepre- cipețit al lui de Flers găsesc atagame- tul total al generalului Berthelot, atî mare prieten al națiunii noastre. Dar survine înjosirea pace de la Buftea. Urmează să pîderdeam importante teritorii. În dez- nădejdea generală, misiunile militare străine sunt retrase, generalul Berthelot părăsește România. Singele flăcăilor noș- tri cursese zadarnic în valuri, pleoapa în- tunericului amenință să se închidă peste țară... Îndirjită în destinul ei cu lacrimi și singe, națiunea vrea să-și războne mile- nulle. O datorie sfîntă cere continuarea războiului.

În furtuna ăstor vitrege împrejurări ce trag nădejdea dezmoștenirii noastre, du- rerea Venturii cunoaște paroxisumul. Se agață însă cu disperare de ultima spe- ranță, continuarea luptelor. Are viziunea sacră a idealului împlinit, România Mare. Își spune că dreptatea pămîntului unde calci pe legende trebuie să biruie. Arderea străfundurilor credințelor ei și seninul cerului de deasupra îi dau certitudinea. Este total pentru continuarea războiului. Îndeamnă pe de Flers să plece la Salonica, unde să facă legătura cu armatele aliate. Dramaturgul-diplomat, riscînd să fie do- borit, trece cu avionul peste teritoriile ocu- puate și țările inamice. Sosit la destina- ție, pledează cu căldură cauza României, determinînd reînceperea ostilităților.

Odată cu decolarea francezului intră a legendă unul din grandioasele momente ale războiului, în care iubirea de patrie a tragedienei își palmetizează sublimul! Dimineață de primăvară în Iașul răstîgînt în suferință... Soare ascuns în nori, ca o cea din urmă speranță. Săgeata avionului s-a dus, spre soare-răsare... Dinspre spi- tal, pe caldarim, răzbec bocănituri... O cohortă de nefericiți ai măcelului, mutilați de război, șchiopi și ciungi, rîniți, cu ca- petele bandajate, se îndreaptă marelui și dirji spre Piața Unirii. Și în fruntea lor, Marioara Ventura, apariție haucinantă, expresie a rezistenței, îmbrăcată într-o lungă manta soldatească, țînd de mîna un copilăș orfan ale cărui lacrimi strivesc inimile. Ajunși la statuia lui Cuza, Ven- tura urcă treptele soclului făuritorului Unirii. Înconjurată de eroii ghei strămo- șești și asaltată de multimea care-a rupt zăgazurile, palida întruhipare a idealului, înfășurată în tricolor, înalță țărilor ro- mânești imnul „LA ARME!”

Iașii vuiesc, cutremurător, divina trî- mițînd în lume trecutul milenar al acestor pămînturi...

GABY MICHAILESCU

Bravo Dinamo! Bravo Universitatea! Bravo Corvinul!

Partidele retur din prima manșă a euelor continentale la fotbal ne-au adus satisfacții, trei echipe românești, Dinamo București (în Cupa campionilor), Universitatea Craiova și Corvinul Hunedoara (ambele în Cupa U.E.F.A.), izbutind frumoasa performanță de a se califica în turul II. Dacă isprava Corvinului era intrucitivă de anticipat, după acei 1-1 înregistrat la Graz, pentru Dinamo și, mai ales, pentru Craiova am pățimit până în ultimul minut de joc. Ambele însă, deși au cedat în deplasare, 1-2 la Praga și, respectiv, 0-1 la Florența, au reușit să-și apere, calm, organizat, dirz, avantajele obținute în meciurile tur (2-0 pentru Dinamo, 3-1 pentru Universitatea), pășind cu fruntea sus în etapa a doua a importantelor competiții care sînt Cupa campionilor și Cupa U.E.F.A. Felicitîndu-le pentru comportarea lor, felicitări ce se cuvin, firește, și Corvinului, e cazul să cerem pentru ele, merituose „ambasadoare” ale fotbalului românesc pe plan internațional, mai mult atenție și mai mult sprijin din partea federației de specialitate. Federația trebuie să înțeleagă măcar acum că, ajutînd cluburile-fanion, ajută fotbalul românesc și, la urma urmei, se ajută pe ea însăși!

Din păcate, F.C. Baia Mare n-a fost în stare să țină piept, la Madrid, celebrului Real în Cupa euelor. După un început bun (Koller a desehis scorul), formația din Baia Mare a fost net depășită, pierzînd partida cu 2-5. O înfrîngere, veți fi de acord cu noi, stîmfați cititori, onorabilă, care n-a avut darul să întunece prea tare o zi, cea de miercuri, 29 septembrie, fastă pentru fotbalul nostru. Remarcînd că singurul eșec s-a înregistrat în Cupa euelor, trebuie să-l legăm de ambiția fără sens a F.R.F. și C.N.E.F.S., care au eliminat abuziv pe Universitatea Craiova din Cupa României. Asta nu ne împiedică însă să laudăm admirabilul efort al bătmărenilor care nu s-au lăsat învinși cu una, cu două de un adversar cu o carte de vizită răsunătoare.

Au decis prelungirile

Praga, 29 (prin telefon de la trimisul nostru). La ora la care transmit aceste rânduri, aici, la Praga, n-a mai rămas mult pînă la miezul nopții. La Hotelul „International”, unde e cazată campioana noastră, domnește bucuria, ecourile calificării sînt încă proaspete, dar începe tot mai mult să-și spună cuvîntul oboseala, explicabilă prin faptul că meciul cu Dukla n-a fost numai foarte greu, ci a necesitat și prelungiri, fiind nevoie de 120 de minute de joc pentru ca Dinamo să obțină „pașaportul” pentru turul II al Cupei campionilor europeni.

Cum era și de așteptat, în condițiile în care 2 titulari n-au făcut deplasarea, Dudu Georgescu și Custov fiind accidentați, iar alți 4-5 (Dinu, Augustin, Mulescu s.a.) au intrat în teren încă nerestabiliți după contuziile din meciul de campionat de duminică (Dinu avea un puternic hematom la coapsă), partida cu Dukla n-a debutat sub cele mai favorabile auspicii. La capătul primei jumătăți de oră, gazdele luaseră conducerea cu 2-0, internaționalul Nehoda reușind, în minutele 15 și 30, să marcheze, prima dată printr-un șut înșelător din volă, a doua oară printr-o lovitură cu capul, trimițînd o „boltă” peste Moraru.

Calificarea părea serios amenințată și ne-am temut cu toții, cei de aici și, probabil, și cei de acasă, care priveau partida la televizor, pentru ceea ce urma să se

Tălnar

întimpla. Dar spre bucuria noastră, dinamoviștii și-au strîns rîndurile și, luptînd exemplar, cu abnegație și dăruire, au echilibrat jocul, trecînd chiar la cirna lui. După pauză, Dinamo a început în forță și în minutul 47 Dragnea s-a găsit foarte aproape de gol: el a pătruns impetuos spre poarta lui Stromsik, numai că a alunecat exact în clipa cînd să suteze! Peste 3 minute, Mulescu a executat violent o lovitură liberă de la 20 de metri, dar balonul s-a izbit de zid și a ieșit în corner. După ce, în minutul 56, Moraru a intervenit salvator la picioarele lui Vizek, degajînd în extremă, a fost rîndul lui Orac, scăpat pe stînga, să aleagă o soluție nu tocmai fericită dintr-o poziție favorabilă, nici șut, nici centrare! Imediat după aceea, în formația noastră s-a produs o modificare, Tălnar în locul lui Văeșu, care se va dovedi mai mult decît inspirat, noul introdus, mai proaspăt, făcînd o partidă remarcabilă, dovedindu-se, alături de Dinu, de Moraru, de Augustin și de Orac, harnic și insistent. Un cuvînt în plus, de laudă, la adresa portarului Moraru care, accidentat la umărul drept, la o „paradă” prilejuită de șutul lui Rott (minutul 73), a continuat să apere strîngînd din dinți și a făcut-o foarte bine, avînd cîteva intervenții salutare. Spre sfîrșitul celor 90 de minute regulamentare, pe fondul căderii fizice a gazdelor, Dinamo a trecut la cirna jocului și numai năsa, bara care s-a opus „capului” lui Rednic (minutul 79), a hotărît să se dispute și prelungiri.

Nu mai că, în chiar minutul 4 al acestora, minutul 94 de fapt, s-a petrecut ceea ce era logic să se petreacă: Dinamo a

inscris, prin Tălnar (șut puternic de la 30 de metri, înalt), aducînd scorul mai aproape de realitatea din teren. N-a lipsit mult ca tabela de marcaj să consemneze un rezultat de egalitate, fidel desfășurării partidei în a doua ei jumătate, dar reluarea lui Dragnea (la o centrare a aceluiași Tălnar) a trecut puțin peste bara porții lui Stromsik. Minutele de sfîrșit au găsit două echipe mai degrabă epuizate, eforturile jucătorilor de la Dukla de a întoarce rezultatul, haotice, disperate, întîlnind o apărare fermă, funcționînd ca un ceasornic. Fluierul final al arbitrului a consfințit calificarea campioanei României, o echipă omogenă, harnică, bravă. Dată fiind ora înaintată și ediția stînd să se închidă, nu mai insist. Voi reveni.

VICTOR NIȚA

Dintr-un penalty inventat

Florența, 29 (prin telefon de la trimisul nostru). Universitatea Craiova a obținut aici, în dauna Fiorentinei (locul 2 în ediția trecută a campionatului italian!), o mare calificare, arătînd încă o dată că este o echipă de nivel continental, capabilă de jocuri excepționale în fața oricărei formații de renume. Cînd scriem aceste rînduri, puțin după miezul nopții de miercuri spre joi, sîntem încă sub impresia puternică, a luptei extraordinare care s-a desfășurat pe Stadio Comunale, în fața a peste 60.000 de spectatori, care n-au încetat o clipă să-și incurajeze echipa favorită. Acești infocați „tifosi” italieni n-au însă aproape nimic să le reproșeze jucătorilor de la Fiorentina, ei au făcut aproape tot ce le-a stat în putință pentru a reface handicapul meciului de la Craiova, uzînd, în paranteză fie spus, și de unele mijloace neregulate, însă echipa pe care au întîlnit-o în primul tur al actualei ediții a Cupei U.E.F.A. a fost cu adevărat mai bună! Universitatea Craiova a abordat meciul cu multă maturitate, în nici un fel speriată de faima adversarului, echipă în rîndul căreia figurau patru actuali sau foști campioni mondiali, i-am numit pe Antognoni, Graziani, Passarella și D. Bertoni.

Puțin a lipsit, în fapt, ca și meciul de la Florența să se încheie cu un nou succes pentru jucătorii Craiovei, care au ratat dealtfel prin Irimescu, Balaci, Ungureanu, Ticleanu și mai ales prin Cămătaru (în trei ocazii) cele mai favorabile situații de

Ticleanu

gol ale partidei. Dacă ne amintim numai de ocaziile lui Cămătaru (care a jucat foarte bine, însă n-a avut șansa golului), de două ori față în față cu portarul Galli la numai 6 metri de poartă, e adevărat incomodat, și a treia oară scăpat singur, în lateral, de unde a șutat puțin afară, cu greu putem găsi corespondențe în tabăra adversă, atacurile echipei fiorentine izbindu-se ca de un zid de apărarea craioveană. Trebuie să subliniem aici că dacă la Craiova, în meciul tur, succesul echipei noastre a fost asigurat de Balaci, Cițu și ceilalți componenți ai liniei de atac, la Florența greul a fost de departe pe umerii apărării, unde Tilihoi, Ștefănescu, Ungureanu și Negrilă au fost practic de netrecut. Un șut din voleu, care a lovit bara, al lui Passarella și o lovitură liberă executată de Antognoni, puțin deasupra, sînt singurele ocazii notabile în dreptul echipei italiene, al cărei elan a fost cu regularitate stopat de inepuizabilul Donose, de Ticleanu, Irimescu sau Balaci, cei care au format o linie de mijloc foarte mobilă, tenace, cu marcaj necrutător la jucătorii din fața lor. Ne-am fi așteptat, e adevărat, mai mult de la Ilie Balaci, ale cărui acțiuni au produs derută la Craiova, dar care n-a dovedit același aplomb la Florența. E adevărat că jucătorul nr. 1 al Craiovei a fost ținta unei atenții speciale, antrenorul Fiorentinei, De Sisti, declarînd înaintea partidei că de Balaci se teme cel mai mult, motiv pentru care a ordonat atenta sa supraveghere. În schimb, chiar dacă n-au reușit din păcate să marcheze (of. aceste ratări imense!), Cămătaru și Crisan au rupt de multe ori ritmul echipei italiene, hărțuînd în permanență o apărare adusă adeseori în prag de a ceda.

Unicul gol al partidei, parafînd o nedreaptă înfrîngere a Universității, a fost marcat curînd după începerea meciului, în al 11-lea minut de joc, cînd Daniel Bertoni a izbutit să-l păcălească pe arbitrul elvețian André Daina (care însă în restul meciului a condus excelent) și a obținut un penalty, transformat de Antognoni. Celelalte 79 de minute de joc au marcat o luptă îndrîjită, ai cărei merituosi învingători au fost în cele din urmă jucătorii Universității Craiova. Echipă care, ca de atîtea ori, ne-a reprezentat din nou cu cinste într-o competiție europeană de cel mai înalt nivel. Păstrînd pentru revenirea

de săptămîna viitoare alte multe considerații pe marginea spectaculoasei calificări în turul al doilea al Cupei U.E.F.A., încheiem aici, nu înainte de a face publice felicitările noastre tuturor jucătorilor craioveni și antrenorilor lor.

NICOLAE CRISTACHE

Victorie clară

Invingînd în partida retur, disputată la Hunedoara, cîntînd pentru primul tur al Cupei U.E.F.A., echipa austriacă A. K. Graz cu scorul de 3-0 (0-0), Corvinul Hunedoara s-a calificat așadar în etapa superioară a competiției, împlinînd cu brio speranțele celor peste 10.000 de suporteri prezenți pe stadionul hunedorean. La prima sa participare într-o competiție europeană, Corvinul confirmă în acest fel frumoasele aprecieri care s-au făcut la adresa sa în ultimii doi ani, munca antrenorului Mircea Lucescu (prezent, în calitate de consilier, la cele două meciuri împotriva echipei austriece) nerămînd așadar fără rezultate concrete, chiar foarte frumoase. Așa cum se întîmplă adesea, mai cu seamă cînd există jucători valoroși într-o anumită formație, Corvinul a izbutit, printr-o mobilizare generală, să depășească în cursul celor două partide din primul tur al Cupei U.E.F.A. nivelul prestațiilor din campionat, calificarea sa fiind astfel obținută fără dubii, la un scor general care exclude orice fel de contestație. Evident, formația hunedoreană a fost mai bună decît adversara sa, așa cum de altfel se aprecia imediat după aflarea știrii privitoare la tragerea la sorți. O do-

Rednic

vedește scorul meciului jucat la Graz (1-1, după o partidă în care Corvinul putea ieși învingătoare), dar mai ales cel al meciului retur, 3-0, punctînd o victorie severă, oate chiar puțin neașteptată într-o competiție de nivel continental.

Meciul, însă, să recunoaștem, n-a fost ușor. După o primă repriză în care jucătorii hunedoreni au evoluat nepermis de lent, monoton, fără să-și creeze decît una sau două ocazii de gol, după pauză elevii antrenorilor... Lucescu și Vlad s-au dezlănțuit, iuțind jocul și creînd tot mai multe situații favorabile la poarta păzită de iugoslavul Ekmencic și olandezul Hulshoff. Și, după ce Ioniță a respins un pericolos contraatac al oaspeților, la un atac hunedorean Gabor este faultat de Leintner și arbitrul turc Ihsan Tiure dictează penalty-ul care se impunea. Transformă sigur Andone (min. 52) și deschide scorul. Nouă minute mai tîrziu, la cea mai frumoasă acțiune a meciului, Dumitrache fentează întreaga apărare lăsîndu-i balonul lui Klein și căpitanul hunedorenilor (excelent în acest meci) sutează fără speranță pentru portar: 2-0! Alte cîteva acțiuni de atac sînt salutate cu aplauze din tribune, așa cum de la o vreme nu prea se mai auzeau la meciurile Corvinului. Scorul a fost pecetluit în min. 84, cînd centrarea lui Rednic, reluată de Petcu, e deviată în autogol de fundașul Mohapp: 3-0.

Felicitîndu-l încă o dată pe jucătorii hunedoreni și pe antrenorii lor, nu putem încheia fără a le reaminti că meciurile cu adevărat dificile abia de acum încep! Fie ca această frumoasă calificare să fie de bun augur și pentru rezolvarea tuturor problemelor din sinul echipei, spre o cît mai... îndelungă reprezentare a fotbalului românesc și a orașului furnalelor în competiția europeană amintită.

D. GEORGE

În numele milioanei de telespectatori, mulțumim celor ce au decis transmiterea pe micile ecrane a meciurilor din cupele europene în care erau angajate echipele noastre. Sîntem siguri că o parte din dăruirea cu care au luptat fotbalistii de la Dinamo și Universitatea s-a datorat și faptului că ei se știau priviți, în acele momente, de întreaga țară a lor.

Mulțumim încă o dată pentru cadoul făcut, miercuri seară, tuturor iubitorilor fotbalului, celor mai valoroși fotbalisti români, sugerînd totodată, rugînd, să ne fie oferite și în viitor asemenea satisfacții.

Rainea explică regula „celor 4 pași”

Introdusă recent, regula celor 4 pași ai portarului continuă să suscite multe discuții, ea fiind interpretată în fel și chip de arbitri și, firește, de spectatori care, de fiecare dată, au dreptate! Spre a lămuri lucrurile, i-am invitat la cuvînt pe arbitrul internațional Nicolae Rainea, deținător al ecusonului F.I.F.A., pe care l-am întîlnit, duminică, în tribunele de la „Republicii”.

- Tovarășe Rainea, cine a introdus regula și de ce?
- De fapt, e vorba despre o precizare făcută de International Board cu privire la jocul portarului. Spre a se evita tragerile de timp, deci în folosul spectacolului fotbalistic, s-a hotărît ca portarul să nu poată plimba mingea mai mult de 4 pași.
- Cine e în International Board?
- După cîte știu, 4 britanici: un englez, un scoțian, un irlandez și un galez. La înfrîngerea forului respectiv, care se ocupă de probleme de regulament, mai participă, de regulă, și un reprezentant al federației internaționale. Tot de regulă, acesta e englez!
- Notînd gluma, să mergem mai departe. Cînd începe numărătoarea celor 4 pași?
- Din clipa în care portarul devine stăpîn pe mîncă. Dacă el, din elan sau din plonjon, face cîteva pași, aceștia nu se socotesc. Numărătoarea începe de cînd a prins mingea, de cînd, repet, a devenit stăpîn pe ea.
- Și dacă, după 4 pași, o pune jos?
- N-are voie. E obligat s-o repună în joc. Dacă o ține, e penalizat cu o lovitură liberă indirectă.
- Să zicem că portarul nu ia balonul în mîini, el îl primește de la un apărător și-l joacă în suprafața de pedeapsă, cu piciorul. Cîți pași are dreptul să-l poarte? Tot 4?
- Nu există nici o interdicție în acest sens, rămînînd la latitudinea arbitru-lui dacă, plimbînd mingea cu piciorul prin careu, portarul are sau nu intenția de a trage de timp.
- Deci tot la mîna arbitrilor rămînem?
- Păi cum? Arbitrii fac legea jocului.
- O ultimă întrebare: în afara careului de 16 există vreo restricție pentru portar?
- Nici una. El are, în afara careului, drepturile unui jucător de cîmp. Ține mingea cît vrea și, dacă poate, marchează și goluri.

Citeva exemple nu rezolvă problema

Ne-am bucurat că sezonul fotbalistic a început, în această toamnă, fără obişnuitele tatonări, echipele abordând campionatul cu motoarele în plin şi aruncind în luptă toate energiile. Drept urmare, detectând o oarecare creştere a nivelului tehnic şi spectacolar al unor partide, publicul s-a reîntors în tribune, sperând mai mult decât în alţi ani. Numai că, din păcate, speranţele lui sînt, de la etapă la etapă, tot mai mult înşelate, zecilor de mii de spectatori oferindu-li-se meciuri penibile, presărate cu acte de indisciplină dintre cele mai grave, cu gesturi huliganice, în stare să pună în pericol nu doar progresul fotbalului românesc, ci însăşi ideea de sport.

Tratate cu vinovată îngăduinţă (vom reveni asupra ideii), abaterile de la normele eticii sportive şi, nu o dată, cetăţeneşti s-au înmulţit. Comise la toate nivelurile, jucătorii, arbitrii, antrenorii, conducătorii etc., ele riscă să transforme (dacă nu cumva acest lucru s-a şi întâmplat) partidele din toate diviziile în spectacole care întristează şi, în egală măsură, indignează. De pildă, micile ecrane ne-au înfăţişat, simbată, o astfel de nedorită demonstraţie. În prezenţa unui arbitru depăşit şi ezitant, jucătorii Politehnicii Timişoara şi ai Stelei, dar mai ales primii, au lovit, au imbrincit, au simulat, au protestat etc., fără ca aşa-zisii lor educatori, antrenorii şi conducătorii, să intervină şi să liniştească spiritele. Nu ştim dacă acolo dar, în general, aceştia fac corp comun cu jucătorii şi, în loc să aplice sancţiunile, să calmeze atmosfera, toamnă gaz peste foc, incitându-i pe cei din gazon! S-a ajuns astfel ca, la Timişoara, Anghelini să ră-

mină fără tricou, acesta fiindu-i sfîşiat de un adversar?! Păltinişan (căpitanul lui „Poli”) şi, în primul rând, Giuchici (pe care revista noastră l-a lăudat cînd a meritat-o) au tăbărit pe arbitrul Ciocan, protestele lor (nici a ceea ce regulamentul însemnînd ghionturi, imbrinceli etc. Deşi bruscat, arbitrul Ciocan s-a ferit să facă gestul care se impunea, eliminîndu-l pe cei 2, întreţinînd o atmosferă de maldan, de huliganism?! În aceeaşi seară am asistat (alături de 40 000 de spectatori care au înfruntat, cu bărbăţie, o ploaie torenţială) la un meci Dinamo - F.C. Argeş plin de neregularităţi, de busculade prelungite, de încăierări violente. E adevărat că, din nou, arbitrul (Mircea Salomir) a greşit, în min. 83 el a anulat primul gol al gazdelor (n-am înţeles de ce, noi n-am văzut nici o infracţiune), ca să-l valideze după aceea, dar la fel de adevărat e că între cei care au dat „tonul” durităţilor a fost şi căpitanul gazdelor, Dinu. Colaboratorul nostru, pentru care avem (o mai spunem o dată) toată stima, l-a culcat la pămînt pe Turcu (jocul era oprit), iar argeşenii (cu atît mai vinovaţi cu cît n-au ţinut cont de faptul că Dinamo se găsea, la ora aceea, înaintea importantului test cu Dukla) n-au rămas datori. Ba dimpotrivă, ei au sărit calul, Tulpan şi Radu II (dar nu numai ei) secerîndu-şi adversarii fără milă?! „Tirgulara” din minutul 83 a generat scene degradante, meciul intrerupîndu-se timp de 11 minute?! Nehotărît, arbitrul Salomir a simţit nevoia să se consulte cu tuşierul Teodorescu (de ce, steagul acestuia nu se ridicase?!), după care a revenit asupra deciziei de a anula golul, arătînd centrul terenului. Dinamoviştii, care îl „purtaşeră” pînă atunci la linie, l-au eliberat, Salomir fiind luat în primire de argeşeni, imbrincit, alergat, în vreme ce, în plin gazon, portarul Moraru împărtea, ca pe ring, lovituri în stînga şi în dreapta, care cu pumnul, care cu piciorul?!

Duminică, pe „Republicii”, s-a întîmplat ce încă nu se mai întîmplase: cu-

plajul de divizia B a rămas cu un singur meci!! Partida din deschidere, dintre Metalul şi Automatica, n-a avut loc, prima formaţie forţîndu-l! Sigur, pînă la un punct, teoretic, Metalul are dreptate (echipa are stadionul ei), dar faptul că respectiva grupare a ignorat repetatele apeluri ale federaţiei (care i-a atras atenţia că urmează să joace pe „Republicii”) şi ale C.N.E.F.S. (preşedintele acestui for ne-a explicat că a făcut toate demersurile spre a-i convinge pe metalurgiştii să se prezinte la cupla) reprezintă o inadmisibilă încălcare a regulamentelor în vigoare. În partida vedetă, Rapid (impulsionat de o superbă galerie) a întrecut pe Autobuzul, întîlnirea fiind, din punctul de vedere al invingătorilor, net superioară, fără probleme. Numai că, şi pe „Republicii”, în faţa a 25 000 de spectatori, au abundat fazele de antifotbal, lovirile, simulările etc. Cînd arbitrul Secleanu a dictat, justificat, penalty în favoarea Rapidului (prezenţi în tribuna, Rainea şi Neşu au calificat decizia drept „absolut regulamentară”), jucătorii Autobuzului au sărit ca arşi, repezîndu-se la conducătorul jocului, bruscîndu-l, imbrincîndu-l?! Acesta, în loc să scoată cartonaşele roşii (el îl va elimina mai tîrziu, pe bună dreptate, pe Runceanu), a rupt-o la fugă spre centrul terenului, prilejuind scene dintre cele mai penibile.

Toate aceste manifestări dezolante, ca şi altele (ne-au ajuns la ureche că şi la meciul S.C. Bacău - Chimia Rm. Vilcea s-au petrecut incidente deplorabile), au devenit posibile, o mai spunem o dată, datorită modului tolerant, superficial, în care abateri mai mici sau mai mari au fost analizate la nivelul F.R.F. şi al C.N.E.F.S., al conducerii acestor foruri. Comisia de competiţii şi disciplină a federaţiei, care şi-a făcut un titlu de glorie din a elimina (abuziv) Universitatea Craiova din Cupa României, şi-a domolit vigilenţa. Ea a continuat să manifeste „infelegere” faţă de jucătorii şi faţă de cluburi, acţionînd cu duhul blîndeţii şi împărţînd, în stînga şi în dreapta, a-

vertismente?! Această atitudine n-a curmat, cum era şi de aşteptat, răul, ci l-a favorizat, sub ochii impasibili ai conducerii F.R.F., ai conducerii C.N.E.F.S. Să ne aducem aminte de cazul Nişu. Portarul Stelei s-a comportat huliganic la Piteşti, fiind la originea unor incidente deosebit de grave. Am semnalat, la timpul potrivit, abaterile lui Nişu, soliciţînd o pedepsă exemplară. În primul moment, comisia a aminat judecarea cazului, apreciînd că n-are la dispoziţie elementele necesare, deşi nu s-a sfiit, chiar fără elementele respective (?), să-l suspende pe piteşteanul Moiceanu. După care, luîndu-se cu altele, „l-a uitat” pe Nişu, portarul Stelei ieşind basma curată?! S-au creat astfel precedente periculoase (Sameş şi Iorgulescu s-au bucurat şi ei de clemenţă), ale căror roade se culeg, iată, azi. Şi mai e ceva de discutat: dacă asemenea atentate la sportivitate se petrec în diviziile superioare, ba încă la meciuri televizate şi pe marile arene ale ţării, ce trebuie să aşteptăm de la echipele mici, de C bunăoară, cînd evoluează pe teren propriu ?!

Abaterile săvîrşite în ultima etapă au fost sancţionate, luni, de Biroul federal (nu însă cu discernămintul necesar: de ce Dinu a fost cel mai drastic sancţionat din toţi ?!, de ce a fost pedepsit Văetuş ?!, de ce a scăpat Tulpan basma curată ?! în plus, surprinzător, s-a mai inventat o problemă, cea a pagubelor produse stadionului „23 August”, instituîndu-se şi o comisie care ar urma să constate ce ?!), dar sperăm că nu e vorba deit de un început. Dacă exigenţa va slăbi, şi de data aceasta, actele de indisciplină vor prolifera din nou şi nu vor face altceva decît să submineze interesele fotbalului românesc. Nu e vorba aici de a da un exemplu sau două, ci e vorba de obligaţia C.N.E.F.S. şi a F.R.F. de a manifesta, permanent, o atitudine fermă, intransigentă, faţă de nesportivitate, faţă de indisciplină.

OVIDIU IOANIŢOIAIA

Leptul la opinie

larţi la prinz, am primit din partea renorului dinamovist Dumitru Nicolae-uşor următoarea scrisoare :

timatime toyarăse redactor-şef, înt antrenor de fotbal din anul 1960 şi avut, firec, foarte multe momente în părerile mele au apărut în diferite liciaţi de sport la solicitarea ziarişti-şi cronicarilor de fotbal. te însă pentru prima dată cînd eu sînt a care consider că este necesar ca rile mele să vadă lumina tiparului şi aceea mă adresez revistei dv. care are iul de a publica părerile tuturor ace- care i s-au adresat. Vreau să vă edinţez citeva opinii în legătură cu utata partidă dintre echipa pe care o renez, Dinamo Bucureşti, şi formaţia lită duminică seara în campionat, pe ionul „23 August”, F. C. Argeş.

ar putea ca ceea ce susţin eu să fie lectiv prin faptul că răspund de pre- rea. s toate aspectele, a echipei Di- no. I care mă cunosc cu ade- at ştiu că întotdeauna am văzut şi şelle jucătorilor pe care-i antrenez, uzîndu-le niciodată eventuala vină, ecînd totodată să fiu cît mai aproape realitatea care există în fiecare liti- care priveşte părţile implicate în el. ici mie nu mi-a plăcut „spectacolul” a avut loc simbată.

ni place fair-play-ul, le-am cerut în- eauna jucătorilor mei să evolueze în itul său şi cred că el a fost puţin pre- în întîlnirea la care mă refer. s vrea însă să înţină seama de faptul ei care au provocat, încă de la ince- ul partidei, agresiunile au fost jucă- i echipei oaspete. Ei au început prin- în joc de intimidare, pe care l-au con- at pe parcursul întregului meci, folo- t toate mijloacele mult prea puţin tive, încercînd să ne descurajeze, să sperie, ştiînd că doar peste citeva zile pa noastră are obligaţia de a apăra sigiliul fotbalului românesc, întîlnînd C.C.E., în deplasare, o echipă grea, la Praga. Faţă de jocul lor dur, au ut că ne vom feri, că vom ceda usor, u vom intra în contact cu ei, că vom nta la luptă numai ca să terminăm t meci fără să fim accidentaţi, că alt- nu vom mai putea face faţă la Praga. m că, pînă la acest joc, presa sporti- avea obiceiul de a sugera echipelor e le întîlneau pe cele angrenate în in- rile internaţionale oficiale să-şi ape- orect, în limitele regulamentului, şan- s, însă, fără a juca dur, periculos, pro- ind accidentări, lucru ce nulea duce la ompletarea echipelor ce ne reprezen- . Mai mult decât atât, observatorul fe- al atrăgea atenţia înainte de joc echi- or şi arbitrilor de a respecta mai mult oicînd corectitudinea sportivă.

e data aceasta, nimic din aceste lu- ni nu s-a făcut... Fără a-i mai face şi un proces de intenţie arbitrilor M. omir, cred că şi el a greşit nesancţio- t drastic intrările dure, intenţionate celor care s-au apărut majoritatea pului - argeşenii, Jucătorii noştri, că- le-am cerut, cum era şi normal, să e, nu puteau fi aceia care să provoa- faulturi intenţionate. Este o logică plă pe care orice dm de fotbal adevă- o înţelege. Pe de altă parte nu pot să puţinele momente în care jucătorii au cedat nervos, răspunzînd provo- lor la care erau supuşi.

paauza jocului, am fost chematim-

preună cu căpitanul echipei, Cornel Dinu, care era accidentat destul de grav şi căruia i se dădeau îngrijirile necesare, de observatorul federal, tov. Ghemingean. În prezenţa tov. Dobrin şi a căpitanului echipei argeşene, Stancu, am cerut ca discuţia să aibă loc în prezenţa arbitrilor, propunînd ca jucătorul care face fault intenţionat să fie eliminat din joc. Această cerere a mea nu a fost luată în consideraţie de tov. delegat federal, discuţia avînd loc pe culoarul dintre vestiarele echipelor.

Am aflat cu mîhnire despre sancţiunile dictate de onoratul Birou federal, luate extrem de rapid şi nestatutar, în sensul că din cei 13 membri au fost prezenţi doar 6, al şaptelea fiind chemat (Dinulescu Constantin) pentru a respecta legalitatea de 6+1, acesta însă numit de curînd la F.R.F., nefiînd încă ales, în mod oficial, în forul respectiv! În plus, consider că respectivii presupuşi vinovaţi şi sancţionaţi trebuiau măcar audiaţi, ca în orice judecată dreaptă.

Rapiditatea convocării Biroului precum şi publicarea sancţiunilor, făcută cu o zi înaintea întîlnirii din C.C.E. Dinamo - Dukla Praga, dovedesc că lucrurile au fost luate în pripă şi sumar judecate. Gravitatea sancţiunilor precum şi atmosfera creată consider că aduc un mare prejudiciu nu numai echipei noastre, ci şi, în mod deosebit, fotbalului românesc, ce urmează să fie reprezentat prin campiona sa. Văetuş n-a luat parte la nici o busculadă, n-a făcut nici un fault care să-l aducă o suspendare pe două etape. Dacă în afara celor care au luat această hotărîre aduceţi un singur martor, chiar şi din jucătorii de la F.C. Argeş, în acest sens, accept orice sancţiune, inclusiv ridicarea carnetului de antrenor.

Sigur că hotărîrile luate n-au avut darul să ne mobilizeze pentru jocul de miercuri. Ne dăm însă seama de ceea ce ne aparţine nouă, ca vină, în cele întîmplate. De asemenea, cred că se va reveni asupra acestei judecăţi pripite, dar sîntem conştienţi că avem suficiente puteri pentru a trece şi peste acest obstacol, avînd timp să ne mobilizăm spre a reprezenta, asa cum am făcut-o şi altă dată, cu cinste fotbalul nostru. Regret că nu puteţi simţi indignarea şi amărăciunea din echipă şi nici durerea fizică a citorva jucători de bază, ieşiţi accidentaţi din jocul neplăcut de simbată seara.

Lamentabil

Cu acest termen, lamentabil, trebuie apreciat comportarea campionului nostru Florin Gheorghiu la recent încheiatul turneu interzonal de şah, desfăşurat la Moscova. Gheorghiu s-a clasat printre ultimii, confirmînd criza de formă de la Herăculean. Se pare că prea desele voiaje la tot felul de concursuri de mina a doua (a se citi „susuri”) l-au oboşit pe Florin Gheorghiu, care a pregătît, e Hampdo, foarte prost, cel mai important test al anului. Aşteptăm, din partea lui şi a federaţiei de specialitate, explicaţiile de rigoare.

Hipism

E vremea trapaşilor

Prima zi de toamnă autentică a păstrat lungimea de undă a sportivităţii şi pe hipodromul din Ploieşti. Săriînd tot felul de pedepse şi pedepsiţi, evoluţia certă sau incertă a trapaşilor, în funcţie de miunile sigure sau nesigure ale conducătorilor, depăşind acea un fel de revoltă a amatorilor, în lipsa cărora spectaculozitatea suferă uneori - iată un pas retro în cursele de trap. Deci duminică 26 septembrie, chiar dacă răcoarea dimineţii n-a chemat prea multă lume pe hipodrom, cei prezenţi au fost încălziţi în timpul derulării celor 10 curse a căror atracţie şi frumuseţe ar fi meritat mai mulţi admiratori.

Omul care joacă

O clipă de reflecţie

Aş vrea astăzi să mai pun în discuţie citeva probleme, puţine, ce ar putea să contribuie, prin adevăţarea ce cred că trebuie să şi-o găsească în sens creator, la formarea unui climat mult mai plăcut în tribunele noastre, conţinînd asa cum v-am promis, stîmăţi cititorii, tema abordată săptămîna trecută.

Fotbalul, prin ecoul său deosebit pe care-l propagă în mase, merită a fi privit ca o sărbătoare ce trebuie respectată. Paradoxal, dar ceea ce se vede, spectacolul meciului, este foarte puţin în comparaţie cu toate pregătirile, trările şi evenimintele greu de pătruns pentru întreaga suflare ce trăieşte la pulsul jocului şi care preced această apariţie finală. Dar acesta ar fi, desigur, un cu totul alt subiect. Totuşi, gîndesc că, spre binele fotbalului spectatoriilor noştri ar trebui să aprecieze deasiv totul prin ceea ce văd în teren, în acest spectacol final, să-şi judece preferaţii în funcţie de calitatea acestei prestaţii ce trebuie interpretată ca un cumul suprem a tot ceea ce sînt chemaţi să facă aceştia.

S-a creat, şi nu numai la noi, obiceiul de a fi crezut mai mult ceea ce se vorbeşte decît ceea ce se vede... Avem o înclinatie minunată de a da friu liber imaginaţiei, dar acest har a devenit în fotbal prea des fabulaţie, iar odată vorba negîndita, pornită neverificat de pe buze, devine tunet nimicitor mai repede decît ne-nchipuim.

Aici cred că societatea fotbalului se impune a fi mai pretenţioasă şi mai grijulie cu reprezentanţii ei de seamă. Mai bine spus, cu adevăratele valori, fie ele singulare (jucători) sau generale (echipe, curente, idei).

Pasionaţii fotbalului trebuie învăţaţi să-şi iubească şi să călăuzească paşii valorilor reale de care dispune jocul preferat. Şi aici, revin reamintînd că rolul semnatarilor rubricilor de fotbal este imens. Prezentînd publicului larg pe oricine ca posibilă personalitate-valoare şi cerîndu-i să creadă în ea, iar aceasta, confecţionată din mucava, se pierde prea repede revenind submediocrul care era sosit, înseamnă că totul se construieşte

S-a detaşat total cursa a patra, în care din 10 cai 5 s-au angajat, luptînd curajos, pentru obţinerea locului întii. Copist (Mircea Ştefănescu) a pierdut săriînd în apropierea liniei de sosire, ordinea trecerii potului fiind : Grăbit (V. Solcan), Jurista (Gh. Tănase), Hrubita (V. Gheorghie) şi Somon (M. Dumitru).

De asemenea foarte interesante au fost alergările 7 şi 8, ciştişigătorul fiind desemnat numai după consultarea fotografiei. Răutăcioşii spun că pentru Oswald (R. Costică) şi Simbria (N. Nicolae) fotografia a fost neconcludentă. Dacă Simbria nu suferă, înseamnă că verdictul a fost bun.

Răcoarea dimineţii a influenţat şi cele 2 starturi false ale minjilor din prima cursă. Feteasca (D. Arsenie) s-a redrestat excelent în ultima alergare, oferînd, după un uşor galop, un trap de elită.

ELENA ŞTEFĂNESCU

pe nisip, hrănînd cu legende false o lume care nu trebuie înşelată. Tot astfel, nu există educator mai puternic decît vocea maselor, iar în fotbal, o greşeală adevărată sancţionată de sunetele acestei furtuni are toate şansele de a nu mai fi repetată nici de cel care a săvîrşit-o, nici de aceia care sînt tentaţi să o imite. Atunci cînd ea este şi explicată cu talent şi înţelegere ce trebuie să însemne şi puterea iertării unui incident fără periculozitate socială, emanat dintr-un simplu joc, de cel chemaţi să o prezinte şi public, exemplul „bine tratat” devine lege de comportament. Fiînd spectacol-sărbătoare unic, meciul de fotbal merită altfel apreciat şi prin ţinuta vestimentară.

Moda costum-cravată obligatorie şi în tribune, care activa cu 15 ani în urmă în multe locuri ale lumii, a trecut. Sigur, ca orice modă... Dar a rămas în tribuna oficială sau în sectorul central al tribunei I, ca şi pe banca antrenorilor în tot atîtea locuri ale lumii. Am auzit pe cineva care spunea că a auzit reproşîndu-li-se unor oameni de fotbal că erau imbrăcaţi la serviciul lor „eleganţi ca la teatru”.

Da, pentru ei, aceasta este scena supremă. La noi se-ntîmplă de multe ori să vezi antrenori în costum la antrenament şi în trening, cu cipicică, pe banca de îndrumare a jocului, unde eu cred că o altă haină ar impune mult mai mult. Depinde şi cine o poartă... Poate că şi aceste amănunte de linie şi culoare, acum, în secolul schimbărilor celor mai rapide, ar putea fi neglijate. Mă îngrijorează însă că şi acest lucru dezvăluie gîndurile cu care prea mulţi vin la fotbal.

Pentru toţi conducătorii fotbalului, constrînşi de realitate să-şi chibzuiescă atent fondurile, rămîne o mare diferenţă între numărul mare de spectatori veniţi la jocuri şi acela al biletelor vindute. Sînt prea mulţi cei care vin şi intră pe gratis la fotbal, prin diferite mijloace pe care n-aş vrea să le mai amintesc, şi acest lucru spune foarte mult asupra respectului pe care îl acordă jocului pe care-l savurează. Or, biletul de intrare este, tocmai ca şi o cotizaţie, legătura omului cu fenomenul la care participă pentru că-i place, astfel întretînîndu-l. La intrare gratis se poate spune că şi participarea adevărată şi ajutorul pentru fotbal este nulă. Propun tuturor, în culpă sau nu, o clipă de reflecţie...

CORNEL DINU

Lumea in care trăim

In asteptarea anului 2000...

Cum va arăta lumea anului 2000 ? Nu s-ar putea spune că este o întrebare tocmai nouă sau ieșită din comun. La fiecare sfârșit și început de an ea revine din nou și din nou, cu perseverență, în actualitate. Și de fiecare dată se prezintă cititorilor, ascultătorilor, telespectatorilor mii și mii de ipoteze.

Cu toate acestea, imaginea lumii la începutul anului 2000 continuă să trezească interesul, să preocupe, să dezlănțuie imaginația. Într-un anumit sens, este și firesc. Dorința de a ști cum va arăta planeta la sfârșit și început de mileniu, într-un asemenea moment de răscruce al istoriei omenirii, tendința de cunoaștere, de pătrundere în tainele viitorului este o trăsătură specific omenească.

Așa se face că, în așteptarea anului 2000, cu cât ne apropiem mai mult de această dată și răspunsurile oferite se împușcă. Prognoze care mai de care mai aproape sau mai departe de adevăr, mai curioase sau mai puțin curioase, mai științifice, sau mai puțin întemeiate pe rezultatele cercetărilor și sintezelor științifice.

Nu există instituție, societate, fundație, organizație politică sau de stat, oameni de știință, economiști, politologi sau, evident, viitorologi occidentali, care să nu se lanseze în prognoze, în previziuni ale viitorului.

Nu știu cum va arăta lumea anului 2000. Mărturisesc însă că, indiferent de ipotezele — uneori fanteziste — ale viitorologilor, mi-ar plăcea să constat personal această realitate. Dar, în sfârșit...

Din păcate ceea ce neliniștește, citind sau ascultând aceste prognoze, este faptul că din toate acestea, chiar și din cele voit mai optimiste, răzbat puternic îngrijorarea, teama, nesiguranța, ideea că omenirea va avea toluși de luptat din greu, în următoarele aproape două decenii, cu numeroase probleme urgente și grave, esențiale pentru viața oamenilor.

Această idee rezultă pregnant și din imaginea oferită de studiul „Global 2000 Report” privind schimbările ce vor avea loc, pînă la sfârșitul secolului, în domeniul populației, resurselor și mediului de viață ale Terrei, întocmit de Council on Environmental Quality și Departamentul de Stat cu concursul unor instituții de stat americane.

Cum va arăta așadar, după aprecierile „Global 2000 Report”, lumea anului 2000 ?

În esență, din studiul amintit, rezultă că lumea anului 2000 va fi mai aglomerată, mai populată, mai puțin stabilă din punct de vedere economic și mai săracă decât astăzi.

Orice s-ar spune, imaginea oferită nu este prea optimistă. Dar prevederile studiului nu lasă loc dubiilor. Iată citeva argumente :

— populația lumii va crește de la 4 la 6,5 miliarde oameni ;

90 la sută din această creștere se va produce însă în cele mai sărace țări ale lumii, fără lipsite și în viitor de resurse ;

— producția mondială de alimente va înregistra o creștere de circa 80—90 la sută ; dar de această creștere vor beneficia, în primul rînd, populațiile țărilor dezvoltate ; în numeroase țări în curs de dezvoltare, părți importante ale populației vor suferi în continuare de subnutriție ;

— producția mondială de petrol va atinge capacitatea maximă de extracție și va începe scăderea treptată a rezervelor planetei ; se va accentua criza materiilor prime ;

— suprafețe mari, destinate culturilor agricole din întreaga lume, vor suferi importante deteriorări datorită eroziunii, pierderilor de materie organică, aridizării, salinizării, alcalinizării sau hidrosaturării ;

— suprafețele împădurite ale Terrei vor continua să se reducă masiv ;

— lipsurile de apă potabilă vor deveni mai acute în diferite regiuni ale globului, în timp ce în altele poluarea cursurilor de apă se va accentua simțitor ;

— concentrațiile atmosferice de bioxid de carbon și compuși chimici ce distrug ozonul vor spori într-un asemenea ritm încît, după anul 2000 s-ar putea înregistra o schimbare semnificativă a climei planetei.

Sigur, se mai pot adăuga încă multe posibile situații. Dar concluzia va rămîne aceeași : lumea va avea de înfruntat numeroase greutăți și nu se știe dacă va arăta, dacă va mai fi fericită sau nu, dacă va fi mai bună sau nu, dacă va fi mai liniștită sau nu. Cu alte cuvinte, așa cum se pronunța chiar Gus Speth, președintele lui Council on Environmental Quality : „Concluziile raportului nu prezic cum va arăta lumea în anul 2000, ci cum ar putea arăta ea în lipsa unor schimbări pe tărîmul politicii de stat, în domeniul activității instituționale sau în privința ritmurilor de progres tehnologic”.

Oamenii, popoarele au posibilitatea să schimbe lumea. Să o facă mai bună, mai fericită, mai liniștită. Esențial este să înceteze cursa înarmărilor, să înceapă dezarmarea, și în primul rînd dezarmarea nucleară, să fie pace.

Anul 2000 înseamnă o scadență calendaristică. În fond, un an ca toți anii. Ne impresionează însă cifra rotundă, faptul că reprezintă pragul unui secol și al unui mileniu. Dincolo de simboluri, rămîn realitățile. Cu cât ne apropiem de anul 2000 înțelegem faptul că el nu trebuie asociat fanteziei, ci adevărului vieții.

Anul 2000 va fi în funcție de voința oamenilor, de capacitatea lor de a-l înfrumuseța, sau... dimpotrivă.

AL. PINTEA

„Adevărații profesioniști” ...

Cînd, după epoca de glorie a flintei, a apărut carabina cu repetiție, adică o pușcă în stare să impușcă în repetate rînduri, amatorii au nădușit de entuziasm. Bucuria de a ochi victima și de a o năpădi, generos, cu un roi de gloanțe a stîrnit în rîndul tehnologilor o euforie comparabilă cu aceea produsă de nașterea roții, Calea spre producția de arme tot mai ușoară a fost deschisă. Ea s-a lărgit mereu, s-a lungit mereu și a ajuns la ceea ce știm cu toții : la apariția armelor care pornesc printr-o apăsare pe buton în direcția unui continent ce urmează să fie radioactiv, neutronic sau hidrogenic desființat.

O carabină cu repetiție nu se compară cu un set de rachete sol-sol sau sol orice altceva, nici din punctul de vedere al comodității cinice a minutorului, nici din acela al spaimii nebune a victimelor. În consecință, s-a „mers” pe căscarea acestei diferențe care a ajuns abisală și obsedantă. Dar iată că în plină dezvoltare ga-

lopanță a tehnologiilor de luptă nucleară, doctrinele militare se împotmolesc tot în carabină. Cu alte cuvinte, în plin marș triumfal și zăpăciți spre atingerea culmilor artei de a ucide nuclear, a început să se vinture oportunitatea unui cont de arme clasice, biete flinte și pistoale, biete tunuri și grenade care pot ucide, cuminte și gospodărește, într-un război de lungă durată. Este vorba de un biet război dus, ceas de ceas, pe toate teatrele de operațiuni în maniera ultimului război mondial. Durata presupune o anume cantitate de arme și muniții, de echipamente și alimente, așadar, o anumită Golgotă de ustensile necesare asasinatului pe termen lung.

De curînd, „International Herald Tribune” a făcut oficiul binevenit de a pune degetul pe rană și de a arăta naivilor și nepricepuților în drame militare spinoase chestiune a „rezervelor” americane în acest domeniu. Dar să citim :

„Astăzi, afirmă liderii militari, forțele americane ar putea purta un război de circa 30 de zile înainte de a începe să resimtă lipsa munițiilor, armelor și altor rezerve critice. Mai mult, serviciile logistice duc lipsă de avioane și îndeosebi nave pentru a asigura un flux corespunzător al aprovizionării zonelor de luptă. «Dacă am fi nevoiți să plecăm la război

astă seară — chiar la un război de amploarea Vietnamului — nu văd cum am scoate-o la capăt», afirma un ofițer cu o îndelungată experiență de luptă.

Un general american cu experiență constată ; „În purtarea războiului, doar amatorii vorbesc despre tactică. Adevărații profesioniști vorbesc despre logistică și capacitatea de a duce acțiuni de luptă de durată, pentru că numai astfel se cîștigă războaiele”.

Așadar, adevărații profesioniști sînt, înainte de orice, buni gospodari. Ei trebuie să se gîndească, cu mintea limpede și sufletul de fier, la tehnica de a ucide metodic, pe etape, timp îndelungat și nu cum o fac unii doctrinari euforizați de entuziasm al asasinatului nuclear de a zdrobi inamicul (și Terra) într-o fracțiune de secundă.

Cum se estimează că războiul viitorului va începe în formulă clasică și se va termina în formulă ultramodernă, lupta dintre „profesioniști” și „doctrinari” va fi de scurtă durată, de cîteva săptămîni, după care va suna, sec și radioactiv, sfîrșitul. Acest sfîrșit merită oare o asemenea probă de foc pe toate fronturile de luptă pe pămînt, pe apă, în aer și în Cosmos ? ...

RADU BUDEANU

GRACE

I se zicea Prințesa încă de la debuturile ei în cinematografie, cînd nu-l văzuse niciodată pe Rainier de Monaco și cînd se chema doar Grace Kelly. Fuseseră de-ajuns numai două filme, „Ora 14” de Henry Hathaway, în 1951, și „Trenul va sîtera de trei ori”, de Fred Zinnemann, în 1953, pentru ca lumea filmului să recunoască în ea noua mare vedetă feminină a Hollywood-ului. De o frumusețe și o grație excepționale, Grace a adus pe ecran tipul blondei de înută, a frumoasei inteligente, în opoziție cu blondă vulgară, carnală. După stilul Lana Turner, Marilyn Monroe sau, mai tirziu, Jayne Mansfield, avea să se nască stilul Grace Kelly.

Omul care a întrevăzut cel mai bine posibilitățile artistice ale acestei femei unice în cinematografia americană a epocii a fost Alfred Hitchcock. Filmele în care acesta a distribuit-o pe Grace au dobindit dintr-o dată o încărcătură emoțională explozivă. Spectatorul este zguduit de destinul femeii stralucitoare, victimă a unui soț machiavelic în „Crîma era aproape perfectă”, sau de frumoasa citadină fascinată de ceea ce se întîmplă dincolo de „Fereastra care dă spre curte”, sau, în sfîrșit, de capricioasa moștenitoare care se îndrăgostește de Cary Grant în „Mina din colet”. Neuitate rămîn, de asemenea, creațiile actriței din „Mogambo”, de John Ford, din „O fată de la țară”, „Podurile de pe Toko-Ri” și din „Lebăda” de Charles Vidor.

A fost, după cum se vede, interpreta preferată a celor mai de seamă regizori ai vremii. A avut ca parteneri monștri sacri precum Clark Gable, Cary Grant, William Holden, James Stewart, Bing Crosby, Frank Sinatra. Cu toții au fost subjugăți de extraordinara ei siguranță interpretativă, de înaltul ei profesionalism, de tenacitatea și voința nebănuite

la o ființă în aparență așa de fragilă. Talentul ei ieșit din comun și slăpînirea deplină, după doar cîteva ani de cinematografie, a mijloacelor artistice i-au adus în 1955 un Oscar pentru prestația din „O fată de la țară”. În 5 ani a turnat 12 filme și a devenit, la vîrsta de numai 25 de primăveri, regină a Hollywood-ului. Au început să se scrie roluri special pentru ea, ca altădată pentru Greta Garbo sau Ingrid Bergman. O carieră fulgurantă, un urcuș fără cusur.

Și, totuși, la fel ca actrițele amintite, Grace avea să părăsească Hollywood-ul în culmea gloriei. Dar dacă Garbo s-a retras pentru că nu voia ca mapamondul să fie martor al îmbătrînirii ei, dacă Bergman debuta în ceea ce s-a numit episodul italian al existenței ei, Grace Kelly abandona platourile de filmare pentru a se mărita cu suveranul Monaco-ului, devenind prințesă cu acte în regulă.

A urmat cel de-al doilea sfert de secol al existenței ei, în timpul căruia Grace de Monaco se va consacra unor multiple activități pe plan social și cultural, operelor de binefacere și, mai ales, unei exemplare vieți de familie.

Imprejurările morții ei, petrecute cu două săptămîni în urmă, continuă să provoace semne de întrebare. Grace se afla sau nu la volan în momentul accidentului ? Hemoragia cerebrală a fost cauza accidentului, sau a fost cauzată de accident ? Ce-ar fi putut determina hemoragia cerebrală prealabilă ? De ce buletinele medicale n-au făcut de la bun început cunoscută starea gravă în care se afla prințesa ? De ce nu s-au găsit urme de frinare ? În mașină s-a mai aflat și altcineva în afară de Grace și de fiica ei Stéphanie ? ș.a.m.d. Poate că toate aceste întrebări vor căpăta, cu timpul, răspuns. Dar ce folos ? Căci nimic nu-i mai poate sluji aceleia care, strîngînd la piept Oscarul dobindit în 1955, luminată de un zîmbet ce venea din cele mai mari adîncuri

ale inimii ei, părea intruchiparea grației însăși, al cărei nume, parcă predestinat, avea să-l poarte, din păcate, numai o jumătate de veac.

ION D. GOIA

Celebru Gheorghe Zamfir, al cărui nai face faimoase în lume cînteccele noastre populare, continuă să fie prezent pe marile scene ale lumii, solicitat fiind, dispus, mai bine zis, de reputele case de discuri. Recent, în Elveția, artistul român a stabilit cu Marcel Cellier condițiile unor discuri noi. Se știe că „Electreocordul” a editat de curînd un disc Benone Sinulescu, acompaniat de orchestra Gheorghe Zamfir : „Cîntec de voce bună”.

Mondo umano ?

Cobaii și „libertatea”

Zilele trecute, o știre anunțată că mai multe persoane iradiate în timpul experiențelor nucleare din anii '50 din deșertul Nevada se vor adresa justiției pentru a denunța această gravă situație. Acum cîtuva timp și populația din atolul Bikini (arhipelagul Marshall — Micronezia) reclama 450 milioane dolari daune pentru cele 23 teste nucleare americane efectuate pe insulă între 1946 și 1956. (După ce, în 1969, locuitorii din Bikini fuseseră autorizați să revină pe insulă, în 1978 au fost re-expulzați întrucît noile măsurători „vorbesc” despre o radioactivitate ce face viața imposibilă pe atol încă 20 sau chiar 60 de ani !)

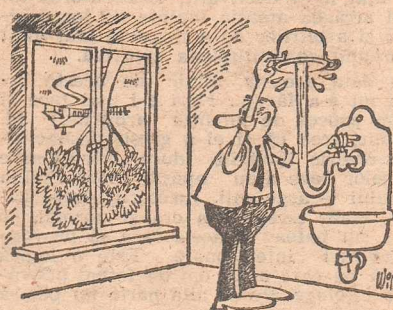
„Aceste teste au privit armele. Sînt însă altele care studiază ceea ce se numește reacția omului la radiații sau la alte tipuri de arme. Astfel, la începutul lunii aprilie, agențiile de presă comentau pe larg faptul că, în al doilea război mondial, armata imperială japoneză efectuase „importante cercetări bacteriologice cu caracter strategic, folosind prizonieri de război”. Erau cercetări asupra unor boli ea : tifosul, ciurma, febra tifoidă, dizenteria, holera și antrax. Relativ recent, agențiile s-au referit la un studiu mai mare al revistei vestgermane „Stern” care vorbea de niște experiențe, pe anume părți ale organismului uman, efectuate în anii '60 și '70 în niște laboratoare, evident pe unii deținuți. Testările s-au făcut cu radiații radioactive puternice, iar cobaii au fost recrutați numai dintre condamnații pe viață care, pentru atît de dureroasele experiențe, au primit o sumă infimă. Dar supunîndu-se de bunăvoie unor atari teste, acești deținuți beneficiau de o șansă sigură de a fi eliberați. Sigur că un corp din care s-au extirpat niște organe — importante — nu mai e chiar un corp, dar, pentru ei, a primit libertatea chiar dacă pînă să ajungă după gratii au comis delict de o gravitate extremă.

Sigur că acelor cobai le-a fost dragă libertatea, dar, în fond, ce urmăresc cei care au inițiat testele ? Cel mai sugestiv este titlul cărții pe marginea acestor experiențe : **La porțile infernului**. Ea va fi lansată în această toamnă, fiind scrisă de cuplul Jürgen Roth și Manfred Coppik. Datele celor doi sînt limpezi. Apoi ei amintesc de cazuri aproape similare : acum 37 de ani, medici (!) injectaseră unor tineri bolnavi incurabili plutonium 239 ; cinci ani mai tirziu, unii soldați americani ar fi participat la o experiență asemănătoare în deșertul Nevada, iar urletele publicații au vorbit de faptul că actorul John Wayne și alții ca el, turnînd un film în acest deșert, în aceeași perioadă, ar fi fost contaminați, decesul unora dintre ei fiind cauzat de radiații. În sfîrșit, în anii '60 și la începutul deceniului șapte, într-o clinică, unii canceroși au fost iradiați pe tot corpul etc.

Ajunși aici, cred, că e cazul să reamintesc două lucruri : în primul rînd, se susține că și aceste testări constituie o parte a unor pregătiri pentru războiul atomic. Așa firul se înnoadă și demonstrează că nu e vorba de inițiative inedite, de la adversarii de cîndva preluîndu-se și ceea ce, la timpul respectiv, era apreciat, pe drept, ca o crimă împotriva umanității. Testele astea, ca preludeu spre lumea infernului, pot fi tratate ca un simplu fapt divers ori, și mai grav, ignorate, deși unii cobai beneficiază, în aparență, de un mare (fals) avantaj — libertatea iluzorie ?

DUMITRU CONSTANTIN

Lumea se amuză

După „Eulenspiegel” — R.D.G.

SCENA CU 1500 000 SPECTATORI

În peregrinările sale prin țară, în permanentul contact pe care îl întreține cu oamenii din dorința comunicării depline, sincere și efective, Cenaclul Flacăra se face de cele mai multe ori purtător al unei încălziri de spirit și simțire încredințată cu dragoste, cu simț, cu respect și tandrețe de mulți, mulți dintre tinerii participanți la manifestările noastre. Sutele, miile de bilete, primite chiar atunci în timpul spectacolelor sub focul incendiarelor porniri sentimentale sau scrisorile trimise ca semne de neuitare într-un moment de rememorare, glăsuiesc despre rostul trecerii noastre printre oameni. Purtăm cu noi pretutindeni unde mergem forma acestor anipreț pe suflet, arătându-ne de fiecare dată altfel căci apropierea de oameni, suflul viu al vieții lor ne modelează mereu. Aceste semne, ale conviețuirii noastre de-o clipă pentru eternitate, vorbesc de la sine. Alegera lor n-are pretenția de-a fi nici bună, nici inspirată. Fiecare dintre aceste mărturii ne-a impresionat în egală măsură și fiecare dintre ele ar putea fi înlocuită de altele similare. Avem credința că ele exprimă totuși sfera preocupărilor din ultima vreme ale tinerilor în raport cu manifestările cenaclului nostru, cu problematica abordată de noi.

Mărturisesc că nu mi-a fost prea simplu să mă apuc să scriu aceste rânduri. Deși de spus, nutream eu de mult să le spun, o oarecare teamă de ridicol (care nu m-a părăsit din copilărie) mă reținea. N-aș vrea să fiu înțeleasă greșit: dacă țin cu tot dinadinsul să fac auzite aceste păreri, nu-nseamnă că am căutat un prilej de-a-mi vedea numele tipărit într-o revistă de circulație și de interes, cum este „Flacăra”. Dar aș vrea într-adevăr să „izbucnesc”. Și această izbucnire să fie urmărită. Ce se va schimba? Poate nimic. Sau prea puțin. Dar vîrsta aceasta (calificată de unii drept ingrată), ei bine, vîrsta aceasta garantează pentru orice acțiune, asumîndu-și tacit toate riscurile. Este ceea ce mă face să cred că cel puțin nu comit o greșea-

lă, ba mai mult, că într-un fel de datorie vîrstei mele să intru acum în rol. Scriind, gîndurile dau un asalt vijelios asupra minții, mai puțin rapidă. De aceea, vă rog, nu supuneți stilul rigurilor critice.

Deci... E vorba despre vîrstă. A cui vîrstă? A sufletului. A sufletului dv. mai ales. E un fapt care a atras atenția această tinerete a sufletului dv. Bineînțeles, provocînd reacții dintre cele mai diverse. Curajul luptei de-a rămîne tînăr este totuși recunoscut. Indiferent de reacție. Și pentru că vîrsta (și pe undeva formația spirituală) mă înrolează în tabăra care vă aklamă, dați-mi voie să-mi justific această orientare. Vă mulțumesc în numele tuturor celor care-mi sînt alături pentru marele dv. indemn. Dar mai ales

caut să vă mulțumesc pentru dimensiunea valorică pe care o dați tineretului.

Ce-nseamnă în fond să fii tînăr?

Inseamnă să-ți cinstești înaintașii, adică pe aceia pe care-i socotești a fi atîns cu puterea faptelor sau a minții lor ceea ce tineretea ta speră sau imaginează; să le aperi memoria luptînd pentru continuarea idealului lor.

Dar a fi tînăr mai înseamnă a ști că trebuie neapărat să aduci ceva în plus. ceva nou, să lupți cu vechiul, cu amorfeala din oasele societății. Să-nveți să te revolte monosilabismul și superficialitatea. Dar să te revolte nu de dragul gustului inedit pe care ți-l conferă reacția, nu apelînd la acte de teribilism, ci pentru că-ți spui că e necesară revolta ta, că pornind de la tine, poate pactiza cu alte astfel de izbucniri și poate schimba ceva din ceea ce nu mai concordă cu mecanismele societății. Uneori, chiar cei care pun la cale mersul societății obosesc înainte ca ceea ce inițiaseră să prindă viață. E de datorie noastră, a celor care le urmăm, să-i facem să trăiască la aceeași temperatură însemnătatea luptei lor, prin ei sau prin noi. Să-i facem să ne privească alicumva strădaniile de a le continua munca. Să avem curajul de-a afirma plener idealurile, în spiritul celei mai valoroase tradiții, dar cu mereu neta convingere că aparținem timpului nostru cu toate problemele lui.

Este în linia mari ceea ce dv. ne repetați cu fiecare ocazie.

Cu respect și admirația învățacelui, vă mulțumesc și vă asigur că toate aceste strădării nu vor rămîne fără ecou. Un ecou se va răspîndi ca o adevărată Flacăra, ca o puternică Flacăra, și va arde cu forța bratelor lui tot ce poate atenta la puritatea existenței. Cît despre inventatorul ei, numele lui va fi asimilat invenției. Vă mulțumim, deci, Omule Tineret, Omule Flacăra.

Cînd a fost ultima oară Cenaclul Flacăra la Cluj-Napoca aș fi vrut să-l rețin pentru totdeauna aici. Dar nu am putut... El a mers mai departe să consume porția de bucurii și necazuri pe care i-o oferă viața. El a plecat, dar a lăsat o flacăra a păcii, a speranței în sufletele oamenilor și o promisiune că vor reveni.

Vă mulțumesc că ați venit, vă mulțumesc că dumneavoastră împreună cu cenaclul ne oferiți nu numai șansa ci și dreptul și obligația de a face din țara noastră o gură de rai. Mi se pare un lucru minunat.

Dumneavoastră împreună cu Cenaclul Flacăra în acest ev ne-ați dat puteri de Prometeu, ca să putem birui și propriile noastre lipsuri, greutăți și unele piedici pe care ni le oferă viața. Sînt fericită că învăț și trăiesc în România socialistă, că pot să cînt alături de Cenaclul Flacăra cîntece de dragoste de viață și bucurie. Sînt fericită că țara ne-o conduce un om ce aparține țării, un comunist, tovarășul Nicolae Ceaușescu.

Vă mulțumesc pentru această seară de neuitat pentru că este o seară de care a avut de mult nevoie Clujul, o seară care să trezească în mintea altora că și noi avem și vom avea muzică bună. Este o seară cum numai Cenaclul Flacăra poate da, o seară care va rămîne în „templul Ardealului”.

Vă mulțumesc și vă rog să nu ne ocoliți niciodată pentru că noi vă iubim. După părerea mea dumneavoastră împreună cu acești minunați tineri sînteți singurii oameni care ați ridicat mina spre SOARE și nu sînt de acord cu aceia care afirmă despre muzica acestui cenaclu că ar fi „lăldăială necontrolată”.

Nicîndă, poate nimeni nu a făcut asemenea întimplări de muzică și poezie, întimplări care ne oferă o muzică de o deosebită valoare, de o seamă cu muzica ușoară străină și poate mult mai mare deoarece este a noastră.

Încă o dată vă mulțumesc
Adriana Pîtea

Istorie și viață

N-aș putea spune că în familia mea din Maramureș toate treburile merg strună, ba, dimpotrivă, în toamna aceasta parcă mai frumoasă decît versul lui Arghezi „niciodată toamna nu fu mai frumoasă”, s-a acumulat o tensiune mai accentuată decît oricînd. Cu toate acestea, cînd am citit în revistă că poetul Adrian Păunescu și Cenaclul Flacăra vor fi în zilele de 18 și 19 septembrie pe Cîmpia Libertății și la mormîntul lui Avram Iancu de la Tebea am simțit că acolo se va întîmpla un act istoric și m-am grăbit să fiu de față în ciuda tuturor greutăților strict personale. Mă gîndesc că la fel s-a întîmplat și în sufletele miilor de oameni sosiți din toate colturile țării, uneori prin mijloace ingenioase (un tînăr a venit pe bicicletă tocmai de la Piatra Neamț) să comemoreze 110 ani de la moartea lui Avram Iancu. Numai că tot ceea ce s-a întîmplat pe Cîmpia Libertății și la

oameni care se apropiau cîntînd pe toate drumurile care veneau spre Tebea nu s-au îndreptat spre scena amenajată în aer liber unde urma să aibă loc manifestarea, nici spre carele de televiziune sosite special aici, nici măcar spre tarabele cu mîncare deși, judecînd după fetele lor obosite, părea că vin pe jos de departe, ci s-au îndreptat spre mormîntul lui Iancu și spre biserică unde tricolorul bolțit peste oameni unește, de mai bine de 100 de ani, sufletul românesc cu cosmosul și propria sa istorie.

Se pare că nu e destul să ridicăm monumente în cinstea martirilor noștri, că nu e destul să scriem cărți despre ei, ci e absolut necesar să facem din aceste semne ale comemorării altarului la care s-a ardat continuu flacăra aducerii aminte.

Pe Cîmpia Libertății și la Tebea am avut viziunea unei grandioase idei naționale. Avram Iancu a avut un destin al cărui adevăr istoric merită să devină mit și să fie sanctificat în panteonul

Tebea n-a fost deloc comemorarea unei morți ci sărbătoarea unei renașteri, a unei adevărate, unice, deloc miraculoase învieri a lui Avram Iancu.

Nu sînt, acum cînd scriu, sub impresia lecturilor proaspete din Mircea Eliade ci sub puternica impresie a celor petrecute la Blaj și la Tebea. Acolo am văzut un eșantion din poporul român trăind în cultul lui Iancu, cîteva mii de oameni tineri și bătrîni, din toate colturile țării, cu drapele tricolor și portretul revoluționarului în mini și cu prezența lui vie în suflet veniți ca într-o procesiune în care adevărul istoric era trăit, pe viu, în toată splendoarea sacralității sale.

Să pare că sacral este totuși o dimensiune a ființei umane, altfel nu-mi explic de ce convoaiele de

credinței noastre în viitorul etern al patriei.

Cred că Cenaclul Flacăra, prin noua sa deschidere spre masele cele mai largi de pe stadioanele, cîmpiile, colinele și munții României, poate muta prezența eroilor neamului din manuale și cărți direct în viața vie a multîmilor.

Cred că poetul Adrian Păunescu, ajuns la apogeul puterii creatoare a destinului său, se află în preajma realizării unui fel nou de a comemora valorile eterne ale patriei. Sărbătoarea de la Blaj și Tebea poate deveni o tradiție sacrală repetabilă la nesfîrșit și asemenea lui Iancu, marile destine eroice ale lui Horea, Bălcescu, Vasile Lucaci etc. pot trece din istorie în viața vie și veșnică a oamenilor pămîntului românesc.

ION ZUBAȘCU

Daniela Cristescu

Trei dintre vocile cele mai pure ale cenaclului: Ștefan Hrușcă, Mihaela Popescu și George Nicolescu

Turneul în date sintetice

● Cel mai lung turneu al ultimei perioade și unul dintre cele mai lungi din întreaga existență a cenaclului s-a întîns pe lungimea a 62 de zile, din 19 iulie pînă în 19 septembrie. În acest rîstîmp au avut loc 80 de întîmplări de muzică și poezie de factură dintre cele mai diverse.

● Totalul orelor de spectacol, organizat sau neorganizat, programat sau spontan — 300.

● Cel mai scurt și cel mai lung spectacol au avut loc în localități situate la cele două extreme ale unei diagonale imaginare peste traseul turneului nostru: Costinești, 27 iulie — 2 ore și 40 de minute, respectiv Cluj-Napoca, 17 septembrie — 8 ore.

● În toată această perioadă, numărul total al spectatorilor prezenți la manifestările cenaclului nostru a atins cifra de 390 000. După acest turneu egostatam că numărul celor prezenți de-a lungul celor 658 de ședințe ale cenaclului desfășurate pînă în prezent a ajuns la 1 500 000.

● Intr-un top al orașelor, alcătuit după criteriul gradului de participare a publicului la manifestările noastre, podiumul este ocupat în aceeași ordine atît după cifrele absolute cit și după media de spectacol, astfel: Constanța (90 000), Brașov (50 000), Sibiu (40 000).

● Au fost prezenți pe parcursul acestei perioade următorii membri ai cenaclului: George Nicolescu, Vasile Șelcaru, Nicu Alifantis, Mircea Vintilă, Ștefan Hrușcă, Gil Ioniță, Arpad Domokos, Duce Bertzi, Mihaela Popescu, Constantin Dragomir, Valeriu Penșoară, Ion Hagiu, Alexandru Zărnescu, Ion Zubașcu, Doina Cosma, Alexandru Mica, Marian Corjos, Mihaela Giurgiu, Cătălin Condurache, Nicolae Șenan, grupurile Iris, Flacăra Pop, Mesaj, Poesis, Ecoul, Grup folk T, actorii Florian Pittiș și Mihail Stan.

● Pesce 20 de noi cîntece au fost rodul căutărilor, al preocupărilor de innoire a repertoriilor membrilor cenaclului. Intr-un top al noilor piese ar sta cu șansa unei lupte egale „Iancu la Tebea” (Adrian Păunescu), „Celei care pleacă” (George Nicolescu), „Umbră” (Nicu Alifantis), „Adio, adică rămîi” (Ecoul) sau „Această-i întrebarea” (Iris).

● Au fost înregistrate în toată această perioadă peste 30 de debuturi accentuînd caracterul deschis al cenaclului nostru. Cel mai semnificativ — Iris. Alte noutăți notabile, Mircea Rusu, Tatiana Filipoiu și Daniel Dumitrescu.

● Versurile cîntate sau recitate de-a lungul turneului în întîmplările cenaclului au purtat semnăturile poezilor: Mihai Eminescu, George Bacovia, Lucian Blaga, George Coșbuc, Octavian Goga, Tudor Arghezi, Ion Minulescu, George Topirceanu, Nicolae Labiș, Zăbăria Stancu, Constantin Tonegaru, Emil Botta, Radu Stancu, Mihai Dragomir, Nichita Stănescu, Eugen Iebeteanu, Marin Sorescu, Ion Gheorghe, Ioan Alexandru, Ștefan Augustin Doinaș, Ion Horea, Romulus Vulpesco, Constanta Buzea, Ana Blandiana, George Târnea, Nicolae Tăutu, Doina Sălăjan, Ion Nicolescu, Daniela Crăsnaru, Horia Bădescu, Adrian Dohotaru, Dan Verona, Virgil Dumitrescu, Paul Tătungiu, Ion Gheorghe Prîcop, Valeriu Armeanu, Ion Zubașcu, Federico Garcia Lorca, Evgheni Evtusenko, Adrian Păunescu.

● Eforturi apreciabile, greu sesizabile uneori, au depus membrii echipei tehnice: Constantin Ionescu, Cristian Nemuc, Costas Caracostas, Mentionăm încă o dată aportul eficace adus la nevoie de echipa Sfinx: Sandu Petre, Alexandru Grosu, Călin Alexandru.

● Au vegheat drumurile acestui periplu de 62 de zile la volan șoferii: Ion Marinescu, Iordache Trofăr, Marin Popa, Alexandru Radu.

● Adresăm și pe această cale mulțumirile noastre organelor județene de partid din Galați, Covasna, Bacău, Maramureș, Buzău, Vaslui, Dolj, Olt, factorilor de decizie locali, care au arătat înțelegere și solicitudine față de problemele ivite la locurile de muncă ale unora dintre membrii cenaclului nostru.

CONSTANTIN DRAGOMIR

CENAUL FLACĂRA AL TINERETULUI REVOLUȚIONAR, organizat de C.C. al U.T.C. și revista Flacăra, condus de poetul Adrian Păunescu, anunță pe iubitorii săi din București că vor avea prilejul reînținerii cu muzica tînără și poezia în două întîmplări literar-artistice, programate în zilele de 9 și 10 octombrie a.c. în sala Circului București. Biletele vor fi puse în vânzare la casele sălii Circului, ale Teatrului Național, precum și la redacția revistei Flacăra.

Anunțăm totodată, că în zilele imediat următoare acestor spectacole, Cenaclul Flacăra va fi prezent în alte localități din țară, după un program ce va fi anunțat în nuanțurile noastre viitoare.

